לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ"ז בתשרי תשמ"ז, 30 באוקטובר 1986 / שנה מ"ד מס' 13178 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

משפחת פלרובה תגיע לישראל בשבוע הבא

מוסקבה. — היהודיה הסובייטית אינסה פלרובה תעלה לישראל ביום כ', כדי לתרום מח עצמות לאחיה הסובל מסרטן הדם — זאת אמרו קרוביה.

הקרובים הוסיפו ואמרו כי היא תהגר יחד עם בני משפחתה ותצא לווינה בטיסה של חברת אירופלוט ומשם תמשיך בדרכה לישראל.

פלרובה בת ה־37, סוציולוגית, קיבלה רשות בחודש אוגוסט לנסוע לאחיה, הביוכימאי מיכאל שרמן בן ה־50, אך עיכבה את צאתה עד לקבלת היתרי יציאה לבעלה, ויקטור פלרובה, ולשתי בנותיה. (עי"ת, ע"צ)

האחיות נענו לקריאת הנשיא ושבו אמש לעבודה — המו"מ יתחדש היום

גם מנהיגת השובתות, בלה סופרין, וגם שר־האוצר, ניסים, התקשרו אמש לנשיא והודיעו לו על נכונותם לחדש המו"מ ● מצפים שהמו"מ יימשך עד להשגת הסכם ● בפגישה היום תוצג טיוטת הסכם הקובעת בין השאר, שנושא קיצור שבוע העבודה יועבר לוועדה פריטטית ● בית־הדין לעבודה הוציא אמש בהסכמת ההסתדרות צווי מניעה המורים לאחיות להימנע מכל עיצומים

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר" ומאת כתבי עתי"ם

מטה השביתה של האחיות הודיע אמש כי החליט להיענות לפנייתו של נשיא המדינה ולחזור לעבודה. ההודעה באה אחרי כמה שעות של דיונים בהשתתפות מטה השביתה ויו"ר אגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד. הדיונים התנהלו באווירה מתוחה תחת הרושם שהותירו הפניות מצד חברי־ (סוף בעמוד 17)

הנשיא קרא לצדדים לשוב למו"מ "עד שייצא עשן לבן"

אמר: איני מערער על זכות עובדים לשבות, אך מה שעושות האחיות זו נטישה של הצדק הסוציאלי

נשיא המדינה חיים הרצוג פנה בקריאה נרגשת לאחיות לשוב לעבודה ולנהל את מאבקן בדרכים אחרות. הנשיא דיבר אתמול בטקס פתיחת אירועי מיבצע הקש ברזל של האגודה למלחמה בסרטן, שהתקיים במשכן הנשיא בירושלים. (סוף בעמוד 17)

ראשי האוצר מתכנסים היום לדיון על התקציב — חלוקים על ביצוע הרפורמות

שתי גישות בקרב הפקידות הבכירה: האחת תובעת להתנות הרפורמות — בקיצוץ בתקציב — השנייה תובעת לבצע הקלות נרחבות בקיצוץ בתקציב בתחום המסים ובשוק ההון ללא כל קשר לקיצוצים ● מערכת הביטחון תובעת תוספת של 10% לתקציבה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וכתבנו הצבאי אבי בניהו

ראשי משרד האוצר מתכנסים היום לדיון על התקציב כשבקרבם קיימים חילוקי דעות בין הפקידים הבכירים בכל מה שנוגע לאפשרות לבצע רפורמה במערכת המס ובשוק ההון. הדיון היום יתקיים ביוזמת שר־ (סוף בעמוד 17)

במקביל לשמיר — פרס מקיים דיונים כלכליים נפרדים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ראשי מפלגת העבודה ומ"מ רה"מ שמעון פרס, החלו לקיים התייעצויות נפרדות בענייני כלכלה. לכתבנו נודע שפרס ניפגש פעמיים, בימים האחרונים, עם סגן שר־האוצר, עדי אמוראי, ושניהם דנו במצב המשק.

לדברי מקורות במפלגת העבודה עידכן אמוראי את פרס בהתפתחויות האחרונות.

אמוראי ושר הכלכלה גד יעקובי הם שני הנציגים היחידים שיש למפלגת העבודה בקרב הצמרת הכלכלית של הממשלה.

יעקובי ניפגש אתמול עם רה"מ שמיר והציג בפניו את רעיונותיו לניהול המדיניות הכלכלית בחודשים הקרובים.

איש מנציגי מפלגת העבודה לא הוזמן להתייעצות הכלכלית שזומנה השבוע ע"י שמיר.

אלוף פיקוד הדרום בין הצוערים בשיחזור הצניחה למיתלה לפני 30 שנה במבצע קדש. ראה עמוד 2. (צילום: בועז לניר)

המפגש ברומניה — לבחון החוק נגד המפגשים

(עתים). — הפלשתינים מתכוונים להיפגש בשבוע הבא ברומניה עם קבוצה המונה 40 ישראלים, וביניהם כמה חברי כנסת — זאת גילה אמש סלח חלף, האיש התופס את המקום השני בצמרת ארגון הפת"ח, חלף, הידוע כ"אבו איאד" הוסיף ואמר כי הרעיון למפגש זה בא מהצד הישראלי, כדי להעמיד במבחן את החוק הישראלי החדש נגד מפגשים אלה. הוא ציין כי הישראלים הודיעו על בואם של 4 חברי כנסת לרומניה במסגרת המשלחת, שתכלול אנשי אוניברסיטה, עיתונאים, וחברי ארגון "שלום עכשיו". (עי"ת)

הרעה במצבם של שני מושתלי הכבד: שיכמנטר לקתה בדימום — שרייד ללא הכרה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר" בחיפה

מצבה של מושתלת הכבד מירה שיכמנטר הידרדר אתמול בלילה והיא הועברה ובהולות לחדר הניתוח תוך דימום קשה מצינור הרושם. אתמול בבוקר היא הוחזרה ליחידה לטיפול נמרץ ומצבה מוגדר כקשה. אך יציב. במצבו של מושתל הכבד השני אליהו שרייד לא חלה כל הטבה, אף שהכבד שהושתל בגופו מתפקד כראוי. דברים אלה מסר אתמול מנהל בית החולים רמב"ם פרופ' ד"ר אלברט סטינגר.

הידרדרות במצב

בשעות הלילה המאוחרות של ליל רביעי חלה הידרדרות חמורה במצבה של מושתלת הכבד מירה שיכמנטר. לדברי ד"ר סטינגר החלה לדמם על רקע שאינו קשור ישירות לניתוח, אותו עברה, אך קשור למחלת הכבד בה היא חולה. לדבריו, מנהל בית החולים הידרדרות שיכמנטר מחושש התחתונות ובגלל דימום זה נותחה. (סוף בעמוד 17)

גרוסמן: הממשלה והאחיות עברו הקו האדום / עמ' 3
מפ"ם אינה משתתפת במשלחת לרומניה / עמ' 2
מנוס הנכסים בלום. נוסע עשורות פעמים לחו"ל / 20% מצבא הקבע קוצץ בתוך שנתיים ● הכלכלה והאדם — עמ' 9
בנק ישראל יסיר ההגבלות על המט"ח / עמ' 4
גרמניה משהה מינוי שגריר לסוריה / עמ' 18
לא ייפתחו הלימודים באוניב' העברית / עמ' 20
30 שנה לטבח בכפר קאסם / עמ' 4
החזאי צופה עוד שנה שחונה / עמ' 20
נרות: למפ"ם יש תנאים למיפגשים עם הפלשתינים והם אינם סוד / צלצול מהיר. עמ' 2

היום ייחתם ההסכם בין הממשלה לקופ"ח 100 מיליון דולר לכיסוי חובות הקופה

מאת אורי גושן [illegible]

הפתרון — בהישג יד

נכון עשו האחיות בתי החולים, שלא מימשו אמש את איום הנטישה, והחליטו לשוב אל שולחן המשא־ומתן. בין אם עשו כך מחמת האיום שבצווי המניעה, או מפני שחשו, כי השאריות האחרונות של התמיכה הציבורית נשמטות מתחת לרגליהן. שום אירגון עובדים כלל־ארצי אינו יכול לשבות ולנצח כאשר חבריו מוקפים עוינות מכל חכיוונים, כאשר ההסתדרות מתנגדת לשיטות מאבק שלו, וכאשר הרושם הוא, שהנהגתו לסרה בידי קומץ בעלי דעות לא שקולות.

אך ספק, אם בחידוש הדיונים יש די כדי למצוא פתרון; חלא לשבת ישבו, לשוחח שוחחו, הדבר לא סוכם. כדי שבעוד יממה או שתיים לא נמצא את עצמנו שוב מול פניהם המיוסרים של חולים נטושים, חייבים אנו להבטיע על הצדדים לסכסוך עבודה אומלל זה להתרכז אך ורק בנושאי המחלוקת העניניים. מבחינתן של אחיות חחולים, פירוש הדבר שלא להביט ללא חרף מאחורי הגב ולצדדים, לראות שמא האחיות שאינן מועסקות בבתי־החולים השיגו תוספות שכר קרובות לאלו המגיעות להן. עדיף להפסיד משהו מן היוקרה של מנהיגות, מאשר לגרום להפסד חיי אדם. על אחיות בתי החולים לשקול היש בהצעות האוצר וההסתדרות, הצעות שגובשו עכשיו במשותף, כדי תיענות סבירה לתביעותיהן, תחת האילוצים התקציביים הקיימים, שאותם "הן לא ומחקו. המדיניות הכלכלית הכוללת של ממשלת ישראל לא תשתנה מפני שאחיות בתי החולים נוקטות בעיצומים — זהו הלקח המר של החודשים האחרונים. אשר שהאחיות משלמות כאן את מחיר השביתות הגדולות של הרופאים, ב־1977 ו־1983, אשר נחשבו כאבני דרך במאבק מקצועי, שסופו מערבולת כלכלית כוללת.

אך גם האוצר חייב לשחרר מן התפיסה האפוקאליפטית, לפיה תלוי כל גורלה ועתידה של המדיניות הכלכלית בתוספת של עוד כמה שקלים לשכרה של אחות בית חולים. אם רצה שר־האוצר להוכיח, כי נחושה החלטתו לא לפרוץ את הסכמי השכר החתומים במגזר הציבורי, הוכחה זו כבר ניתנה בפרהסיה, ובתי החולים שננטשו יוכיחו. אין צורך בעוד מאבקי־נקשות, ואין טעם לאיים על האחיות, כי אחריתן המבול, אפשר לאוית בבטחה, כי למראה עמדות האוצר במאבק הנוכחי, לא יעלו במרוצת השנה שום תביעות נוספות. מצד עובדי רפואה, לכן מן הדין והצדק שמנהלי המשא והמתן מצד המעסיקים יתרכזו בחיפוש הצעות תפוסות למידת הייחוד של אחיות בתי החולים, ולא יקריבו אותן על מזבח כלל המדיניות, חיכולת לחזיק מעמד גם בנסיבות משתנות.

במהלך המאבק, חיצוג הבחנתקותן מן ההסכמה עם ההסתדרות, טעו אחיות בתי החולים באופן חמור, ועתה הן משלמות את מחיר השגיאה. אולם, אל לה להסתדרות לנצל את ההזדמנות כדי להוכיח להן עכשיו. עד כמה טעו אז ולגרור לשווא את המאבק; נציגי ההסתדרות עליכם לפייס ולפשר. ואת זאת הם עושים בפועל, ימים כלילות. האחיות צריכות לחשלים; עם מילוי חלק חוגן מתביעותיהן, והאוצר חייב להסכים לכך־שהחלק אכן יהיה חוגן. הפתרון נמצא בהישג יד.

על המשמר

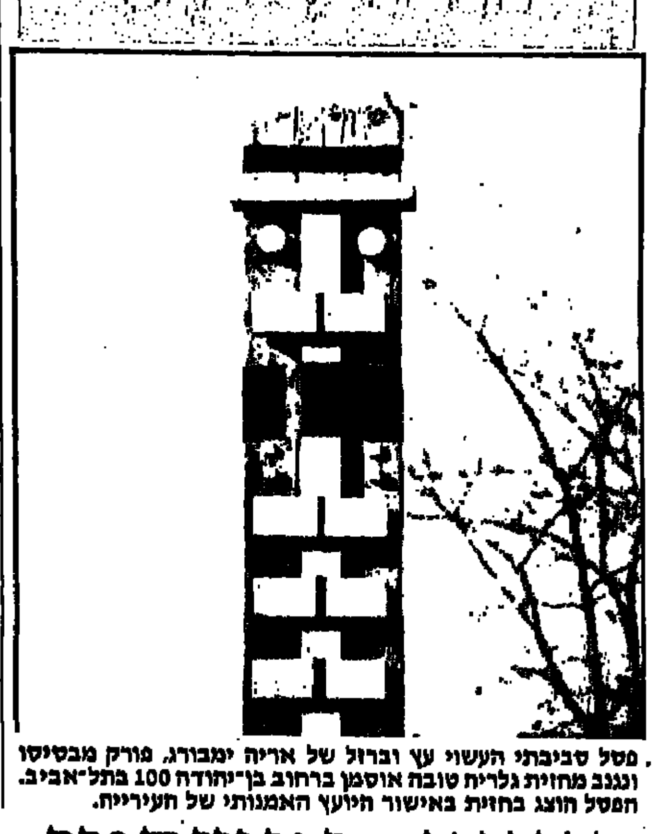

פסל סביבתי העשוי עץ וברזל של אריה ימבורג, פורק מבסיסו ונגנב מחזית גלרית טובה אוסמן ברחוב בן־יהודה 100 בתל־אביב. הפסל הוצג בחזית באישור היועץ האמנותי של העירייה.

השוטרים מצאו את דני כץ הנדהם על הספה בבית מכר

לא רציתי לעבור לכלא באר־שבע — הסביר "האנס מרמת־גן" ●

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"ברחתי מבית המעצר באבו־כביר כי לא רציתי שיעבירו אותי לכלא באר־שבע", תירץ אתמול דני כץ המכונה "האנס מרמת־גן" את בריחתו הנועזת שלשום לפנות ערב מבית המעצר באבו־כביר. אתמול נתפס ב־5 אחר־הצהריים על־ידי בלשי היחידה המרכזית, שפרצו לדירה בקומת קרקע ברחוב דרך השלום בגבעתיים.

כ־20 בלשים מהיחידה המרכזית הקיפו את הדירה. ארבעה שברו את שלבי הפלסטיק של התריס במרפסת הקדמית ופרצו לתוכה. כץ, שהיה לבדו, שכב על הספה בסלון אחוז תדהמה. הוא היה לבוש מכנסי ג'ינס ועל פניו נראו זיפי זקן. לבלשים סיפר כי הסתפר מעט בעצמו. לגירסת כץ הוא טיפס שלשום על חומת בית־המעצר קפץ לצידה השני של החומה. עצר מונית ונסע עם נהגה לעבר פתח בית המעצר, שם ידע כי ממתינים לו בני משפחתו שבאו לבקרו בבית־המעצר.

כץ הכניס את אשתו למונית ונסע עימה לבית ידידה בחולון, שם תיכנן להסתתר. אך האשה סרבה להכניסם לביתה. הוא החליט כי מוטב שיישאר לבד ושלח את אשתו הביתה. לדבריו, היו בכיסיו 20 ש"ח בהם שילם לנהג המונית. מחולון נסע לשכונת יד־אליהו בתל־אביב, שם הסתובב כל הלילה והמתין לשעה בה יעזוב אחד ממכריו את דירתו ויילך לעבודה. לאחר מכן פרץ לדירת המכר, ונשאר בה משך כל היום, כשהוא מספיק — לפני תפיסתו — לחזות בסניגורו, עורך־דין מנחם רובינשטיין שהופיע בתוכנית "ערב חדש" וקרא לו להסגיר עצמו.

במשטרה סבורים כי כץ קיבל סיוע בבריחתו וממליצים לנהג שתיאור מוניתו נמצא בידי החוקרים, להגיע לתחנת המשטרה לחקירה.

שלשום בשעת הלילה החליטו אנשי המשטרה, בשל חשש שכץ מסוכן לציבור, לבקש משופט את הסרת צו הפירסום על תמונתו ולהעזר בציבור בחיפושים אחריו. פירסום תמונתו ימנע עתה את עריכת מסדרי הזיהוי לקורבנותיו. כזכור הוגש כתב אישום בשבוע שעבר רק על שני מקרי אונס ושלושה נסיונות לביצוע אונס אך במשטרה חוקרים מקרים נוספים המיוחסים לו.

עם תפיסתו נשמו בלשי תל־אביב לרווחה וחגגו עם מפקדם עמוס עוני את התפיסה המוצלחת על כוס יין ועוגה גדולה. מפקד מחוז תל־אביב ניצב גבי עמיר השתבח באנשיו ואמר "יש לי מזל מיוחד שיש לי יחידה שכזו. אנשי הצוות בסירדה "משימה בלתי אפשרית" אנשים קטנים לעומתם".

דני כץ בחברת שוטרים לפני הבריחה (צילום: ו.פ.פ.א)

היועץ המשפטי מעכב החלטתו של שופט להוציא כליה ממפגר

זעם בקרב ארגון הורים לילדים מפגרים ● הכליה אמורה להאריך חיי האב

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה הורה אתמול לעכב את ביצוע החלטת שופט בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, אפרים לרון, לפיה, תלקח כליה מגופו של גבר מפגר ותושתל בגוף אביו החולה.

שלשום פסק השופט, בפסק דין עקרוני, כי הניתוח יבוצע, וזאת, בעיקר בשל טובת הגבר המפגר עצמו. השופט אמר, כי האב, בן 65, הוא האדם היחיד הדואג במסירות לבנו המפגר, וכי השתלת הכליה בגופו תאריך את תוחלת חייו, ולכן גם תיטיב עם בנו.

אתמול הגיעו ללשכתו של היועץ המשפטי לממשלה פניות נזעמות רבות, הקוראות לבטל את החלטת השופט. רבקה סנה, חברת ועד אירגון "יתד" — הורים לילדים עם תסמונת דאון, ועד ההורים לחינוך מיוחד, תקפה בחריפות את החלטת בית המשפט המחוזי. "הזדעזעתי ששמעתי על ההחלטה", אמרה. "זוהי החלטה אכזרית, העלולה ליצור תקדים מסוכן, לפיו ניתן יהיה להוציא איברים מגופם של מפגרים משום שהם אינם יכולים להתנגד לכך. אנו מתכוונים לצאת בהפגנות ובפעולות למחאה, אם ההחלטה תבוצע".

גם חברת הכנסת גאולה כהן, ביקשה מהיועץ המשפטי לדון מחדש בהחלטה. "זוהי החלטה חמורה מבחינה מוסרית" אמרה ח"כ כהן, "שעלולה להוות תקדים לניצול מפגרים כבנק להשתלות איברים".

היועץ המשפטי לממשלה, הורה כי לפי שעה לא יבוצע הניתוח, עד לעיון מחדש בבקשת האב. יצויין, כי בשל גילו המבוגר של האב, אין הוא נמצא ב"מקום ריאלי" להשתלת כליה, וכי לפניו נמצאים כ־300 איש אחרים הממתינים לניתוח דומה. רק תרומת כליה מבנו תאפשר לו לעבור את הניתוח.

לוי לא מאשר העלאת שכר הדירה במעונות באוניברסיטה העברית

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

שר הבינוי והשיכון, דוד לוי, הודיע אתמול, כי לא יאשר העלאת שכר הדירה במעונות הסטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים.

מן האוניברסיטה נמסר כי הודעת השר טרם התקבלה.

החלטתה האחרונה של האוניברסיטה היא לא לאכלס את המעונות, בהם יש 5000 מיטות, משום שאין לה רשות לסבסד את הדיור. אם לא יועלה שכר הדירה מ־55 ל־80 שקלים, תצטרך האוניברסיטה להגדיל את גרעונותיה במיליון דולר לשנה.

יו"ר הסתדרות הסטודנטים בירושלים אורי בדחור מסר, כי הבוקר יגיש היועץ המשפטי של הסטודנטים משה גל, בקשה לבית־המשפט לאכוף על האוניברסיטה את פתיחת המעונות. שנה"ל תיפתח כסדרה והסטודנטים שנמנעה כניסתם למעונות, יקימו מאהל בבניין "מכסיקו".

במכתבו להנהלת האוניברסיטה העברית, ציין השר לוי, כי צו הקפאת המחירים חל על שכר הדירה במעונות ואין בדעתו להוציא צו המוציא תחום זה מן ההקפאה.

חה"כ לאמירה סרטני (מפ"ם) תבעה מהשר לוי — שעות אחדות לפני שהודיע על עמדתו — לא להעלות את שכר הדירה. במקביל תבעה נציגת מפ"ם בוועדת החינוך, כי הממשלה תכסה את גרעון האוניברסיטה.

הפסקת־אש בקרב על כומתת הנח"ל

מיפקדת הנח"ל ביקשה אישור להעניק לחטיבה כומתות ירוקות.

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מפקדת חיל הנח"ל החליטה לסגת באופן זמני מבקשתה לקבוע ברמתה בצבע ירוק לחיילי חטיבת הנח"ל.

בחודשים האחרונים בחנה מיפקדת החטיבה כ־10 דוגמאות של כומתות בצבעים שונים, אולם מפקדי החיל לא הגיעו להסכמה על הצבע הרצוי.

חטיבת הנח"ל הוקמה לפני ארבע שנים והצטרפה ליתר חטיבות חיל־הרגלים, אשר לכולן נקבעה כומתה בצבע ייחודי לצנחנים — כומתה אדומה, ל"גולני" — חומה ול"גבעתי" — סגולה.

הנח"ל ביקש מהמטה הכללי לאשר לו לבחור כומתה בצבע ירוק־זית (דוגמת כומתות המארינס האמריקאיים) אולם התנגדות אנשי משמר־הגבול, החובשים כומתות ירוקות כהות, גרמה לביטול אפשרות זאת.

חיילי חטיבת הנח"ל, הרואים עצמם מקופחים בהיעדר צבע ייחודי לכומתתם, נוהגים להוכיר זאת למפקד הנח"ל ואלוף צה"ל המבקרים אותם באימוניהם ובתעסוקה המבצעית, ומבקשים מהם לפעול בכיוון זה.

"לפי שעה, ירדנו מהלחץ בעניין זה, אולם עוד יגיע היום ויגל ראשי הנח"לאים תתנוסס כומתה יחודית" אומרים בנח"ל.

הקרובים ליוו למנוחות את הנרצחים והתקבצו אט־אט סביב קבר הרוצח

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

כ־200 איש ליוו אתמול למנוחות את שלושת בני משפחת בולדו שנרצחו בחיפה. ועשרות אחדות נטלו חלק גם בטקס קבורתו של רוצח משפחתו, שלמה הראל.

טקס הלוויה החל סמוך לשעה 3 אחה"צ. רעיה בולדו, ונכדתה, ושלי הראל, בתו של שלמה, הוצאו ממכונה החברה קדישא בבית הקברות בחיפה. מסע ההלוויה הקצר הסתיים ליד קברו של אבי המשפחה, יוסף בולדו, שמת לפני כחודשיים בהתקף לב.

בתום קבורתם של שלושת הנרצחים היו אלה אנשי החברה הקדישא שפנו לבני המשפחה בבקשה להשתתף בטקס קבורתו של שלמה הראל, שנטמן בפאתי בית־העלמין בחלקה השמורה לאנשים ששלחו יד בנפשם. בהיסוס, אט־אט, התקבצו ובאו כמה עשרות מבני המשפחה סביב קברו הטרי של שלמה.

משטרת מרחב חיפה המשיכה גם אתמול בחקירתה והיא משלימה מספר פרטים טכניים בנוגע לתיק החקירה. לחוקרים עדיין לא ברור מה גרם לשלמה הראל לפגוע בבתו.

ההסתדרות מתנגדת למס על הגימלאות

יו"ר האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, דב פלג, הודיע אתמול כי ההסתדרות מתנגדת להצעות האוצר ושכוונתן למנוע ברסת הפנסיה של הגימלאים — נאמר בהודעה לעיתונות מטעם ההסתדרות.

פלג אמר כי ההסתדרות שוללת את ההצעות להטיל מיסוי נוסף על הגימלאות ולא תסכים שקרנות הפנסיה ישמשו מכשיר לגביית מסים.

המנכ"ל לשעבר של ארגון מושבי הצפון לא ינהל את "יריב־אספקה"

מאת שלמה גלזר

בארגון מושבי הצפון ובמושבים הקשורים בו, שוררים מבוכה רבה ומתח על רקע הרושת השמועות על מה שמכונה "מורשת האחים הורוביץ", בה קשורים בניו של חשר בלי־רתיק יגאל הורביץ, חברת "הספקה" ומנכ"לו הקודם של ארגון מושבי הצפון אברהם בן־מאיר.

כידיעה שפורסמה אתמול בעיתונים נאמר, כי לפני חודשים אחדים הסדירו האחים הורוביץ הלוואת ספקים בסך 4 מיליון דולר לארגון מושבי הצפון לבקשת מנכ"ל הארגון אברהם בן־מאיר, כאותו זמן הם רכשו את חברת "הספקה" שמשטה את הרגל בסכום של 3.8 מיליון דולר. המכבה לחברת "יריב אספקה לחקלאות". בערבות להלוואה שקיבל בן־מאיר מהאחים הורביץ נאמר כי ארגונו יקנה במשך 8 שנים מחברת "יריב אספקה" תשומות חקלאיות בסך — 2.5 מיליון דולר בשנה. כמו כן נכתב, כי בן־מאיר, שפרש בינתיים מניהול ארגון מושבי הצפון, מונה מיד עם הפרישה למנכ"ל חברת "יריב אספקה לחקלאות" בתגובה על הפירסומים אמר אברהם בן־מאיר ל"על המשמר" את הדברים הבאים.

● מושבי הצפון הם אלה שהעמידו כספים לרשות חברת האחים הורוביץ וזה קרה שנים לפני הארועים האחרונים.

● הפעילות האחרונה עם האחים הורוביץ נעשתה על פי החלטות הנהלת ארגון מושבי הצפון והן מופיעות בפרוטוקול.

● כאשר רכשו האחים הורוביץ את חברת "הספקה" שפשטה את הרגל מארגון מושבי הצפון תושג הסכם המאפשר לארגון לרכוש באופן הדרגתי מחרש 50 אחוז ממניות החברה חזרה. הסכם זה הותנה בכך שבן־מאיר ינהל את החברה. גם חלק זה בהסכם נעשה באישורה וידיעתה של הנהלת ארגון מושבי הצפון, אך בוטל על־ידי 24 שעות אחרי שנוצתם. כך שאיני הולך לנהל את חברת "יריב הספקה".

ישראל לא תמנה שגריר באוסטריה עד שיובררו מעלליו של ואלדהיים

שמיר העביר למשרד המשפטים את הממצאים האחרונים על הפשעים המיוחסים לואלדהיים ■ השגריר האוסטרי ל„דיווח ממצה" ולא ל„התייעצויות ממושכות"

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מקור בכיר בירושלים אמר אתמול, כי ישראל לא תמנה שגריר חדש לאוסטריה עד שיובררו אם נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, אחראי למעשי מלחמה בתקופת מלחמת העולם השנייה.

במשרד המשפטים נמשכת הבדיקה בעניין זה. ראש הממשלה יצחק שמיר העביר שלשום למשרד המשפטים את הממצאים האחרונים על המעשים המיוחסים לולדהיים, שהגיש אליו נשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן.

מקורות מדיניים בירושלים הגיבו אתמול בנימה מתונה על החלטת ממשלת אוסטריה לקרוא לשגרירה בישראל לשם קבלת דיווח ממצה.

בירושלים התקבל אתמול הנוסח המלא של דברי הקאנצלר פראנץ ורניצקי לעתונות, אחרי ישיבת ממשלת אוסטריה שלשום. הקאנצלר אמר, בין היתר, כי הממשלה החליטה לקרוא לשגריר אוטו פליינרט לשם „דיווח ממצה". לאחר שבמהלך החודשים האחרונים הוא קיים מספר שיחות במשרד החוץ הישראלי בדרגים שונים, בעניין מועד מינויו של שגריר ישראלי חדש בוינה.

יצויין, כי בידיעות קודמות לא מדוייקות נאמר, שהשגריר האוסטרי נקרא „להתייעצויות ממושכות". עתה מתברר, כי האקט הדיפלומטי שבו החליטה אוסטריה לנקוט הוא מתון יותר. הקאנצלר ורניצקי אמר עוד, כי אוסטריה מעוניינת ביחסים תקינים עם ישראל והחזרת השגריר האוסטרי אינה מעידה על מחלוקת עמה.

בירושלים מעריכים, כי השגריר האוסטרי ישוב לישראל בקרוב, אולם לא לפני הבחירות באוסטריה, שייערכו בעוד כשלושה שבועות.

קוקיה דיפלומטית

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

„יש שעון אוסטרי, ויש שעון ישראלי. אנחנו נפעל לפי השעון הישראלי" כך אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס, בהתייחסו להחזרת השגריר האוסטרי לאוסטריה. פרס שוחח עם עתונאים בשדה-התעופה.

פרס אמר עוד: „כשנרגיש צורך בהחלטה — נחליט על כך בקצב שלנו. אף אחד לא יחליט עבורנו מתי ואיך נפעיל. להם לא היתה שום סיבה לנקוט צעד זה, והצעד הזה מאוד לא מקובל עלי".

פרס נשאל אם יש לו מסר לאנשי השמאל שהצהירו על כוונתם להיפגש עם אנשי אש"ף, ועל כך ענה: „שלא ייפגשו".

לשאלה מדוע מוטלת צנזורה מוחלטת על פרשת וענונו, בעוד שמעתונות החוץ מוזרמת שפע של אינפורמציה, ענה פרס — „תאמינו לי שיש בזה הגיון".

„עבדתי על הרופא, צנחתי ואני פה"

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

הם ישבו צפופים מהורהרים ומתרגשים בתוך אותם ה„דקוטות" מוטסות בידיהם האמונות של אותם טייסים שהובילו אותם לפני 30 שנה למעבר המיתלה. כמעט באותו סדר הישיבה, כמעט כל הפלוגות, כל הגדודים. שוב נדלק האור הירוק בדלת המטוס, הוצצה למטה לחולות סלמחים, לקהל חרב, למצלמות, התגברות על פחד של שנים ללא צניחה, וחום... שוב באויר תחת חופת המצנחים.

30 שנה פחות שעה אחת, לאחר אותה צניחה הסטורית במיתלה, במהלך מיבצע קדש נפגשו אתמול שוב בבסיס חיל האויר תל-נוף, כל ותיקי הצנחנים לשחזר שוב את הצניחה שעליה מתחנכים דורות של צנחנים. הם לבשו שוב את המדים הישנים, הכומתות האדומות וענדו את הדרגות ותתייצבו, היו שם רפול, אז ממפקד הגדוד, תא"ל (מיל') פיחוטקה (אפרים חירם) תא"ל (מיל') בירו, אל"מ (מיל') מימון, אל"מ (מיל') ארזל, תא"ל (מיל') עודד ניר ועוד ועוד.

ראשון הגיע אל הקרקע ח"כ רב אלוף (מיל') רפאל איתן. זו לו הצניחה ה־257, באחרונה צנח לפני 3½ שנים בשפרש מצה"ל.

„זה היה מעניין. הרוח היתה חזקה יותר מבמיתלה. פגשתי במטוס את כל חברי לפלוגה, לידי ישב מיכה מאור מדריך הצניחה שלי. כן, ודאי שאמשיך לצנוח, רק שיהיו לי הזדמנויות".

כואב מה כואב שם

אחריו נופל על הקרקע לאו דווקא על פי הנוהלים, ותיק הצנחנים תא"ל (מיל') בירו, בירו דמות ציורית בן 59, קצת כואב פה, קצת שם, עבר כבר התקף לב אחד לפחות ולא ויתר על הצניחה. „מתי צנחתי בפעם האחרונה? ב־1957. הייתי מחזור שני בבה"ס לצניחה" אומר בירו, כיום אב ל־4. סב לשניים ועשה זאת שוב עם חבריו, לא פחד.

צנח גם תא"ל פיחוטקה, צנחן ותיק ומוכר: „זו חוויה אמיתית. תקדמותי לבוא מארה"ב, מה לא עושים כדי לצנוח שוב עם הפלוגה" אומר חירם והיה שם גם בוקרינסקי. לפני 16 שנה ירד מהארץ ועתה הגיע במיוחד לצניחה ההסטורית. הוא מגיע לקרקע, מקבל ממישהו מצלמת וידאו ומנציח את הארוע להבר'ת בגולה הדווה.

ובצד, ליד הקהל והמשפחות נחבא אל הכלים כביכול, עומד לו ממקד חטיבת הצנחנים דאז האלוף (מיל') אריאל שרון. כמעט כולם היו באוויר, הוא נותר מקורקע, לצידו רעיתו לילי ויועצו אורי דן, צנחן גם הוא שצנח במיתלה ככתב צבאי ב„במחנה".

גם לברנז'ה התקשורתית היו נציגים בצניחה הזו. לא כולם צנחו במיתלה אבל תפסו טרמפ על הפסטיבל. היו שם רון בן ישי, משה שלונסקי, אילן כפיר, נחום ברנע ומיכה פרידמן ששידר מהאוויר בשידור חי ל„גלי צה"ל". את הצנחנים המגיעים אל המשפחות קידם הרמטכ"ל רא"ל משה לוי ששימש כמ"פ במהלך הצניחה במיתלה: „המ"פ זה לא אחראי, שהחיילים צונחים ואתה לא, איפה הדוגמא" שואל תא"ל (מיל') בירו את הרמטכ"ל „אגב, אתה יודע" משיב לוי. אל הרמטכ"ל ניגש צנחן ותיק אחד והגיש לו טופס חופשה („פס") מלפני 30 שנה, שעליו חתום מפקד הפלוגה, משה לוי. „תחתום לי שוב על „הפס" בשביל ההסטוריה" הוא מבקש והרמטכ"ל חותם.

בצד בצד ליד, שמעתי גם שיחה בין צנחן שהרופא לא אישר את צניחתו בשל בעיות גב. לבין צנחן ותיק אחר, שהצליח ל„עבור" על הרופא ולהשתנן למטוס ולצנוח „קצת שיבשתי את חשש. לקחתי כדור נגד לחץ דם, צנחתי והנה אני פה". בסוף הארוע התקיים במקום טקס הענקת כומתות אדומות לטירוני הצנחנים דור 1986, שבוצעו גם הם צניחה המונית. את הכומתות העניקו ותיקי הצנחנים בהתרגשות רבה.

הערב שוב פסטיבל. הפעם בפארק הירקון שם תתכנס כל משפחת הצנחנים לדורותיה לעצרת „שכמותה" מבטיחים הצנחנים „עוד לא ידעה מדינת ישראל".

בתצלום העליון: רפול ותא"ל (מיל.) בירו, הצנחן הוותיק ביותר שצנח אתמול. למטה: שני דורות. סגן אלוף ובנו, שהיו בין הצונחים. (הצלומים: בועז לניר)

ועל א־טור שמעתם?

אתמול התייצב צ'וסי, איש קיבוץ כפר עזה אצל הרמטכ"ל ואחר כך אצל העיתונאים בשטח הצניחה במלמחים וכפיו טענה: „הגדוד שלי, גדוד הנח"ל המוצנח ביצע צניחה מבצעית יומיים לאחר הצניחה במיתלה באזור א־טור, למרות זאת, גם אתם בתיקשורת, טוענים שהצניחה במיתלה היתה הצניחה המבצעית היחידה של צה"ל וזה לא נכון, מה פתאום משנים את ההיסטוריה? אנחנו לא נוותר על כך" אומר צ'ופי.

אבי בניהו

„על המשמר"
עתון יומי

חמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652.

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין שמאור הדרים 102—121. טל' 225125—6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבור 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4807 חיפה 31040.

ביתנו שרוי באבל

חברתנו

חביבה כץ

איננה

הלוויה תתקיים היום, יום חמישי, 30.10.86,
שעה 15.00 בקיבוץ רוחמה

המשפחה
ובית רוחמה

צלצול מהיר

אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם

למפ"ם יש תנאים למפגשים עם פלשתינים והם לא שמורים בסוד

מפ"ם הוזכרה בתקשורת כמי שמשתתפת או לפחות מי שנושא תפקיד בה, משתתף ואפילו בין יוזמי מפגש של ישראלים עם אנשי אש"ף ברומניה.

מפ"ם לא משתתפת בעניין הזה היא גם לא הוזמנה למפגש הזה.

ואילו היתה מוזמנת?

גם אם היתה מוזמנת יש למפ"ם תנאים ברורים וחד־משמעיים להשתתפות בדיאלוג עם פלשתינים: א. שיהיו מוכנים יחד אתנו להכריז שגם הסכסוך באזורנו וגם בעיית הפלשתינים אינם ניתנים לפתרון באלימות אלא במו"מ. ב. שהמו"מ צריך להתקיים בין ממשלת ישראל, ממשלת ירדן ונציגים מוסכמים של הפלשתינים על סמך הכרה הדדית של שני העמים זה בזה. ג. אנו תובעים מכל ברית שלנו מורטוריום על כל פעולות איבה שהן.

— והתנאים האלה אינם מתקיימים במפגש האמור ברומניה?

לגבי הכנס הזה ברומניה לא אמרו לנו מי המשתתפים וגם כאמור לא הוזמנו. אולי לא במקרה לא הוזמנו, כי ידעו מה התנאים שלנו הם אינם סודיים ופורסמו כפומבי כהחלטת מרכז מפ"ם.

— את מי מייצג לטיף דורי בכנס?

דבר ברור אחד, לטיף דורי לא מייצג את מפ"ם. הוא גם לא משמש כרכז של העניינים הערביים. אם ייסע דורי לכנס הוא לא ייסע כחבר מפ"ם או כממלא תפקידים רשמיים כלשהם במפ"ם.

רונית מורגנשטרן

מפ"ם איננה משתתפת במשלחת לרומניה

מפ"ם איננה משתתפת במשלחת „השמאל" לרומניה [illegible] אינגנו אחראי על הפעולה הערבית במפ"ם, מסרה אתמול [illegible]

מפ"ם מקיימת דיאלוג עם פלשתינים אך ורק על [illegible] הדרך היחידה לפתרון בעיות האיזור ובעייתם של הפלשתינים [illegible] דרך של מו"מ ולא דרך האלימות.

המו"מ חייב לחיות מבוסס על ההגדרה העצמית של שני העמים [illegible] שפירושה הכרה פלשתינית במדינת ישראל, תמורת הכרה [illegible] בהגדרתם העצמית, וכן מבוסס על נכונותם להפסקת כל מעשי [illegible] תמורת הסכמת ישראל להפסיק כל מעשי תגמול.

הרבנים לא יציגו מועמדותם אם יכללו נשים בגוף הבוחר

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

יו"ר המועצה הדתית בת"א, מנחם שינמן, אמר אתמול בשיחה עם כתב „על המשמר" כי הוא צופה שסיעות הליכוד והחזית הדתית בעיריית ת"א יצליחו למנוע מינוי נשים לגוף הבוחר את הרב האשכנזי, ביוזמת המפלגות החילוניות. שינמן אמר, כי מה שהמפלגות קובעות לא מחייב את העירייה.

ביום א' הקרוב תבחר העירייה שני נציגים לוועדה בת 5 חברים ואליהם יצטרפו עוד שני נציגי המועצה הדתית ונציג מוסכם על כולם. ועדה זו תקבע כמה חברים ימנה הגוף הבוחר את הרב.

שינמן אמר עוד, בעקבות שיחה עם משלחת רבני שכונות שהגיעה אליו, כי הוא בטוח שאם ישתתפו נשים בגוף הבוחר את הרב האשכנזי לא יציג אף רב את מועמדותו למשרה.

לסיעת הליכוד בעיריית ת"א יש 14 נציגים במועצה בת 31 החברים, ולחזית הדתית 3 נציגים, כך שאם יצליח הליכוד לכפות משמעת קואליציונית על הליבראלים יצליחו לחסום את הסיעות החילוניות ולמנוע השתתפות נשים בגוף הבוחר.

נראה כי יקשה מאד על חרות לכפות משמעת קואליציונית שכן הסיעה הליבראלית בליכוד, בתמיכת ראש העיר שלמה להט, תומכת בשיתוף נשים בגוף הבוחר ושתיים מחברותיה שרית גרינברג, ראש אגף הרווחה בעירייה ועו"ד מיקי מור סגנית ראש מנהל ההנדסה, רוצות להתמנות, אף הן, כחברות בגוף הבוחר.

עו"ד חביבה אבי־גיא, ממפלגת העבודה, ואריה צוקר, נציג מפ"ם הודיעו כי אם יצליחו הליכוד והדתיים לבלום השתתפות נשים בגוף הבוחר את הרב העירוני, יעתרו לבג"צ.

● כנס בינלאומי של שוטרות יתקיים לראשונה בישראל בין התאריכים 2־7 בנובמבר לזכרה של יונה קוממי ז"ל, שוטרת שנפלה בעת מילוי תפקידה לפני 21 שנה ברמת־גן.

לרונן ומרים מורן ולכל המשפחה

משתתפים עמכם
במותה הפתאומי של

האם

קיבוץ כרמים

„בית־חולים אינו ריץ־רץ, עברתן הקו האדום"

„נציגי הממשלה נהגו באטימות וסחבת מול תביעות צודקות"

אמרה ח"כ גרוסמן בהצעת האי אמון שהגישה בשם מפ"ם ושהוסרה בקולות הקואליציה. ■ צ'רלי ביטון בשם חד"ש: פגיעה שיטתית בשרותים החברתיים — דרישות האחיות סבירות ■ ניסים: אם ימשיכו בנטישות נוציא צווי ריתוק ■ אלמוזלינו: הרפואה הציבורית השוויונית מתמוטטת

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

נתנו לאחיות די והותר. הגיע הזמן שהן ישובו לשמירת הדעת. לא יתכן להמשיך להתעלל בחולים ולסכן חיי אדם. אם העיצומים ימשכו עלולה הממשלה להוציא צווי ריתוק. דברים אלו אמר אתמול שר האוצר משה ניסים בהשיבו לשתי הצעות אי־אמון בממשלה, של סיעות מפ"ם וחד"ש, בפרשת האחיות. ברוב קולות הקואליציה, דחתה הכנסת את הצעות האי־אמון.

חייקה גרוסמן, הרגישה, כי כל אזרחי המדינה זכאים להגות מכל הישגי הרפואה המודרנית. היא האשימה את הממשלה ואת האחיות בהתמוטטות המערכת הרפואית.

הממשלה נקטה במדיניות מכוונת של סחבת מול התביעות הצודקות והלגיטימיות של האחיות. „אני מוכרחה לשאול: מדוע רק עכשיו, אחרי סידרה נוראה של נטישות חולים, מציעים תוספת של 1400 תקנים? מדוע אי אפשר היה להציע את ההצעה הזאת לפני שלושה חודשים?" לדעת גרוסמן לא עמדה התבונה, לנציגי הממשלה לגלות רגישות ותחושת החומרה לנושא בו הם עוסקים. „היו התבטאויות גסות, היו רחיות והיתה סחבה. הם אינם מבינים שלא רק מערכת אירגונית נהרסת, אלא גם ערכים מקודשים של כבוד האדם נשברים לעינינו לרסיסים".

שארית האמון

לאחיות אמרה גרוסמן: די חציתן את הקו האדום. ביה"ח איננו ריץ' רץ'. שאפשר לסגור מחלקות ב־2 מהדריים, לשלוח את החולים הביתה, ולפתוח אותו שוב ב־7 בבוקר. מה שנהרס והולך זו שארית האמון של הציבור ברפואה ציבורית השווה לכל נפש. נכרת הענף שכולנו יושבים עליו, גם האחיות".

גרוסמן סיימה את דבריה בקריאה לאחיות להפסיק את העיצומים ולשני הצדדים לנהל מו"מ מהיר, גמיש, ללא הפסקה, עד סיומו החיובי.

צ'רלי ביטון, בשם חד"ש, האשים את הממשלה בהידרדרות הנמשכת במערכת הבריאות. ממשלת שמיר־פרס פועלת באורח שיטתי לשחיקת השכירות השכירים, תוך פגיעה בשכרם, בסובסידיות ובשרותים החברתיים, האחיות דורשות שכר הוגן ושעות עבודה סבירות. ההסתדרות במקום לתמוך באחיות, עומדת מן הצד.

צווי ריתוק

שר האוצר ניסים, שהשיב בשם הממשלה, היה תקיף מאד בהתבטאויותיו נגד האחיות. הוא הזהיר, כי אם האחיות ימשיכו לשבות, יוצאו נגדן צווי ריתוק. בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, אייס השר, כי הממשלה לא תסכים, בשום צורה, להפרת הצווים אם יוצאו.

בנאומה הראשון כשרת־הבריאות, היתה נרגשת מאוד, בסכמה את הדיון, היא הרגישה כי הרפואה הציבורית השוויונית מתמוטטת, שרותי סיעוד פרטיים הולכים ומתפתחים גם בבתי החולים.

לדעתה, האחיות הגיעו לשעת אמת, לקו האדום, מערכת הבריאות, ובמיוחד החולים הסובלים וזועקים, וזועקתם קורעת לב. האחיות מחטיאות את המטרה, הן מפסידות את אהדת הציבור כלפיהן, מה שהוצע עד כה לאחיות יוצר את התנאים ואת הבסיס לישיבה משותפת סביב שולחן הדיונים, לקראת החתימה על ההסכם, אמרה אלמוזלינו.

גם היא הזהירה כי אם האחיות לא יחזרו היום לעבודה, תאלץ אותן המדינה לעשות כן, בכוחם של צווי ריתוק או מניעה.

שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

חולה וקרובת משפחה שחפכה לאחות צמודה (תצלום: י.ס.)

בעקבות ההתפרעות בביה"כ בבירה

ביקור הזדהות של משלחת מפ"ם אצל ראשי היהדות המתקדמת

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„חשנו צורך להפגש עמכם במיוחד לאחר האירוע האלים בבית הכנסת" — אמר ח"כ ויקטור שם טוב לראשי הקהילה ליהדות מתקדמת בירושלים — „הפגיעה בכם, ביהודים דתיים היא כפגיעה בנו ובמצפוננו".

בדברים אלה נפתח רב־שיח בין חברי משלחת מפ"ם בבירה לבין אנשי הקהילה ליהדות מתקדמת, כשבסיומו הועלתה הצעה משותפת לחופש פולחן בישראל.

משלחת מפ"ם כללה את ח"כ ויקטור שם טוב, נחום סולן, הי' עומד בראש סניף מפ"ם בירושלים, מרים מיוחס ושוקי בן עמי. מטעם הקהילה הרפורמית השתתפו הרב טביש טוביה בן חורין, מנהיגה הרוחני של הקהילה. הירושלמית, פולה אדלשטיין, יונתן לבני, אביטל בן חורין, מאיר אורי מזכ"ל התנועה ואלון דיסקין מזכיר תמ"רת.

במהלך המפגש הביעו המשתתפים דאגה עמוקה מתהליך ההקצנה המלווה את המציאות בארץ וגורר גילויים של חוסר סובלנות. שם טוב אמר כי ירושלים הינה עיר של העם היהודי כולו, ולא של פלג זה או אחר שבו, הרב בן חורין עמד על המימד הארצי של התקרית ומיעד על הלכי הרוח המסוכנים. מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת מאיר אורי קרא להיאבק יחד בסיסמא „להיות עם חופשי בארצנו".

שני ישראלים נפצעו מהתפוצצות בקבוק תבערה

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

שני צעירים נפצעו אתמול קל מרסיסי זכוכית כאשר הושלך בקבוק תבערה אל הרכב בו נסעו. הרכב אירע בשעה 9.30 בבוקר בצומת נוצריית בכביש הראשי לעזה.

השניים קיבלו טיפול ונשלחו לבתיהם.

קצב: אם יש חבר כנסת ששילם מחיר התוכנית הכלכלית שיקום

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

אין זה נכון שהתוכנית הכלכלית הצליחה. האם מישהו מחברי הכנסת הנוכחית הוריד את רמת חייו — אמר השר משה קצב בישיבתה של ועדת העבודה והרווחה. השר השיב לשאלת חה"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) אשר ביקשה לשמוע מפיו לאן מועדות פני החברה, ומהי משמעות התוכנית הכלכלית ביחס לשכבות החלשות.

השר קצב דיווח לח"כים, כי משרד האוצר תובע מכל המשרדים לקצץ באורח אחיד 3.9 אחוזים מתקציביהם בשנת הכספים הבאה. השר קצב, כי לפי ההסכם הקיבוצי מהווה שכר המינימום 33 ולא 36 אחוזים מן השכר הממוצע במשק. חרף קביעת שכר מינימום בסכום של 400 שקלים לחודש, אין כל סנקציה למי שלא ישלם סכום זה. האפשרות היחידה העומדת לפני הנפגע הוא לפנות לבית דין לעבודה.

השר קצב אמר שבאפריל יעלה שכר מינימום לי 450 שקלים ואולם הוא יירד יחסית ויהווה 30 אחוזים מן הממוצע במשק, לדבריו. מחיר התוכנית הכלכלית היה גבוה מדי, ושלמו אותו החלשים בלבד „הצעירים עיירי הפיתוח, נכים, מסגרים וקנים. אחת מתוצאות התוכנית הכלכלית היא גידול האבטלה והירידה.

סעיפי הלאום והדת בתעודת הזהות לא ישונו

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

פה אחד החליטה אתמול ועדת הפנים שאין לשנות את הרישום בתעודת זהות בסעיפים דת ולאום ויש להשאיר את המצב כפי שהינו. החלטה זו נתקבלה כניגוד לדרישת שר הפנים י. פרץ.

הוועדה סבורה שאין להוכיר לגר את גרותו, לא רק מטעמים במסורת ישראל אלא גם מטעמים אנושיים. בהצעה תמכו ח"כ אברהם ורדיגר ואבנר שאקי וכן חברי הכנסת וירשובסקי וערנה סולודר ושליטא.

מעתה — תגמול מילואים גם עבור יום אחד

בישיבתה של ועדת העבודה והרווחה אושרו אתמול (29.10.86) תקנות הביטוח הלאומי. לפיהן יהיו זכאים לתגמול מילואים גם אלה ששירתו במילואים שירות חד־יומי.

עד כה היו זכאים לתגמול חד־יומי רק צוללנים ואנשי צוות אוויר. מעתה, יהיו זכאים לתגמול גם אלה ששירתו במילואים שירות חד־יומי יותר משש פעמים במהלך שנת הכספים.

התגמול ישולם במרוכז אחת לשלושה חודשים (1 באפריל, 1 ביולי, 1 באוקטובר 1 בינואר), עבור ימי המילואים הבודדים באותו רבעון לפי אישור מיוחד שיינתן על־ידי צה"ל.

„היום הן רוצות כסא מחר סכין"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חה"כ דוד דנינו (מפד"ל) הזהיר אתמול מפני בחירת אשה למועצה דתית, משום שמחר עלולות נשים לרצות לשמש כשופטות.

דנינו עומד בראש חבר המועצות הדתיות. הוא אמר שבחירת אשה למועצה דתית עלולה להוות תפנית של הפיכת ישראל למדינה רפורמית.

● ביום ראשון הקרוב, כ"ג בנובמבר הוא יום „הצהרת בלפור" תקיים מחלקת העליה של הסוכנות היהודית את „יום העליה לישראל" שיצויין בעשרות טקסים ואירועים בארץ ובתפוצות.

כל מרכזי הקליטה של הסוכנות יהיו פתוחים בכל רחבי הארץ לתושבי ישראל שיוזמנו לבוא, להפגש ולהכיר את העולים החדשים ולהשתתף בקליטתם הראשונית.

בירושלים תתקיים עצרה בסימן קריאה ליהדות המערב לבוא ולעלות לישראל, וכהפגנת הזדהות עם יהדות המצוקה. בעצרה שתצא בשעה 11 לסנה"צ מגן והעמון ישתתפו גורמי עליה, עולים חדשים ותלמידי בתי ספר ועוד.

פרדסן יקר!

ההדרים יוצאים לדרך

ההדרים יוצאים לדרך.

שתהייה זו עונה גדושת פרי והצלחה - לכולנו.
להזכירך, בעונה שעברה מספר פרדסנים בחר לעקוף את המועצה לשיווק פרי הדר,
ולשווק את תוצרתו באופן פרטי. פרדסנים אלו עברו ביודעין על החוק:
("לא ימכור פרדסן את פרי ההדר שלו ולא יעברו מרשותו, אלא באמצעות המועצה לשיווק פרי הדר
ובהתאם לתכנית השיווק").
הפרדסנים הנ"ל נענשו בהתאם: הפרי הוחרם, נפתח נגדם תיק פלילי, פרטי הפרדסן הועברו
למס הכנסה ונקטו אמצעים מנהליים נגדם מטעם המועצה.
אנא, עזור לפרדסנות המאורגנת ותן יד לעונה מוצלחת ומאוחדת בפרי ההדר.

בברכה,
המועצה לשיווק פרי הדר

בנק ישראל יסיר בהדרגה מגבלות בתחום מטבע החוץ

הצעות חלופיות בעניין פדיון המניות הבנקאיות ■ כל ההתחייבויות בקשר למניות יכובדו ■ תהליך ההבראה הואט

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בנק ישראל מגבש עתה, בתיאום עם האוצר, המלצות להסרה הדרגתית של כמה מהמגבלות בתחום מטבע החוץ — כך אמר אתמול נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, בנאומו לפני משתתפי האסיפה הכללית השנתית של איגוד הבנקים בתל־אביב.

בעניין העלאת הריבית על האשראי לטווח קצר אמר הנגיד, כי צעד זה נעשה בהיסוס רב ובאיחור, לאחר בדיקת כל האלטרנטיבות. "אני מקווה, שגם הריבית על אשראי לטווח קצר תורד, בהמשך, לממדים סבירים יותר", אמר.

על מערכת הבנקאות אמר הנגיד: "מערכת הבנקאות הייתה המגזר הראשון בו התנפץ גן העדן של שוטים בו שרוי היה המשק במשך שנים". לדבריו, תהליך ההבראה של המערכת הואט בשנה האחרונה. "להערכתי, פחות ממחצית המלאכה בתחום זה הושלמה", אמר פרופ' ברונו.

תופעה חמורה

לדבריו, בבנק ישראל דנים במספר הצעות חלופיות בעניין פדיון המניות הבנקאיות, עם זאת, הוא הבטיח לכבד את כל ההתחייבויות בקשר למניות אלה.

נשיא איגוד הבנקים ויו"ר דירקטוריון של בנק לאומי, אלי הורביץ, אמר באסיפת האיגוד, כי התופעה של שיטת ניהול משא־ומתן חדשה, כה יש למנהל סיכון לשמו הטוב או לגופו, היא חמורה ביותר.

הורביץ אמר, שהריבית במשק גבוהה מדי וקרא להוזיל את הריבית להשקעות. "אני גם רואה כתופעה חמורה את הסתייגותה של הממשלה מאחריות לחובן של חברות ממשל־תיות", אמר. (הנאומים המלאים שנשאו אתמול פרופ' ברונו ואלי הורביץ מתפרסמים היום במדור "הכלכלה האדם", בעמ' 8).

"הסכם השכר ב'לאומי' חורג מגבולות המותר"

נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, עקץ אתמול את בנק לאומי ומתח ביקורת על הסכם השכר שנחתם בו בשבוע שעבר.

פרופ' ברונו אמר, שאין מנוס מהמשך תהליך של מיתון העלאות השכר בענף הבנקאות אל מתחת לקצב הגידול של רמת השכר הכללית במשק. "הסכם השכר שנחתם בבנק המוביל נראה לנו חורג מגבולות המותר", אמר, הוא והוסיף: "לא יכולה העלאת השכר במוסד או מפעל כלשהו להיות מנותקת ממצב רווחיותו. ואני תקווה שבנקים אחרים לא יילכו הפעם בעקבות הבנק המוביל".

בעניין שכר הבכירים אמר הנגיד, כי בכירי הבנקים אינם יכולים לדרוש מעובדיהם לרסן את שכרם ולבצע פיטורים, אלא־אם־כן הכנסתם שלהם עומדת במבחן הסבירות. פרופ' ברונו אמר, כי במקרים חריגים יש להקטין את רמת השכר של הבכירים, ובנק ישראל התערב ויתערב בנושא זה, "לפי הצורך ושיקול־הדעת".

תושבי כפר קאסם מתייחדים עם זכר קורבנות הטבח לפני 30 שנה בבית הקברות המקומי. (צילום: ויקי כהן)

תושבי כפר קאסם ציינו מלאת שלושים שנה לטבח

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

עצרת זיכרון במלאת 30 שנה לארועי כפר קאסם, התקיימה אתמול בכפר וקריאה להקמת ועדת חקירה ממלכתית שתחקור את הפרשה.

ראש מועצת כפר קאסם, עבדל רחים עיסא, שפתח את העצרת, סיפר כיצד נרצחו האנשים, חפים מפשע וללא סיבה מוצדקת. הוא העלה את הדרישה להקמת ועדת חקירה בראשות שופט בית־המשפט העליון. כן קרא ראש המועצה מברקים שנשלחו על־ידי הליגה להגנת זכויות האזרח, ח"כ ויקטור שם טוב ממפ"ם שנבצר ממנו לבוא לכנס בשל מחלתו ומברק של צעירי "חרות" התומכים בכנס.

לטיף דורי היה אורח הכבוד של הטקס בהיותו מראשוני מגלי הטבח. בדבריו קרא דורי למשרד החינוך לכלול את סיפור הטבח בתוכניות הלימודים, כדי להבטיח שלא יחזור עוד.

ח"כ מאיר וילנר מחד"ש קשר את מבצע סיני והשיתוף בין ישראל בריטניה וצרפת עם הטבח בכפר קאסם. הוא האשים את הדרגים הפוליטיים באותה תקופה ותבע גם הוא להקים ועדת חקירה ממלכתית כדי שמי שביצע את הרצח בדיר יאסין, כפר קאסם ועזר לטבח בסאברה ושאתילה, לא יוכל לעשות זאת שוב.

חבר הכנסת של הרשימה המתקדמת לשלום, מוחמד מיערי אמר, כי העם הפלשתינאי סבל וסובל עד היום וזכותו להגן על עצמו. הכיצד, שאל מיערי, שאף עיתון, כולל "על המשמר", לא הזכיר ביום ג' את העצרת בכפר קאסם.

הכפר הושבת

בימת הנשיאות כוסתה בצבע ירוק ועוטרה בציורים המתארים את הטבח, שצוירו בידי ציירים מקומיים.

העצרת, שנמשכה כ־3 שעות, היוותה את שיאו של יום זיכרון לטבח. הכפר הושבת במשך היום כולו וקהל אלפים צעד בשעות הצהרים מבניין המועצה לאנדרטה לזכר הקורבנות, והניח זרים. משלחת מפ"ם, בהרכב לטיף דורי, אורי פינקרפלד ומוחמד יונס, הניחה זר בשם מפ"ם. לאחר מכן נערכה בבית־הקברות תפילת המתים.

סטודנטים נעצרו בעקבות התפרעות בבית־לחם

כוחות הביטחון עצרו אתמול אחר־הצהריים כמה עשרות סטודנטים החשודים בארגון התפרעות באוניברסיטה "פרר" בבית לחם.

המעצרים התבצעו כשהסטודנטים עזבו לאחר השעה 4 אחר הצהריים את כתלי האוניברסיטה. כעת שורר שקט במקום.

במהלך ההתפרעות נפצע באורח קל צעיר בן 20, סטודנט באוניברסיטה. כוחות הביטחון הורו לאיש לעצור אך זה סירב והחל להימלט מהמקום. אנשי כוחות הביטחון ירו ירי אזהרה באוויר, אך הצעיר לא עצר ואף נורה ברגלו ונפצע באורח קל. הוא פונה לבית החולים בבית ג'אלה הסמוכה לבית לחם. (עתים)

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה

כי פתיחתה של שנת הלימודים תשמ"ז

נדחית עד להודעה חדשה

בהתאם לכך תידחה גם קליטת תלמידים זכאים למעונות

האוניברסיטה מתנצלת בפני כל תלמידיה על אי הנוחות העלולה להיגרם עקב דחיית הפתיחה של שנת הלימודים

אין מועד לטיסת הבכורה של ה"לביא"

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי

נמשכים העיכובים בטיסת הבכורה של מטוס ה"לביא". לאחר כמה דחיות עדיין לא נקבע המועד לטיסת הבכורה, בגלל הצורך לערוך ניסויים במערכת מחשב בקרת הטיסה.

ה"לביא" היה אמור להמריא לטיסת הבכורה בחודש שעבר, אולם מחשב בקרת הטיסה לא הגיע לארץ במועד, והתעשייה האווירית הודיעה על דחיית הטיסה לנובמבר. בתעשייה האווירית נמסר אתמול לכתבנו, כי מחשב בקרת הטיסה הגיע לארץ, והוא עובר עתה סדרת ניסויים. "כל זמן שהניסויים לא יסתיימו, אי אפשר לדעת מתי תהיה טיסת הבכורה, וזה יכול להיות עניין של שבועות", אומרים בתעשייה האווירית.

כתבנו מציין, כי באחרונה החליט שר־הביטחון, כי התעשייה האווירית תייצר רק 212 מטוסי "לביא" עבור חיל האוויר הישראלי, במקום 300 מטוסים שתוכננו קודם לכן.

יורקים אש באילת בחגיגות הסחר החופשי

מאת בצלאל רזבין, כתבנו באילת

יורקי אש, אומני נינג'ה, אלפי נחשים, להטוטנים, פקירים, ליצנים ופנטומימאים — הם חלק מהאמנים הרבים שישתתפו השבוע בחגיגות אילת, החל מהיום, במלאת שנה להנהגת הסחר החופשי בעיר.

העיר הדרומית מלאה בתיירים, ביניהם זרים רבים שהגיעו מאירופה באמצעות טיסות סחר, והאווירה היא כשל קרנבל עליז. בפארק "אופירה" ולאורך הטיילת, הוקמו ארבע בימות בידור שיופעלו ברוטציה ועליהן, יופיעו אמנים רבים. כן תופיע יהודית רביץ ולהקתה ותזמורת הטיילת של ח"א בניצוחו של דוד קריבושה.

ועידה בין־לאומית על חיי האדם בירושלים

מאת עלי כהן, כתב "על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — בשנה הבאה תתקיים בירושלים ועידה בין־לאומית, שבין נושאיה העיקריים יהיו "מהו היצור האנושי" ו"מתי מתחילים החיים?".

בארה"ב תתקיים ועידה דומה, שתלחם נגד הפלות. הוועידה האמריקנית, שתתקיים בשיקאגו, תקרא "ארה"ב מאוחדת למען החיים".

הידיעה על קיום שתי הוועידות הללו, בירושלים ובשיקאגו, נמסרה מנורווגיה, באמצעות עלון הידיעות הרשמי היומי "נוריגנורדס", העוסק במאבקו של רוברט חריץ. אדם זה ניסה להניא את חברתו מהפלה ועשה זאת באמצעות בית־משפט. מאחר שלא נענה, ביקש למצוא דרכים משפטיות אחרות במאבקו להצלת חיי העובר, שהוא "ציווה לו את החיים".

ועדת העורכים תגן על מעמד התקשורת

ועדת העורכים שהתכנסה אתמול בתל־אביב לאספה הכללית השנתית, הביעה תקווה שייפסקו הנסיונות להצרת צעדי כלי התקשורת. כן החליטה לפעול להעלאת קרן המקצוע ולהגן על מעמדם של כלי התקשורת.

האסיפה בחרה בפתיחת הדיון את שבתאי הימלפרב ליו"ר הישיבה ושמעה דו"ח על פעולתה ועבודתה של הוועדה מפי גרשום שוקן, היו"ר היוצא. לאחר שמיעת הדו"ח קיים דיון על מעמד ועדת העורכים, בעיות פרסום, וכן בנושאים שהועלו ועמדו על הפרק בתחום העיתונות ואמצעי התקשורת.

לנשיאות ועדת העורכים נבחרו עידו דיסנצ'יק, דב יודקובסקי ואורי פורת. ליו"ר ועדת הצנזורה נבחר — שבתאי הימלפרב. כחברי הוועדה — משה אישון, מרדכי ברקאי, זאב גלילי, ארמונד סהאייק, אליהו סלפטאר וארווין פרנקל.

כנציגי ועדת העורכים בוועד־הפועל של מועצת העיתונות נבחרו: מארק גפן, אלתר ולנר, משה דק, דוד פרהצור, וגרשום שוקן. הנה ומר תכמן בנשיאות מועצת העיתונות. יועץ משפטי — ד"ר יהושע רוטנשטרייך. מזכיר כללי — אלתר ולנר.

בתחילת הדיון אמר היו"ר שבתאי הימלפרב דברים לזכרם של נח מוזס המנוח, חבר ועדת העורכים, ומשה רון המנוח, מזכירה הראשון של הוועדה מיום היווסדה. האסיפה כיבדה את זכרם בקימה.

בישיבת הנשיאות הראשונה שהתקיימה לאחר האסיפה נבחר דב יודקובסקי ליו"ר ועדת העורכים. (עתים)

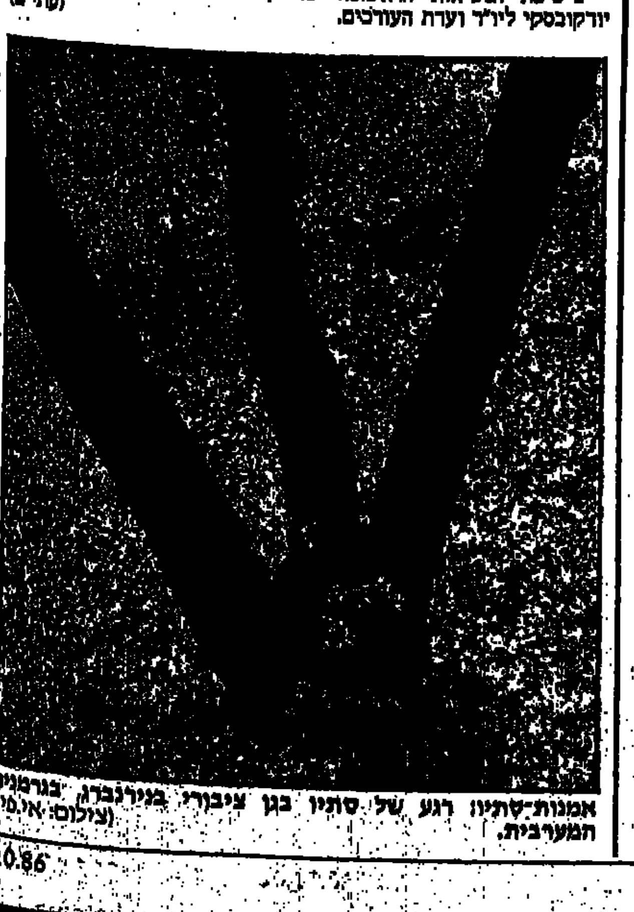

אמנות־שתיה: רגע של סוזיו בגן ציבורי בנירנברג, בגרמניה המערבית. (צילום: אי.פי.)

אוהבים את הפלוגה

אי־אפשר לספר את הסיפור הגדול של הצנחנים. הוא מורכב מאלפי סיפורים קטנים אישיים. זר לא יבין אותם ● כמה תמונות מן החיים.

מאת לוי מורב

אין מורה, משורר, סטוריקן, בעל־טור במעריב, קצין בצנחנים, יהונתן גפן אוהב את הפלוגה שלו. לא אוהב את הממשלה שלו. זהו אולי הסיפור כולו על רגל אחת.

... שנים הייתי בצנחנים, מתוכן כ־3 מלחמות (ששת הימים, המירדפים בבקעה והכיפורים) במסגרת מחלקת החבלה בפלוגה המסייעת בגדוד של אלישע, בחטיבה של "הזקנים" (80). היום יתקיים בפארק הירקון כנס במלאות 30 שנה לצניחה במיתלה. אני בטוח שהפעם יבואו הרבה יותר מאלה שבאו לכנס הנח"ל. לא רק יהונתן גפן, גם אנחנו אוהבים את הפלוגה הרבה ... פחות את הממשלה שלנו.

אי־אפשר לספר את הסיפור הגדול של הצנחנים. כמו קיר פסיפס הוא מורכב מאלפי אבנים קטנות שהצרוף שלהן יחד נותן את התמונה הכוללת. אני לא מתיימר לנסות ולתת את התמונה הכוללת, אבל אני מנסה לספר כמה סיפורים. אינני יודע אם הם אופייניים, זה גם לא חשוב אבל הם אמיתיים.

תמונה ראשונה

מלחמת יום הכיפורים, מוצב החרמון הישראלי, שעות לפני הצהריים. אנחנו נכנסים לתוך המוצב. בדרך ראינו את החבר'ה של גולני, פגועי חזה וראש. עשרות הרוגים, פצועים ופצועים, נכנסים בזהירות למוצב. נערכים מיד להגנה הקפית, ממלאים שקי חול, עורכים אבנים. אנחנו זה הפלוגות המסייעות. נחתנו ברכבל התחתון בהליקופטרים ומשם עלינו רכובים על ... ואחר־כך בתנועה רגלית. אנחנו בתוך ... כתוך העיניים של המדינה. הנוף ... אתה מסתכל ורואה את פרברי דמשק. ... של הקלישאות, נוף עוצר נשימה, ... וכו'.

... של חבלנים עוברת ומסלקת נפלים. ... מלא נפלים, הגענו עד כאן ללא ... — לאף אחד אין חשק למות מפצצה ... עוברים בזהירות ובדייקנות. בלילה ... שהפלוגות הרפואיות לקחו את ... כמעט ללא נפגעים, הרגשה טובה. ... שלנו על השפיץ של המוצב, ממש בגג ... על השכפ"ץ של המוצב. ציקי שם לב ... של גולני לא מונף כמו שצריך, הוא ... על התורן, מסדר את הרגל ויורד. אחר־... כשירדנו, שמענו שגולני היו מוראגים ... שהצנחנים לקחו את המוצב. היו שמועות ... הצנחנים הורידו את דגל גולני והניפו ... הדגל שלהם. מעולם לא ראיתי ביחידת המילואים שלי דגל צנחנים. אולי מישהו יודע ... זה.

למחרת ירדתי למטה להביא מנות קרב ומים. בחדר המוצב אני פוגש את טוט, הרס"פ, מי שהכרתי שנים אחר־כך כצבי ינאי, עורך "מחשבות" ודובר חברת י.ב.מ. טוט יושב עם רגליים מעורטלות. הגרביים והנעליים היו מונחות בצד. בקבוק מי גילות שנשלח באדיבותה של עיריית ר"ג היה בידיו והוא רוחץ את כפות רגליו במי גילות. המים היו רק לשתייה ולא היו מים לרחצה. אם אין מים אז מתרחצים ב"אפטר שייב". "ייצא מזה משהו?" אני שואל אותו. "מה למשל?" שואל טוט. "שאין פתרון צבאי לסיכסוך, שרק תמורת החזרת שטחים ניתן להגיע להסדר". "אתה תמים", פסק אז (1973) הרס"פ שלי. "המלחמה תוכיח לכל אחד שהוא צדק, לימין — שרק ישראל חזקה, שרק שטחים וכו', ולשמאל — מה שאמרת". והוא צדק הרבה וטעה הרבה בכל זאת נחתם אחר־כך הסכם שלום עם מצרים תמורת החזרת כל סיני.

תמונה שנייה

נמל הקישון, 1971, ערב חמים ונעים. הגדוד באימוני צליחה, נחיתה מהים ושאר מנות רטובות, חבורה של צנחני מילואים עומדת במעגל. מישהו, מצורף לפלוגה מן המטבח, מוכר בהתלהבות "כהניזם". אז לא קראו לכך בשמות. שינאת ערבים. מסביר למה צריך לכבוש את דמשק, קהיר, ומה בדיוק צריך לעשות לתושביהן. מסביבו חבורה של לוחמים, כולל אחד — המ"פ — בדרגת סרן. אין לו דרגות על הכתף, הוא לא נושא דרגות בפרינצים. אבל כולם יודעים שהוא המ"פ.

הצנחנים מסבירים לטבח שמלחמות לא פותרות שום דבר, שכיבוש דמשק וקהיר לא יועילו לבטחון ישראל, שרק פשרה, שלום ויתורים יכולים למנוע מלחמות ואם זה לא יצליח, אז בדיוק בשביל זה אנחנו פה. מתאמנים ומתאמנים ומתאמנים.

תמונה שלישית

מילואים ברצועת עזה, סיורים רגליים וסיורי לילה על ג'יפים. למחלקה מצטרפים שלושה חיילי מילואים חדשים, בוגרי גדוד 202. בערב הראשון מספרים על המעללים שלהם בסדיר בעזה תחת פיקודו של אריאל שרון. לא נחזור כאן על הסיפורים — זוועה אמיתית. למחרת הם מצאו את עצמם מפוזרים בין החוליות. "אבל אנחנו רוצים בחד", הם קראו בלהט. "יותר טוב שתהיו בתפזורת, יחד אתם עלולים להסריח", הסבירו להם במחלקה. זה רק כדי למנוע מהם להשתולל.

תמונה רביעית

בדרך למרום גולן, מלחמת יום הכיפורים, נעצרים שוב. הוותיקים, בני ה־28־27 יורדים, מוצאים את "ערכת הקפה" ותוך כמה דקות יש שתייה חמה. הצעירים שזו להם מלחמה ראשונה ומילואים ראשונים, המומים. "ומה יהיה אם פתאום תהיה התקפת מטוסים או הנחתה ארטילרית?" הם שואלים. "או לפחות נמות עם הרגשה טובה בקיבה", עונים להם הזקנים הכורעים שפופים מאחורי הזחל"מ ולוגמים בזיפים קולניים מתוך הספלונים ופחיות השימורים הריקות, קפה שחור וריחני.

מטוסי סוחוי תוקפים את השיירה. הזקנים מקפצים בזריזות לעבר מחסות מאולתרים בשדה ופותחים באש נק"ל לעבר המטוסים הסוריים. אחד החבר'ה החדשים נשאר תקוע בזחל"ם. רועד בכל הגוף, לא מסוגל לזוז.

גם אחרי שהמטוסים מסתלקים הוא עדיין רועד. המ"מ שואל אותי אם אני מוכן לקחת אותו תחת חסותי. אין בעיות, אני משיב, והוא צמוד אלי עד תום המלחמה. הרווחנו לוחם שכמעט ונשבר.

תמונה חמישית

מחלקת חבלה, גדוד 50 (נח"ל מוצנח), אוגוסט 1966. 100 מטר שדה חרוש לפני המטעים של קיבוץ דביר. המ"כ ועוד שני חיילים הולכים מסביב. המ"מ ושאר המחלקה מחליטים לחצות את השדה החרוש. אחרי שלושה מטר נופל הראשון, רצים אליו. אם אפשר לכנות ריצה את התנועות המגוחכות של חיל שצנח בלילה ועבר ברגל 50 ק"מ, שמתוכם 20 ק"מ בשמש קופחת, כשעל גופו 50 ק"ג ציוד, 10 מחסניות טעונות רימונים 2 מימיות, תחבושת אישית ופק"ל מלא כל "טוב". מימיית נפט, רשת העלמה, מנת קרב אישית, עוד 6 מחסניות, את חפירה, שק שינה מגולגל, כובע פלדה, רומ"ט (רובה מטען אר.פי.ג'י), שתי שקיות של 4 ק"ג כ"א ט.נ.ט. חגור, וזאת בלי להזכיר את הנעליים הכבדות והמדים המגומרים והכבדים. לאחדים יש בזוקה, מרגמה 52 מ"מ, מא"ג ותחמושת.

צנחנו בשעות הערב, ליד בית־קמה. הגענו במסע מזורז לתחנת הממסר הדרומית לבאר־שבע. "פוצצנו אותה" ונסוגונו לנקודת איסוף צפונית לעיר, שם חיכינו לפינוי אווירי בהליקופטרים למיתחם הגדודי בלהב. היה ערפל, ההליקופטרים לא יכלו לנחות. בלי מזון, עם מים ההולכים ונגמרים ועם שמש אוגוסט על הראש, התחלנו לנוע רגלית על מסילת הרכבת. לשדה החרוש הגענו כאיש אחד. וכאן, ב־100 המטרים האחרונים, התחלנו ליפול. אחד אחד. לקח לנו שעה לעבור את השדה החרוש. שעה של סבל, של יאוש גמור. אנשים שסחבו עליהם בזוקה ומרגמה ועוזי נשברו. הרגליים פשוט לא נשמעו להם.

אחד אחד עברנו למטע התפוחים של דביר. למחלקה נותרה מימיה אחת, זאת של המ"מ. נפלנו על העשב הירק המומים. לאט לאט קמנו, חיפשנו ברז, ושתינו ושתינו ושתינו. אחר־כך קטפנו תפוחים ואכלנו לשובעה.

לאט לאט אספנו את עצמנו והתחלנו לנוע לעבר המיתחם הגדודי. בדרך, לעבר חדר האוכל של הקיבוץ עברנו בגן־עדן. ליד העצים המרובים בתפוחי אורליאנס אדומים עבדה קבוצה של נימפות צעירות בלונדיניות תכולות עיניים, הלבושות בגופיות אסורות ומכנסים קצרים, עומדת על הקרקע ועל הסולמות וקוטפת תפוחים אדומים.

המומים נעמדנו והתבוננו מהופנטים. הגענו לגן־עדן. אנחנו מתים ולא יודעים זאת והגענו ישר לגן־עדן. רק פקודתו של המ"מ הזיזה אותנו מהמקום. המתנדבות רצו אלינו עם מים, תפוחים ועוגיות. בקושי בקושי הצלחנו להינתק מן המקום ולהמשיך במסע הרפאים לעבר הגדוד. כשחיוך אוילי נסוך על פנינו הגענו לשאר המחלקה. "לאן נעלמתם?" שאלו כולם. "היינו בגן־העדן האבוד". "ומה יש שם, בגן־העדן הזה?" "מים צוננים, בשפע, תפוחים, אגסים, שזיפים, ונימפות סקנדינביות בלונדיניות יפות."

בפלוגה היו בטוחים שהמחלקה כולה ירדה מן הפסים. עד היום אני לא בטוח אם הם לא צדקו.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

כנפיים יש רק לפרפרים

מאת אבשלום קווה

האויב הוא גבול הסבל שלך.

ללכת ביום, ללכת בלילה, וגם ביניהם. פולחן התגברות עגמומי. טקס חניכות שאין לו סוף. מכנים נטושים, יערים מבוצרים, הסתערויות "על יבש", גבעות בכל צבעי הקשת, פיתולים, שרק במפות נראים קצרים, וכל הזמן אותה מקלחת הזיעה הגולשת מהשערות, לתוך העיניים, לחזה, למפשעה, לתוך הנעליים ומשם בחזרה. האופק הפסיק להיות שירה. הוא קיר אטום ולגלגני. המגיד חצי ראש מטומטם כמו אומר: יש לאן ללכת.

קוצים, סחיבת אלונקות, משמעת מים, גרבצת, שבר הליכה, פק"ל, תד"ל, כיתה תורנית, בזוקה, שק תוח, שני ברבקה, אוהלי סיירים. שעות ארוכות של שתיקה. החכרמניות פושטת אט אט את מחלצות הבלוף. רק לא להודיע רם. רק לא לוותר. רק לא לעצום את העיניים הנעצמות. כל הגוף רוצה לישון, גם הלשון שאין לה אפילו כוח להוציא מלה בגוף ראשון.

העקבים האדומות כבר מזמן שחורות. כנפיים אמיתיות יש רק לפרפרים. התחושה הכבדה על המינשא מקצרת את המרחק בין הפנים לאדמה. על השמיים אין מה לדבר. הם שייכים רק לפקידה הפלוגתית, שמביאה מכתבים וריח הדאודורנט שקנתה ברמלה נודף ממנה. משמעות יש רק ל"כל שלושה מימיה" ולשק השינה, הנפרד מרצועות התרמיל באצבעות שמסרבות להאמין. רק לא להיות "סנוף", רק לא להישבר. רק לא לרשרש בחידוצי התהמקות כמו רישרוש כאוננים או ילדות עשוקה. לגלגל את מוקש השכל הזה. "ראשונים תמיד אנחנו", מצר לצר ולחשוב עשרים מי יודע.

וכל מקום וכל פינה יכולים להיות המיטה המפוארת ביותר בעולם: כל קפל קרקע, כל גשרון תורכי עתיק, שיחים וקרניים, אבני גרניט, אבני בזלת. רק שמישהו שם, בהתחלת הטור, יאמר זאת, גם בלי להישבע שזה ליותר מעשר דקות.

הומור גרדומים של הנידונים לחיים

מאת עודד ליפשיץ

"זקנים, מה אתם עושים פה, לכו להג"א" לעגו לנו בשחצנות צעירי גדוד הצנחנים בו שירתנו במלחמת לבנון. פער הגילים היה בולט: רוב החיילים בגדוד היו בני 20 פלוס, מיעוטם בני 30 ויותר. ורק פה ושם שרידים, כמו המחלקה שלנו, בני 40 עם קמטים וכריסים וקרחות מתפשטות בשיער מתדלדל ומאפיר.

לא נעלבנו, אבל גאוות המחלקה שלנו, בה שירתנו ביחד במילואים מאז 1964, כשכל הצוציקים מסביב עוד היו בגן ובכיתה א', חייבה אותנו למצוא מענה לשון שנון ולא להישאר חייבים.

אחד מאיתנו קם, מקיף בצעדים מדודים וכבדים את חבורת הצעירים המצחקקת אי־שם בבקעת הלבנון, מתבונן בהם בכובד ראש ובריכוז ופונה אל אחד מראשי החבורה: "בן כמה אתה? אתה אומר 22? בוא נעשה חשבון אתה צעיר מאיתנו ב־15 שנה. היום אנחנו ב־1982, כשהיינו בגילך השנה היתה 1967, מאז עברנו ארבע מלחמות: ששת הימים, התשה, יום הכיפורים, ועכשיו — לבנון. עד שתגיע לגילנו יש לך סיכוי להשתתף בעוד שלוש מלחמות, מלבד המלחמה הזו, אני לא חושב שאתה והחבריה תחזיקו מעמד עד אז ותגיעו לגיל 40..."

השתררה שתיקה כבדה, התשובה דמתה למכת אגרוף מתחת לחגורה, מהממת. לא הוגנת. מסוג הדברים שלא אומרים בצחוק אפילו בצנחנים, שמתכנסים מדי שנה ליד המצבה בתל־נוף, זו שחקוקים בה טורים רבים וארוכים של שמות הנופלים.

עם זאת, היתה זו גם תשובה אופיינית לצנחנים, שכמו כל יחידה קרבית שעברה באש וספגה אבידות כבדות ויקרות, פיתחו גם הומור גרדומים שחור. תשובות כאלה הן חלק מהעניין, לא פחות מהמסורת שאין משאירים פצוע מאחור והבאה לביטוי בתרומות לקרן למשפחות הנופלים, שמארגנת מדי שנה מפגשים, טיולים וקייטנות ליתומים ולאלמנות.

זכויות בקרן הנופלים

אחרי המלחמה החליט מי שהחליט שהגיע זמננו לסיים, שיש גבול להריגה מהכללים הקובעים את גיל המקסימום לשירות בצנחנים, ושהזמן עושה את שלו, גם אם במלחמה הוכחנו שאנו מבצעים את תפקידנו הצבאי על הצד הטוב ביותר.

עשו לנו מסיבת סיום עם סבריבצי"ם ומיץ, כמו שעושים לעובדים ותיקים שיוצאים לפנסיה, שנוהגים לתת להם שעוני זהב עם כתובת הקדשה לזכר השירות הנאמן.

גם רבים מאיתנו קיבלו, כהוקרה זו, "שעונים" — דרגת רס"ל ורס"ר שעונדים על היד ברצועות עור, וכולנו קיבלנו "תעודות סיום" לרגל סיום שירותנו במערך המוצנח. המפקד נאם נאום נרגש, ואחר כך סיפר לנו שהחטיבה הצליחה למלא את בקשתנו ולהעביר את כל המחלקה בגוף אחד ליחידה קרבית אחרת, כדי שנוכל להמשיך ולשמור על המסגרת החברתית שיצרנו ב־18 שנים ארוכות.

המסביר הסביר, והחבר'ה צחקו. נזכרנו ש־10 שנים קודם, ערב מלחמת יום הכיפורים, עשו לנו מסיבה דומה, וגם אז קיבלנו סבריבצי"ם ותעודות ואמרו שאנחנו נפלטים מהמערך המוצנח. באה המלחמה — ונגייסנו מחדש למילואי הצנחנים.

אחר־כך שאלו אם יש שאלות, ואחד מאיתנו ביקש לדעת האם, כשאנו עוברים ליחידה החדשה שאינה שייכת לצנחנים, עוברות איתנו גם הזכויות בקרן הצנחנים למשפחות הנופלים, זכויות שמגיעות לנו לפי הדין והצדק, אחרי כל כך הרבה שנים של התומה...

חלפה שנה נוספת ועוד אחת, ולא מצאנו את מקומנו ביחידה החדשה. ואז, תאמינו או לא — התגייסנו לצנחנים בפעם השלישית.

עכשיו, משאנו שוב במערך המוצנח, אין שום ספק שזכויותינו באותה קרן מובטחות...

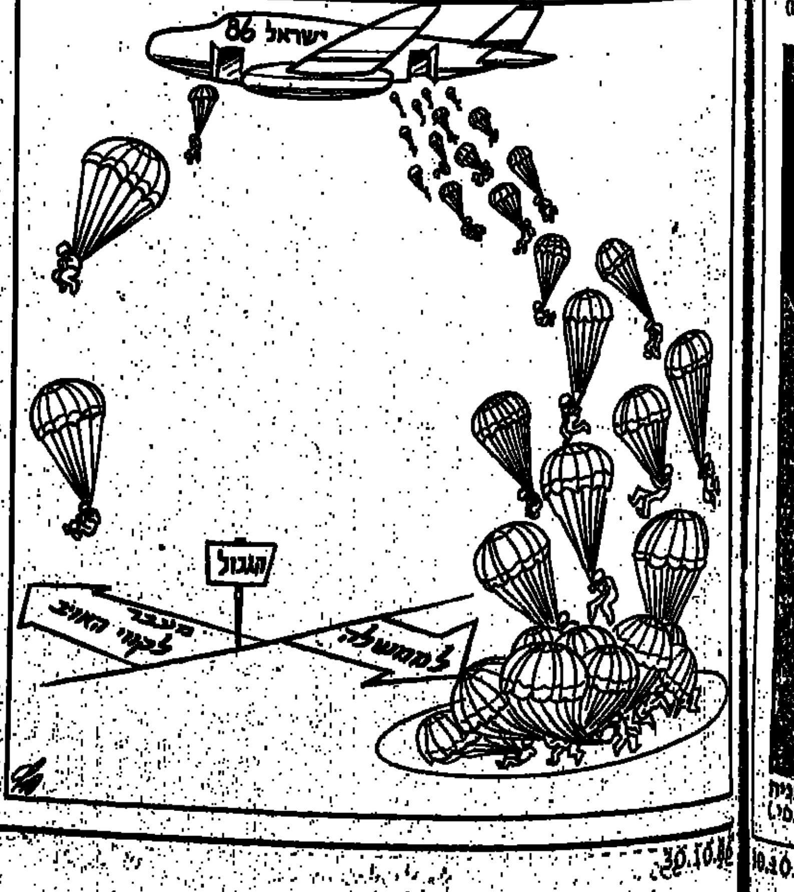

ניו־יורק — עיר עברית

האם ויתרה מדינת ישראל — תמורת אתנן התרומות — על הנשק היעיל היחיד שהיה בידיה לבלימת הירידה: הוקעתה החברתית?

מאת חנה איש־הורביץ, ניו־יורק

"שואה מספר 2" אומר פרופסור מיכאל הרסגור בכתבתו "דמנו נשפך מעבר לים" ("חותם", 17 באוקטובר). אכן, התהליך מחריד. אך מדינת ישראל כמו איבדה את עשתונותיה, הנהלת משרד החוץ, לאחר מספר דיונים בנושא, החליטה שלא לקבוע הנחיות לנציגים הרשמיים של המדינה, בדבר ההתייחסות ליורדים. ותתירה לכל אחד מהם לפעול לפי מיטב הבנתו.

התוצאה — בניו־יורק, שעומדת להיות העיר העברית הגדולה בעולם, ובפרבריה שכונות שלימות דוברות עברית, נציגיה הרשמיים של מדינת ישראל מתחילים לראות את הירידה בתהליך נורמלי, ומוצאים צידוקים לחיות אתו בשלום ובנועם. הקונסול הכללי, ד"ר משה יגר, אומר: "אני חי עם הבעיה אך הוק", כאשר הוא פוגש יורד שהיה חברו לספסל הלימודים בבית־הספר הריאלי בחיפה (בניו־יורק יש אגודה של בוגרי הריאלי), הוא איננו שואל אותו כמפתיע "למה ירדת?" אלא כך, בעדינות, "למה באת הנה?"

המימסד הישראלי בניו־יורק הוא "פרגמטי", הרופא של הקונסוליה הישראלית ושל משלחת הקניות של משרד הבטחון הוא יורד, וסוחר המכוניות המשומשות שעובדי הקונסוליה קונים ממנו את מכוניותיהם הוא יוצא קיבוץ מיזרע, ובעל המוסך שאצלו מתקנים עובדי הקונסוליה את מכוניותיהם הוא יורד, והחזן של טקס יום הזכרון לחללי צה"ל הוא יורד, וברשימת המוזמנים למסיבות הרשמיות שעורך הקונסול הכללי בניו־יורק (רשימה שעברה בירושה מנפתלי לביא למשה יגר), כלולים מספר יורדים שהתעשרו. ואת הפעולות של הוועד למען החייל מנהלות נשותיהם של היורדים המתעשרים הללו, ולתגיגות הנוצצות שהן עורכות לטובת הוועד הן מזמינות את נשות השליחים הישראליים בניו־יורק ואת נשותיהם של בכירים ונכבדים ישראלים השוהים בעיר. מוניטין יצאו לארוחות ולמסיבות הנערכות בדירותיהם של יורדים אלה, שישראלים חשובים ויורדים עשירים שרים בהן בצוותא את שירי ארץ־ישראל הישנה והטובה. יורדים יוקי יש רק ישראלים, שכתובתם הקבועה היא, במקרה, ניו־יורק.

"לעשות קצת כסף"

ציבור "הישראלים לשעבר" המתגוררים תקופות ממושכות בניו־יורק משתרע על קשת רבת גוונים — סטודנטים, צעירים הנשארים לעבור לאחר סיום לימודיהם, צעירים לאחר תום תקופת השירות הצבאי, המבקשים רק "לעשות קצת כסף" כדי לטייל בעולם, ותקופת עשיית הכסף הולכת ומתמשכת, אקדמאים, מהם שנפלטו שלא מרצונם מאוניברסיטאות ישראל, לצידם של בעלי מכוניות שירות (הישראלים כבר התקדמו מהמעמד של נהגי מוניות), בעלי חברות הובלה, חנוונים ובעלי מסעדות, וסוחרים בנכסי דלא־ניידי, ואנשים שהוציאו את כספיהם מישראל ומחפשים השקעות מתאימות. והציבור היחסני — לפחות בעיני עצמו — של אנשי "יחידה 180": אנשי עסקים מצליחים, המחלקים את זמנם בין ביתם בישראל לבין הבית שהקימו בניו־יורק, וכך הם חומקים מחובת תשלום מס הכנסה, בדרך חוקית ואלגנטית. ואחרים, החיים בניו־יורק אך שומרים על ביתם בישראל, לשימושם בעת ביקוריהם או לשימוש ילדיהם החיים בארץ ואף משרתים בצה"ל. ויש גם כאלה, שרק מבקרים בארץ מפעם לפעם, כדי לשמור על קשר, ומבטיחים ל"חברה" שישובו כאשר יגיעו לגיל פרישה, או כאשר ימצאו בארץ תפקיד מתאים לכישוריהם. וילדיהם, שהתחנכו בארצות־הברית, ושנקראים בשמות כמו תום, רועי (ROY), לי, ארם ושירלי — שעוזרים להם להרגיש נוח בחברה האמריקנית — אינם מדברים עברית, וכרגיל אצל בנים של מהגרים, הם ילדים של הוריהם, ונרתעים מפגישה עם ישראלים. ועוד קיימת בניו־יורק אוכלוסיה משמעותית של אמנים, שישראל "קטנה עליהם", נכון, לא כולם הם יצחק פרלמן ודניאל בירנבאום, שהתרגלנו לסלוח להם, אבל למי ניתנה הזכות המוסרית להחליט, לאיזה אמן "מותר" לפעול דרך קבע מחוץ לישראל ולאיזה אסור? מה עם מתי מגד, שבנה את ביתו בניו־יורק? האם עודנו סופר ישראלי? זיגי ברדתיים, צייר ופסל מצליח, שחי בניו־יורק תקופה ארוכה, ודירת ה"לופוס" שלו ושל אשתו ציפי — עתונאית מוכשרת ונעימה — שוקקת ידידים ישראלים המבקרים בניו־יורק. אומר: "אני אמן ישראלי, כי אמנותי מבטאת את ההוויה הישראלית, שספגתי בנעורי".

מיהו יורד

הקביעה מיהו יורד הולכת ונעשית קשה, אבל ברורה, שהיום ואת כבר לא בושה להיות יורד, הטיהור הוא תהליך, שמקורותיו מגוונים, אך למוסדות תרבות ישראליים וביניהם האוניברסיטאות, יש בו חלק לא מבוטל. ראשי מוסדות אלה מקדישים את מירב זמנם ומירצם לאיסוף תרומות בחו"ל, היורדים המתעשרים מצאו את דרכם אל המתרימים הישראליים הנכבדים, תרמו למוסדות שהם מייצגים, ובתמורה זכו לכבוד וליקר: מהם שנבחרו להיות חברי חבר הנאמנים של אוניברסיטאות, יש שזכו שקתדראות באוניברסיטאות ייקראו על שמם, תמורת תרומה של רבע מיליון דולר, תרומה כבדה עוד יותר הקנתה לנותנה את הכבוד, כי כיכר במקום מרכזי בקמפוס של אוניברסיטה ישראלית, תיקרא על שמו. אחד האידיאולוגים של קירוב יורדים־נדיבים היה נשיא לשעבר של אחת האוניברסיטאות, שפירסם לפני מספר שנים בעתון ישראלי מאמר בעניין זה, ואף הירבה להטיף לכך בהזדמנויות אחרות.

האם ויתרה מדינת ישראל, תמורת אתנן, על הנשק היעיל היחיד שהיה בידיה לבלימת הירידה — הוקעתה החברתית?

ניקיטה חרושצ'וב
תקווה להתקוממויות במערב

רונלד רייגן
ציפיה לצמצום הגרעון

רייגן בדרכי חרושצ'וב

נשיא ארה"ב מבקש להביא ל"מהפכה אמריקנית שנייה" על־ידי רפורמה מקיפה במיסים. במאי 1960 פתח חרושצ'וב במסע נגד מס הכנסה, שהוא, לדעתו, "עקב אכילס של המדיניות הקפיטליסטית"

מאת אלחנן הורוביץ

האם לא ידע נשיא ארה"ב, כאשר חתם בשבוע שעבר על החוקים המודרניים את "הרפורמה המקיפה ביותר במס הכנסה מאז מלחמת העולם השנייה", שבפועל הוא מנסה ללכת בדרכו של חרושצ'וב?

כבר עברו שנתיים מאז בישר רייגן, שברעתו להביא ל"מהפכה אמריקנית שנייה" על־ידי רפורמה מקיפה במיסים. שר האוצר של ארה"ב, ג'יימס בייקר, הודיע, שמדינות רבות בעולם החלו לפחד מפני תוצאות "המהפכה האמריקנית השנייה" של רייגן. מטרת "מהפכה" זו היא להביא לירידה, שנטל המיסים בארה"ב יהיה נמוך יותר, מאשר במדינות־החוץ המתחרות בה בשוק העולמי. רמת מיסים נמוכה מושכת השקעות. חוץ ממדינות בעלות רמת מיסים גבוהה. חברות רב־לאומיות כבר החלו להעביר את מפעלי־הייצור הריווחיים לארה"ב ואת מפעלי־הניסויים המפסידים למדינות בעלת רמת מיסים גבוהה, כדי לשלם פחות מס־הכנסה בארה"ב ולנכות יותר מס־הכנסה במדינות חוץ.

"המהפכה" במס־הכנסה

לפי החוק החדש יירד שיעור המס הגבוה ביותר לעסקים ולחברות ל־34% ב־1 ביולי 1987, לעומת 46% כיום. שיעורי מס אישיים יצומצמו בהדרגה ובמקום 14 דרגות מס, הנעות בין 11% ל־50%, יהיו רק 2 — 15% ו־28%. שר־האוצר של ארה"ב הבטיח, שארוחי 1989 יהיו משוחררים ממס מכל הכנסה אישית 2,000 דולרים, צמודים למדד. החוק החדש ינמיך את המס מהכנסות של 75 מיליון מבין 100 מיליון משלמי מס הכנסה בארה"ב. יותר מ־6 מיליונים ישוחררו לחלוטין מתשלום המס הפדראלי.

התקוות והמציאות

ברפורמת מס זו תולה רייגן תקוות מרחיקות לכת. הוא מצפה, שהגרעון בתקציב ממשלתו יירד בשנת הכספים הבאה ב־50 מיליארד דולר, אחרי שעלה בשנת הכספים שנסתיימה בסוף החודש האחרון ב־21 מיליארד — לשיא ללא תקדים של 220 מיליארד דולר. הוא מצפה, שהורדת שיעורי המס תביא להורדת שיעורי הריבית. "מי ששילם מס־הכנסה בשיעור של 50% הסכים ביתר קלות לשלם יותר ריבית, שניכה ממס ההכנסה, — לעומת זה שמשלם 28% או רק 15% מס הכנסה", רייגן מאמין בכללו עליות בשיעורי מס מייקרות את האשראי והירידות בשיעור המס מביאות לירידות בשיעורי הריבית.

"בבריה"מ אין צורך במס־הכנסה"

אבל רייגן אינו הראשון, המנסה ללכת בדרך זו. הרחיק לכת ממנו חרושצ'וב, שבנאומו בסוביט העליון ב־5 במאי 1960 פתח ב"מסע נגד מיסים בכלל ונגד מס הכנסה בפרט", תוך נימוקים אלהו שיטות המיסים הקיימות מהוות "עקב אכילס של המדינות הבלתי־קומוניסטיות", בניגוד למדינות הקומוניסטיות.

בברית־המועצות — הדגיש אז חרושצ'וב — "אין צורך להעביר אחוזים מסויימים מן ההכנסות הפרטיות לידי הממשלה, משום שהשלטון קובע איזה חלק מן ההכנסה הלאומית להשאיר בידי הממשלה ואיזה חלק להעביר לידי האוכלוסיה".

חרושצ'וב היה בטוח, שביטול המיסים בברית־המועצות יביא להתקוממויות בארצות אנטי־קומוניסטיות, שתושביהן ידרשו לשחרר גם אותם ממס ההכנסה, שבלעדיו אין המדינות הקאפיטאליסטיות יכולות עוד להתקיים.

אדישות המהווה עידוד

הירידה קיבלה בימינו ממדי ענק ויש להעמיד את המלחמה בה בראש מאבקינו

מאת חיים לנדאו

אין כלל ויכוח על זכותו של אדם לקבוע את גורלו, ובכלל זה זכותו לנטוש את הארץ ולרדת. אולם כאשר רבים־רבים מממשים את זכותם זו והירידה נעשית לתופעה חברתית ורבים בציבור רואים אותה כדבר שלילי ומסוכן, יש להם זכות, ואפילו החובה, לקום ולהילחם בתופעה זו.

הזכות לבחור מקום מגורים אינה בלבדית רק לאלה הבוחרים את ברוקלין או לוס־אנג'לס כמקום מגורים במקום תל־אביב או פתח־תקווה. זכות עקרונית ראשונית זו שמורה גם לבוחר לגור בחברון, שכם או בכל מקום אחר ב"נחלת האבות". האם פוסל איתן מור גם את המאבק נגד ההתנחלויות באזורים הכבושים, שמנהל הציבור הרואה בהן תופעה מזיקה ומסוכנת? והרי גם המאבק הזה פוגע בזכותו של האדם לקבוע את מגוריו.

עיקרון ראשוני בחברה המודרנית הוא גם זכותו של הפרט לנטוש את אמונותיו והשקפותיו ולבחור באחרות במקומן. לאדם שהיה דתי עד כה יש הזכות "להתפקר" ולהיעשות אפיקורס. אותה הזכות יש גם לאדם שהיה חופשי עד היום ועתה הוא מחליט לשנות את אורח החיים ולקבל עליו עול מיצוות. אך כאשר זכות זו נעשית תופעה המונית של "חזרה בתשובה", מיצווה על המתנגדים לכך להילחם במחזירים ובחוזרים בתשובה.

על הזכות העקרונית הראשונית הזאת מבוססים כל המאבקים החברתיים והפוליטיים.

זכותו של איתן מור להיות אדיש למצבה, גורלה ועתידה של מדינת ישראל. אך יש אנשים אשר להם איכפת שנשאבים החוצה המשאבים העיקריים והיסודיים הדרושים לקיום נורמלי של החברה הישראלית ושל המדינה — הפוטנציאל האנושי. הם רואים בירידה סכנה ממשית ומוחשית ויש להם הזכות והחובה להילחם בתופעה שלילית זו ולגנוח ולבלום אותה.

הירידה קיבלה בימינו ממדי ענק והכרחי להעמיד את המלחמה בה בראש מאבקינו — מכל מקום לא פחות מהמאבק נגד ההתנחלויות, נגד הכפייה הדתית, נגד בולמוס "החזרה בתשובה", נגד תועועות. צעד ראשון במאבק הזה ותנאי מוקדם להצלחתו הוא יצירת אווירה ציבורית נאותה. היום שוררת בארץ אווירה של אדישות, ואפילו של עידוד הירידה — ביודעין ובבלי יודעין. בהסברה ובשיכנוע יש לעורר בקרב הציבור את המודעות של הסכנה שבירידה. אמנם איתן מור רואה "חוסר תוחלת" במאבק הזה. אפשר לראות "חוסר תוחלת" בראשיתו של כל מאבק ציבורי. משום כך האם יש להירתע מכל מאבק? מכל מקום, אני תולה תקווה בהתעוררות הציבור, שיראה בירידה תופעה מבישה ומזיקה ושיתן יד במאבק לבלום אותה.

לחם, חסימות ותודעה מעמדית

מאת אורי יזהר

ברשימת "לחם" שפורסמה בעתון זה (24.10.86) בעקבות ההקרנה החוזרת של הדרמה הטלוויזיונית הידועה, תוהה לוי מורב מדוע אין הפועלים ממוצא מזרחי, אנשי עיירות הפיתוח והשכונות, מקשרים בין מצבם הקשה לבין מפלגת השלטון מאז 1977, הליכוד, המשרתת את האינטרסים הכלכליים והחברתיים של המעמד העשיר. מדוע הם נענים רק להחזרת הכבוד האבוד ואינם רואים את האינטרסים האמיתיים שלהם? מורב איננו רואה פתרון אלא ביצירת קשר אנושי "בלי להטיף, בלי להסביר, בלי לקוות לרווחים פוליטיים", בין אנשי השמאל לבין המקופחים. יחסים אלה הם שיצרו בעתיד את ראש הגשר בין השמאל לכוחות שיצמחו מתוך השכבות העניות ויגיעו לתודעה אמיתית של מצבים ושל האינטרסים שלהם, כמו הכת שבסרט, נאווה.

תהייתו זו של לוי מורב אופיינית לאינטליגנציה השמאלית (במרכאות ובלעדיהן) הישראלית, שברובה המכריע אינה מודעת ואינה רוצה להיות מודעת להשפעתם של גורמים מבניים (מעמדיים) על התודעה הפוליטית של קבוצות חברתיות שונות ולתפקידן השלילי של המעמד הבינוני, שאינטליגנציה זו היא חלק ממנו, בעיצוב תודעתו הימנית של מעמד העובדים היהודי בישראל. בהכללה גסה ניתן לומר כי החברה הישראלית מחולקת לחמישה רבדים, שהם, בקווים כלליים, קטגוריות סוציו־תרבותיות: ערביי השטחים הם בתחתית הסולם; קצת מעליהם מצויים ערביי ישראל; מעל אלה מצוי מעמד העובדים היהודי שרובו ממוצא מזרחי; בשלב גבוה יותר מצוי המעמד הבינוני, האשכנזי ברובו, המאופיין על־ידי השכלה על־תיכונית ומשלח־יד של הצווארון הלבן; וכפיסגה מצוי המעמד העליון של בעלי ההון ומנהלים בכירים מאד. הקריטריונים של הריבוד הזה הם מידת השליטה על אמצעי הייצור, רמת השכלה, רמת החיים ואיזור המגורים. ההבדלים הריבודיים מחוזקים על־ידי הבדלים תרבותיים בין קבוצה לקבוצה. כל אלה כבר נחקרו לא פעם ואין צורך להביא כאן את הממצאים האמפיריים.

הגורם הקובע את התודעה החברתית (המעמדית) והפוליטית של כל רובד הוא יחסיו המבניים והתרבותיים עם הרבדים הקרובים לו, מעליו ו/או מתחתיו. מעמד העובדים היהודי ממוצא מזרחי נוצר בארץ בשנות החמישים בתהליך קליטת העלייה ההמונית. אותו תהליך העלה את היישוב הוותיק, האשכנזי ברובו, לרובד המעמד הבינוני. מאז ועד היום חוסם המעמד הבינוני הזה את נתיבי הניעות (מוביליות) כלפי מעלה של מעמד העובדים המזרחי, בדרכים רבות ושונות. דוגמה טריה לחסימה היא העלאת דרגת הקושי של בחינות הבגרות, אשר תפגע קודם־כל בסיכוייהם של בני עובדים מזרחיים להגיע להשכלה על־תיכונית. עצם התחרות על משאבים כלכליים והשכלתיים נדירים

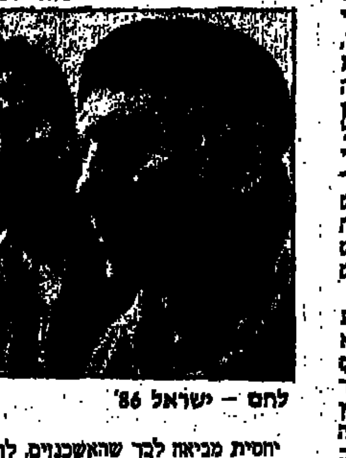

לחם — ישראל '86

יחסית מביאה לכך שהאשכנזים, להם יש נתוני פתיחה עדיפים, מצליחים ברובם להגיע למעמד הבינוני או להשאר בו והמזרחיים ברובם אינם מצליחים. בעצם השגתם של המשאבים הנדירים יחסית — לימוד באוניברסיטה, משרות של מומחים ומנהלים, הכנסה גבוהה — הם חוסמים את דרכם של רוב האחרים אל המשאבים הללו. חסימה זו מלווה באידיאולוגיה ליברלית של חופש הפרט ופונקציונליות הריבוד: מי שמשקיע ומי שתורם — לו מגיעים המשאבים והתגמולים. רק מיעוט, כ־20% מקרב המזרחיים, מצליח להגיע אל המעמד הבינוני. מחציתם עצמאיים קטנים ומחציתם בעלי השכלה על־תיכונית. כי נוסף לכך מפגין המעמד הבינוני גם הס־תייגות תרבותית וריחוק מנטאלי ממעמד העובדים.

מאחר שהמעמד הבינוני, במימסד ומחוצה לו, מזוהה עם "תנועת העבודה", אין פלא שרוב העובדים ממוצא מזרחי נוטים לליכוד, לא המיליונרים שולטים ישירות על העובדים אלא מנהלי מחלקות ואגפים, ביורוקראטים וטכנוקראטים. מצד שני, הערבים נתפסים על־ידי המזרחיים כמאיימים על הסטאטוס החברתי. שלום, מדיניות ליברלית כלפי הערבים ו/או החזרת שטחים תחזיר את המזרחיים לתחתית הסולם. שלטון הליכוד הוא ערובה לכך שתמיד יהיה מישהו מתחתם. זכורים בהקשר זה הדברים שאמר איש בית־שמש לעמוס עוז: "אנחנו לא רוצים לחזור ולהיות הערבים שלכם".

מול תוסיות סוציו־שולטית זו וגלילות הישראליים הספציפיים אין כל טעם להתהוות וקינות האינטליגנציה השמאלית. האמיתית והמדומה. אינטליגנציה שנהנית מהמצב ואינה מוכנה לשום שינוי מבני שיפגע במשהו בזכויותיה ובתג־מוליה. אם רוצים לשנות את התודעה הפוליטית של מעמד העובדים הישראלי, או חלקו, יש לשנות את המבנה החברתי בישראל. תנאי הכרחי נוסף הוא התחדשות רעיונית של תנועת העבודה, סימון־דרך חברתית חדשה, אשר תחזיר את תנועת העבודה להגמוניה רוחנית, אשר עברה מזמן אל הדתיים והלאומנים. השינוי המבני אפשרי, תיאורטית, בשתי דרכים: האחת, החזרת חלק מהמעמד הבינוני מתעסוקות הצווארון הלבן לתעסוקות הצווארון הכחול, כך שנציגות העדות במעמדות השונים תהיה פרופורציונלית לגודלן. ביחסי הכוחות המעמדיים כיום זו דרך לא־ריאלית. הדרך השנייה היא הפיכת העובדים לשליטים על אמצעי הייצור שהם מפעילים, באמצעות קואופרציה ושיתוף עובדים בניהול ומאבק עליטישי על הגדלת התמורה לעבודה לעומת התמורה להון, קיומה ופעולתה של אינטליגנציה שתוביל את המהלך הזה. הוא תנאי הכרחי להתממשותה. זו דרך קשה — שהיא עוברת בעיירות הפיתוח, בשכונות ובמפעלים — אבל ריאלית. מי שילך בה יהיה שמאל, מי שלא ילך בה יהיה "שמאל".

עריכת עלינא תורי

בעקבות עכו

שחיטה מבורכת של פרה קדושה

"הזיות קמות במזרח" מאת דניאל לנזיני ובבימויו, שזכה בפרס ראשון בפסטיבל עכו, הוא "תיאטרון אחר" במלוא מובן המלה, אם נפרש "אחר" במובן היהודי, היינו, כופר

מאת יוסף נצר

הו, העיירה היהודית במרוקו! הו, ריח היסמין המתערב בריחות התבלינים המרוקניים, שאפילו שמותיהם מגרים את האף ונמסים על הלשון! הו, שכנות יפה ועזרה הדדית בין יהודים, והה, חיים בכבוד הדדי עם השכנים הערביים! הו, התנונות, ותו טקסי ברית מילתו שלמה בר שר לנו על כך בליווי כלים מרוקניים, סליחה, הדיים אותנטיים...

הם באו לארץ ישראל מאותו עושר, מלאי אותה תרבות נפלאה, אבל כאן עמדו הקומיסרים של הציונות האדומה וחיסלו בעזרת דידיטי את כל היופי המושלם הזה. כך למדתי בשנים האחרונות ממאמרים ושידורי רדיו וטלוויזיה, ונמלאתי בושה ורגשי אשמה, שהרי גם אני הייתי מדריך נוער ועשיתי באותה מלאכה טמאה של העברת נערים אל תרבות ישראלית ועברית יומם ולילה (ואכן, גם לילה, כשהלכתי לשבת ליד מיטתם כדי לעזור להם להתגבר על געגועים ולגרש מרמינגם שדים ורוחות), ופתאום בא לנו דניאל לנזיני ומציב זרקור המכוון אל אותם "שרשים" שהם גם שרשיו. אך העם הזרקור אינו ורוד אלא קרן־אור אכזרית, לבנה, חקרנית.

נקודת המוצא של מחזהו של לנזיני היא בדיוק אותה האשמה: נער יהודי ממרוקו צריך להיקלט בחברה הישראלית. "הסביבה תובעת ממנו להחליף את שמו לשם עברי: זהר. צעקות במקהלה: "אתה זהר, זהר, זהר". שטיפת־מוח במלוא מובן המלה. רוצים שהוא יפשוט את הכותונת, הלבוש המרוקני המסורתי, וילבש חליפה אירופית. הנער מסרב. שמו זייש לא זהר. כשהוא חולה, באה אמו ומרפאה אותו על־ידי הסרת "עין הרע" בדרך המסורתית.

שואלים אותו למה אין הוא רוצה להיפרד מה"שם" ומזכירים לו את ההווי, את אורח החיים שעזב, תמונות אחר תמונות. התמונות עושות באותה שכונת־גטו במרוקו את אשר עשה מנדלי מוכר ספרים בעיירה המזרח־אירופית. הן חושפות באכזריות יהדות ששקעה בניוון ובעוני, בנחשלות פנימית, שבויה בידי אמונות טפלות, אליליות בעיקרן, ובידי "כבאים" המוכנים לנצל היטב את הנחשלות הזאת. ה"מלח" — הגיטו היהודי במרוקו — כפי שלנזיני מתאר אותו, שורץ קבצנים. הערבים ה"ידידותיים" מטילים על השכונה הסגר בכל הזדמנות, בדרך־כלל באמתלה של הגנה פטרונית על היהודים.

אכילת ערלה

אחת התמונות מתארת טקס של ברית מילה. המוהל מרים את הערלה הנוטפת דם ומכריז: "מי רוצה את הערלה?" משכנעים אישה צעירה שטרם ילדה לבלוע אותה, סגולה לפריון. (קשה היה לי להאמין: אכילת בשר אדם? אך את הדבר אכן אישרו לי יוצאי מרוקו). אישה באה אל הרב ומבקשת שיקוי מרפא עבור בנה החולה. הרב נותן לה שיקוי שעיקרו "הרוק שלו. בצירוף כמה מילמולי השבעה. האישה תורמת ביד רחבה לקופת הצדקה של הרב ויוצאת מאושרת עם הרפואה.

מצאנו ביקורת חריפה על העיירה היהודית אצל מנדלי, אצל שלום עליכם, אצל יל"ג, אצל ביאליק וגם אצל זינגר ואחיו בשביס־זינגר. שכונת היהודים בצפון־אפריקה, המלח, וגם השכונה בתימן תוארו עד היום רק בצבעים ורודים. כל זאת, עד שבאה סופרת תימניה ותיארה ב"קריעה תמה" כמה עובדות מחות ורודות על החתונה התימנית המהוללת, ועד שבא לנזיני וסיפר על ה"מלח" המרוקני.

באמצע שרשרת התמונות מתקומם הנער: שקרו לא זו התמונה האמיתית של ה"מלח". מעבירים לידיו את שרביט הניצוח. יעלה הוא את התמונות. אך התמונות שהנער נאלץ להעלות נוראות עוד יותר. הוא נאלץ להסיר את הכיסוי (כמעולה ממשית של הסרת כיסוי) מעל הפינה האינטימית השמורה ביותר: המשפחה.

בתמונה מופיע בית דל הנמק בעוני, שבו גרה המשפחה בצפיפות נוראה. הבעל דורש את זכותו אצל האישה. זו מסרבת: הילדים עוד לא ישנים. הבעל מנסה לשגול אותה בכוח. הילדים רואים הכול. כיון שהאישה ממשיכה לסרב הוא משליך אותה לרחוב.

נמנעתי עד כאן מהזכרת שמות שחקנים, כי העבודה היא קולקטיבית. אך את השיר "אני כבר אישה בלה" כפי אורית כרגל איני יכול שלא להזכיר. קשה ללחום בלחלוחית העולה בעין. המוסיקה נכתבה על ידי ד"ר אברהם אמולג, שהוא אחד החוקרים הראשיים של מוסיקה מרוקנית בארץ. ההגשה היא כה חזקה, עד שאפילו למען שיר זה בלבד חייבת ההצגה להמשיך לחיות.

ובכן, גם הסיפור על המשפחה המרוקנית היפה וההרמונית, שכביכול התבוננה רק בארץ, אינו אמת. העוני והרחוקות ניוונו אותה עוד במרוקו.

"כריתת שורשים"

מתיאורי כאן עשוי להתקבל הרושם, שלפנינו יצירה שלמה ובשלה. הרי בעצמי השוויתי למנדלי אך כמובן, אין הדבר כך. יש הרבה בילבול, הרבה בוסר. הדמות הראשית, זו המשמשת לנער כעין מורה־דרך אל עברו, בלתי מתקבלת על הדעת. על־פי לבושה והופעתה היא נפלה לתוך המחזה כאילו מתיאטרון הקבוקי היפני. והרי מה שמתבקש הוא להלבישה דווקא בצורה ריאליסטית יבשה, כאחת מאותן מדריכות או מטפלות של נוער ממוצא מרוקני, שהתמסרו לקליטתו ימים ולילות, ושכרן שהן, מושמצות כיום כשליחות מימסד שכרת את שורשיו והוציא אותו מעולם מופלא, עתיר מסורת ותרבות, אל מרכז מנוכר של תרבות אירופית חקיינית.

וכמובן, נשמעת גם הטענה הקבועה של "חד־צדדיות", "חוסר איזון" "לא הכול שחור כליכר". התפקיד של האמנות, ובמיוחד של התיאטרון, אינו באיזון, אלא בכך שעליו לומר את אמיתו בלהט. בדרך מרגשת. ללא התחשבות ב"מה יגידו". האם תיאורו של מנדלי את העיירה, או האם "עיר ההריגה" של ביאליק מאוזנים?

"הזיות" הוא "תיאטרון אחר" במלוא מובן המלה. אם נפרש "אחר" כמובן היהודי, היינו, תיאטרון כופר. שהרי "אחר" אינו אלא אלישע בן אבויה, אותו כופר שלא יכלו להתעלם ממנו והוא מופיע שוב ושוב ב"אחרים אומרים".

באווירה של היום, כשאל הגרהים מלובביץ' ואטמר הצאטרפו החרדים של ש"ס, כשכל אמונה טפלה, אפילו היא אלילית, מקבלת חותמת כשרות של "מסורת ופולקלור", כשאותו גנב שפוט, החוט בספים עבור מים קדושים ומתעשר מתמימותם של אנשים פרימיטיביים, זוכה להגנה משפטית בתור "יורשו של בבא סאלי", באווירה זו של היום אין ערוך לחשיבותו של מחזה זה, ואני מלא הערכה לאומץ הלב של מחבריו.

"הזיות קמות במזרח" חייב לשרוד, ולאחר שיוכנסו בו תיקונים מסויימים עליו להמשיך לתאר באורו האכזרי את ה"מלח" המרוקני, שאינו מריח רק ריחות יסמין.

"על קלות דעת וצביעות": בלי קלות. אבי אורח ואבי קושניר

טרטיף יהודי

מאת גיורא מנור

"על קלות דעת וצביעות" מאת אהרון הלפרן, בימוי: עדנה שביט; תפאורה ותלבושות: לידיה פינקוס־גבין; מוסיקה: אבי ויסלאבסקי; תאורה: גיורי קופרמן — התיאטרון העירוני באר־שבע.

צבי אורית, בתפקיד טרטיף לבוש שטה, מנסה לנבור ולחדור אל ביתו של הגביר ירא השמיים וההגון, ואבי קושניר, כדי לשאת את בתו של הבעל־בית, (חגית דסברג), לאשה. וממש כמו אצל מולייר, אישתו של ר' חנן הצדיק (יעל עמית) מנסה למנוע את הנישואים בעזרת אחיה, איש־ההשכלה (עפרון אטקין), והמשרתת (יעל ברנפלד).

ובימה שחורה כולה, ונרות דולקים בפמוטים אלגנטיים על קירותיה. התלבושות קריקטוריסטיות, לכל רמות הצבע המשנתי שלה ועלילה מתרחשת, משום מה, על גבי שתי גבעות או פודיומים. ברקע שלושה פתחים, שמאחוריהם מין רחוב. ובצד עוד פתחים נוספים, שאינם משמשים כל מטרה נראית לעין. יושב לו מין מקשר או של בימה יפאני "בלתי נראה", חנן שפטריק שמן, שחייב להשמיע את "הוראות הבימוי", לצלצל ולהקיש בדלתות, או לחזור כתוכי על מלה או שתיים של אחת הנפשות הפועלות, כדי שיהיה לו בכלל פתחון־פה.

השחקנים הצעירים יודעים, שמדובר בקומדיה עתיקה, מהמאה הי"8, ועל כן יש לשעשע את הצופים במלוא המרץ. ותכונה חשובה, שהיה בכוחה להציל מחזה מייגע זה, היא הקלות, קלות־הדעת והקלילות המסורתית, מהם והלאה, משום שהם כל כך רוצים לשעשע ולבדר אותנו. ליצן עיקש הוא נודניק.

למעשה רק עפרון אטקין, בפרק צהוב/שחור ופיאה צהובה על ראשו מתנועע באלגנטיות/ ההולמת את הדמות שעליו לגלם, וגם עדית טפרסון בתפקיד תוונה המקומית, בתלבושת ממועדון לילה מודרני לגמרי, הצליחה לעורר עניין בדמות שהיא משחקת. יתר הפרוטאגוניסטים נשארים בגדר סטיריאוטיפים מקובלים, ללא השגעון המייחד או האינטרפרטאציה המיוחדת, שעשויים היו לשמש עילה לשליפת המחזה הזה מהארכיון.

המחזה כתוב בלשון המקרא, אבל מנוסח בזריזות. לפני המבצעים המודרניים היה אתגר מעניין: איך לדבר פסוקים כאלה, כאילו היו דיבור חי ועכשווי. הדבר אפשרי, אבל תחת זאת בחרו הבמאית וצוותה להרגיש כאילו את ה"עתיקות" והמרוררות שבלשון ציורית זו. האם היה עולה על דעת שחקן אנגלי לנפח את הלשון של שקספיר לכדי הלצה אנאכרוניסטית? לא, כי זה היה נחשב בעיניו לחוסר טעם והמוניות. אבל אצלנו, אולי משום השאיפה המתמרדת לחדושי־לשון; העתיק נחשב למגוחך. אבל בעיני הגיחוך היה דווקא בכך, שהשחקנים אפילו לא טרחו ללמוד לבטא את השמות בצורה נכונה... בורות היא אושר — כמאמר האנגלים. אבל אושר מטעה. השמור לבעליו לרעתם. מדוע להשקיע מאמצים במחזה, שמתייחסים אליו המבצעים במין זלזול ומביטים עליו מלמעלה, ממרומי הפסגות של המאה ה־20? הם פטרנליסטי. של התנשאות, שאין לו כל ... ומה יש בכך גם מקצת צביעות?

קולנוע

סיוטי הלילה של יפאן

"הנבל הבורמזי" בקולנוע "לב" בת"א ממוצ"ש

מאת משה צימרמן ונורית בן־יוסף

הקולנוע היפאני טיפל מאז ומתמיד בטראומה של מלחמת העולם השנייה ומשמעותה לאומה היפאנית. בשנים האחרונות החלו להגיע הדי טיפול זה גם אלינו. נציגם הבולט של הסרטים מסוג זה, הוא סרטו של הבמאי יוקיו ישימה, "חג שמח מר לורנס", שניסה להציג את המלחמה ואת האופן השונה שבו התייחסו אליה אנשים מהתרבות היפאנית, ואנשים מהתרבות האנגלוסקסית. מבחינה זו, "הנבל הבורמזי" הוא סרט שמטפל בבעיות הפנימיות של היפאנים לבני אותה מלחמה. זהו סרט שצולם ב־1956, וזכה ב־1985 לגירסה חדשה.

מיצושימה הוא חייל ביחידה קטנה של חיילים יפאניים הנסוגה מבורמה הכבושה על־ידי הכוחות הבריטיים, לתאילנד הנייטרלית. לאחר שנלכדת היחידה נשלח מיצושימה ליחידה יפאנית אחרת, הממשיכה להלחם בחירוף־נפש גם לאחר שהמלחמה תמה, כדי לשכנע את מפקד היחידה להיכנע ולהציל את חיי אנשיו. מיצושימה נכשל במשימתו ומגלה שהחייל היפאני איננו טוב מהמעביד, ושבמהלך המלחמה הוא נטל את חלקו בשפיכות הדמים ומאבד את הערכים העולים ביותר עליהם חונך. משום כך הוא מתקשה לחזור ליחידתו, שאינה מאבדת את המשמעות בעיניה, הוא לובש גלימת נזיר בורמזי ומשוטט ליד יחידתו עד שהיא חוזרת ליפאן ומותירה אותו מאחוריה.

כאמור, זוהי גירסתו השנייה של הסרט של הבמאי קון איצ'יקוואה, מבמאיה הבולטים של יפאן. גירסה חדשה המתאפיינת בטכניקת צילום נדירה, בצבעים נפלאים, ובכך שהסרט מצולם, בניגוד לסרט הקודם, באתרי צילום מקוריים. אלה הופכים את הסרט לחוויה אסתטית בלתי נשכחת.

"הנבל הבורמזי" — חוויה אסתטית בלתי נשכחת

רשות הקורא

ההשתלות — נושא רפואי בלבד

בתקופתנו. הכירורגיה היא חלק דומיננטי ברפואה ומהווה לעתים קרובות פיתרון יסודי יותר מאשר תרופות, שהן לעיתים יותר מרגיזות מאשר מרפאות. מאז המהפך של השתלות איברים נעשתה הרפואה לטכנולוגיה המשתכללת מיום ליום, והכירורג במהוו כטכנאי מטוסים, הזקוק לידע הנדרש להרכבת חלקיקי מחשב מסובכים. לפיכך אין רשות לאיזו הלכה שהיא להתערב.

אין כאן שום בעיה היכולה להתנגש עם הפילוסופיה של כוהני הדת למיניהם ומפליאה הרגישות מצד הרופאים. החוששים כליכך לבצע השתלות מבלי לקבל רשות מהמימסד הדתי. במקום מהרשות הנוגעת בדבר — משרד הבריאות, המופקד על בריאות העם.

עם זאת, יתכנו מקרים שקביעת מותו של תורם נעשית בחיפזון, בשל הרצון העז לבצע את ההשתלה ולהציל חיי אדם. וגם בשל היוקרה המתלווית לניתוחים מסוג זה. אך זוהי בעיה של אתיקה רפואית ולכן על ועדה בלתי תלויה של רופאים, מטעם משרד הבריאות, לקבוע סופית מותו של תורם.

ההלכה וכל ספרי התורה נכתבו לפני דורות רבים, כאשר המציאות בכל תחומי החיים לא נתקלה בבעיות שהאנושות נתקלת בהן כיום. לכן לא נתנה ההלכה היתרים, פירושים והסברים בתחום זה. גם הכלים הטכניים העומדים לרשותנו כיום להקלת קיומו הפיסי של האדם טרם הומצאו אז. ואכן, היום אנו יותר מאושרים ותוחלת חיינו ארוכה יותר.

חיים חצורי, איילת השחר

עדיין מוקדם לברית ידידות

בימים אלה נפלה לידי חוברת מהודרת, רבעון של העיר נירנברג במערב גרמניה בה מצאתי כתבה תחת הכותרת "גטו רך" וכותרת משנה — "ברית ידידות עם חדרה". במאמר מסופר על החיים בחדרה, על מחמדי העיר (עם תצלומים) וכמובן על עברה החלוצי, הם, אנשי נירנברג, למדו את ההיסטוריה של חדרה, ואתם, מר יחיאל כהנא, ראש עיריית חדרה! האם לא למדתם מאומה על עברה של נירנברג, מרכז המפלגה הנאצית, מעוזו של שטרייכר ועיתונו הידוע לשימצה "השטירמר" ובו הקריקטורות הידועות של היהודי בעל הגיבנת והאף הארוך והעקום, התת־אדם?

עיתון זה היה מוצג בכל פינה בעיר עוד זמן רב לפני עלותו של היטלר לשילטון ולא מקרה הוא ששם נכתבו חוקי נירנברג (שאולי בכל זאת שמעתם עליהם?) בעיר נירנברג התקיימו גם, החל משנת 1933, הכנסים הענקיים של המפלגה.

אני יודעת שבינתיים צמח דור חדש, שעמל להשכיח את העבר. אבל עדיין חיים בעיר זו (אני ילידת נירנברג) בני גילי, שספגו והפיצו את השנאה התהומית ליהודים. כל עוד דור זה מתהלך ברחובותיה של העיר — כיצד אפשר לחתום על "ברית ידידות" בעלת המאמר כותבת על אות קין שעדיין טבוע במצחה של נירנברג, מי שמכם למחוק את זו?

עליזה פירט, איילת השחר

השמצות במקום פסלים

יגאל תומרקין, במאמריו וברשימותיו, מרגיז אותי מזמן. אולם לשיא הגסות וההרצאה הגיע תומרקין בכותבו על אלי ויזל, חתן פרס נובל לשלום, ובכנותו אותו "דיוקנו של רוכל השואה". אני מצטרף לתגובתו של זלמן ליבנה מעין השופט ("רשות הקורא", 26.10.86), המזכיר שכבר לפני שנים מספר כינה תומרקין את אבא קובנר "רוכל השואה".

כל זה מזכיר לי, כי בעת היותי מטעם קיבוצי חבר בוועד הציבורי להקמת מפעל הנצחה והמוזיאון ביד מרדכי, התקיימה פגישת חברי הוועדה עם יגאל תומרקין, בה התבקש האמן להסביר איזה פסלים בכוונתו להקים בכניסה למוזיאון. במקום הסברה השמיע תומרקין גסויות והשמצות. מחשש לפגיעה בקדושת המקום החליט הוועד הציבורי לא להזמין פסלים אצל תומרקין.

עד היום ישנם בכניסה למוזיאון בסיסים יצוקים מבטון לפסלים, ופסלים אין. כוהן תומרקין וחגל. של "על המשמר" נתן לו אכסניה מכובדת.

משה ברמי, יד מרדכי

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

להחזיר הבנקאות לממדיה הטבעיים

נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו לא הסתיר את שבט ביקורתו מהנהלות הבנקים בהופעתו הראשונה לפניהם. באסיפה הכללית השנתית של איגוד הבנקים, הוא דחה בגלוי את קריאות ויו"ר חשיבה להעלאות הריבית. גם את ההעלאה האחרונה ביצענו בהיסוס רב, והן לאחר בדיקת האלטרנטיבות — השיב ברונו לדרישה זו. ומושגי על המשך המגמה של הורדת הריבית גם לטווח הקצר.

הוא דרש כי מערכת הבנקאות תתאים את עצמה לתקופה הפוסט־אינפלציונית, לאחר שהיא התנפחה והתרחבה בשנות האינפלציה לממדים חסרי תקדים. יש להחזיר את מערכת הבנקאות לממדיה הטבעיים, קבע הנגיד.

ברונו דרש מהנהלות הבנקים להוריד את שכר מנהליהם, ודרש התפטרות מבכירים, משכר ובמוטבים. עם זאת הוא מתנה צעדים נוספים להמשך הבראת המשק באיזון תקציבי והמגמות הממשלה מהקולת החוב הפנימי. ניתן רק לקוות שהוא יצליח להביא את הממשלה לכך שהציבור משאבים לצרכי הצמיחה ויציבות המשק.

אולם אם הנגיד לא יצליח בכך, עליו לזכור כי המדיניות המוניטארית אינה יכולה לבוא במקום המדיניות הפיסקאלית, והוא אינו רשאי להפעיל מדיניות של העתקת הנטל על המגזר היצרני במידה שהממשלה אינה רוצה, או אינה מסוגלת למלא את תפקידה.

להלן קטעים מדברי נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו ויו"ר מנהלת בל"ל אלי הורוביץ בכנס השנתי של איגוד הבנקים.

צ.ט.

הורוביץ:
פעילות הבנקים התכווצה בכ־40%

אלי הורוביץ: אם לא יתנו לי לנהל, אז...

— משנת 1977 ועד ל־1983 התרכזה הבנקאות בעיקר בשאלת ההתרחבות והגודל ופחות בשאלות הרווחיות. מספר דוגמאות ימחישו זאת:

— מספר החשבונות במערכת גדל בקצב שנתי של 14%, לעומת 2% גידול באוכלוסיה.

— מספר פקדונות מט"ח במערכת גדל בקצב שנתי של 18%, כשהגרעון במאזן התשלומים הוכפל.

— מספר פקדונות מט"ח במערכת גדל בקצב שנתי של 11% (כשהיקף ההשקעות לא גדל).

— מספר העובדים במערכת גדל בקצב שנתי של 6.5% (פי 2.5 מהגידול במספר המועסקים במשק).

— שטח הסניפים במ"ר גדל בין 79 ל־82 ב־35% (שטחי הבנייה שנבנו שלא למגורים ירדו באותן שנים ב־60%).

— גם במאזנים, ובמספר הסניפים בארץ ובחו"ל היה כמובן גידול, והרווחיות — ירדה. בנתונים ריאליים הפסידה המערכת סכומים ניכרים עד שהגיעה לשפל של 11.5 — הפסד. על ההון העצמי ב־1983. בתחילת 83 אירעה המפולת בשוק המניות, ההוטשיות, ובאוקטובר במניות הבנקאיות. נפח העסקות במניות הבורסה ירד ב־1/3 ב־1983, ב־80% ב־1984 ובמחצית הראשונה של 1986 היווה עשירית במונחים דולריים מהשיא של 82.

— גם בשוק אג"ח היה נפח העסקות כ־1/4 מהשיא ב־83.

המסקנה — מחצית עד 3/4 מעובדי ני"ע בבנקים הפכו למיותרים.

גם כאן המסקנה עגומה: כמחצית מעובדי מחלקות המט"ח בבנקים נהפכו למיותרים.

הנתונים השקליים מרהימים לא פחות. מהירות המחזור בפקדונות עו"ש היתה כ־35 ב־1977, 75 ב־1980, 280 ב־1983. ו־570 ערב התוכנית הכלכלית ביוני 1985.

בחודשים האחרונים מהירות המחזור מתקרבת ל־250. יש להניח שמהירות זו תרד עוד יותר. הפירוש — הרבה יותר עבודה בסניפי הבנקים.

לא אגזים, על כן, אם אטען שהנימוקים שהעליתי מחייבים צמצום מספר העובדים ב־83.

זהו שינוי דרמאטי, שינוי קשה ושינוי שחייבים לבצעו.

שחיקת השכר, תיחכום המערכת ומציאת עיסוקים בנקאיים או פיננסיים נוספים בארץ ובחו"ל יעזרו להקל במעט את התהליך, אבל המטרה קשה להגדרה.

האוצר ובנק ישראל ראויים לברכה על השינויים הראשונים שבוצעו בשוק ההון: הנפקת הרפורמה, הגדלת החלק החופשי במקורות ארוכי הטווח והצעדים הנוספים שנעשו ונכונים בתחום שחרור שוק ההון.

אינני משוכנע שהיתה חשיבה מספקת, ואינני משוכנע בטיב ההחלטות בשאלות כמו שימוש במקורות פת"מ ופת"ח למימון יצוא, או גיוס הון בחו"ל לטווח בינוני וארוך למימון הצמיחה במשק.

כשלעצמי, ואולי לא בהסכמה עם כל עמיתי, אני סבור שהריבית גבוהה מדי, שהריבית להשקעות אינה מתקבלת על הדעת, ושניתן וצריך להוזיל הריבית להשקעות — אחרת הרפורמה בשוק ההון תתרום להקלה מסויימת בהון החוזר של פירמות מבלי לעודד או אפילו לאפשר השקעות.

אני גם רואה בתופעה חמורה את הסתייגותה של הממשלה מאחריות להונן של חברות ממשלתיות.

רבים מהפיקוחים, האיסורים וההתניות שהיו מנת חלקה של הבנקאות בשנים האחרונות מיותרים כיום, עניינית ועקרונית.

במשק בו מעורבות הממשלה נוטה לרדת, חייב בנק ישראל להיות יותר ליברלי, כמו כן המיסוי של הבנקאות אינו סביר ואינו מאפשר הבראתה, ורק כדוגמה, המיסוי העירוני על הבנקאות אינו מתקבל על הדעת.

חלק מההחלטות אסור היה לקבל

שינויים בתחום המוניטרי, רעיונות וניתוחי אלטרנטיבות לגבי עתיד הבנקאות, חשוב שיעשו בחשיבה משותפת. בנק ישראל והאוצר חייבים לקבוע ולהיות אחראים על המדיניות. אבל אנו, הבנקאים, יכולים לתרום מנסיוננו ומהיכרותנו את המשק ואת השוק הפיננסי בישראל — לטובת מלאכת החשיבה והתכנון. חבל שדבר זה לא נעשה, או לפחות לא נעשה בצורה מספקת — התריס אלי הורוביץ באוזני נגיד הבנק.

לא אביע עמדה על החלטות שנעשו בעבר בבל"ל או בבנקים אחרים, חוץ אשלית רווח ממעמד נישא של בנקאים בתקופה שהם לגמרי. כיום ברור, שחלק מההחלטות אסור היה שיתקבלו.

העורך הכלכלי: צבי טימור

ברונו:
הכרחי שיתוף פעולה בין מיגזרי המשק

קודמי בתפקיד, ד"ר משה מנדלבאום, הופיע לפני פורום זה באסיפה השנתית האחרונה בימי יוני 1985, זמן קצר לפני הפעלתה של תכנית החירום לייצוב המשק, כשהוא סוקר את מצבו הקשה של המשק ומעמדה הבינלאומי המעורער של הכלכלה הישראלית. כמה ימים לאחר מכן, ב־1 ביולי 1985, הופעלה התכנית הכלכלית. מאז ועד היום השתנו התנאים השוררים במשק תכלית שינוי, הן בתחום האינפלציה והן בתחום מאזן התשלומים קצרה התכנית הכלכלית הישגים נאים, אף בהשוואה בינלאומית. קצב האינפלציה ירד לכעשירית משיעורו הקודם (15% בשיעור חודשי), מאזן התשלומים שרוי בעודף של צבירת יתרות, ואילו המחיר במונחי אבטלה כוח אדם היה קטן יחסית. מעמדה של המדינה בקהילייה הפיננסית הבינלאומית השתפר באורח ניכר. עזרו לנו בכך גם תנאים חיצוניים נוחים בשוקי המוצרים, ובשוקי המטבע וההון, אך בעיקר עזרנו אנו לעצמנו. יש להדגיש כאן לקח אחד חשוב — ממשבר במשק מודרני לא ניתן להיחלץ אלא באמצעות תכנית פעולה מקפת, אשר להפעלתה שותפים הגורמים השונים במשק — ממשלה, הנהלות ועובדים. על ישימותו של עקרון זה גם לגבי היציאה מן המשבר של מערכת הבנקאות אעמוד בהמשך.

היציבות עדיין מגיעה

אף שהתכנית הכלכלית זכתה בהצלחות, חשוב להדגיש שעדיין אנו מצויים רק בתחילתה של הדרך. היציבות היחסית פחות שבירה, אך עדיין היא סגיעה. בעולם בו במדינות לא מעטות יציבה רמת המחירים, ולעיתים אף יורדת, אינפלציה של כ־20% בשנה היא אינפלציה ניכרת. המאבק על שכר האחיות וקבוצות אחרות בסקטור הציבורי ועליות שכר במיגזור העסקי עלולים לפגוע במאמץ הייצוב, ואילו המאבק הקשה על תקציב המדינה הבא עוד לא תם. בפתח עומדות רפורמות בתחום המסים ובתחום שוק ההון שהתנאי להן הוא לא רק המשך ההצלחה בצמצום הגרעון הממשלתי אלא הורדה בו — זמנית של התוצאה הציבורית והמסים. בתחום זה, שהוא קריטי למאמץ לשינוי מבני ועידוד הצמיחה, עדיין ההישגים הם מועטים. הגברת הפעילות הכלכלית בחודשים האחרונים ניזונה בעיקר מן הגידול בביקוש המקומי למוצרי צריכה ורק במיעוטה מן היצוא. הגידול בצריכה נתמך בין השאר גם על־ידי ההרחבה הניכרת של אשראי מקומי בניגוד למטרות המוצהרות של המדיניות המוניטרית.

הורדת הריבית — מותנה באיזון תקציבי

באחרונה נקט בנק ישראל בצעד משולב של העלאת הרבית על אשראי לטווח קצר, תוך כדי הורדת העלות והגדלת הזמינות של אשראי לטווח ארוך. צעד זה נועד לשקף את חוסר שביעות הרצון שלנו מן הלחץ של גידול האשראי בכלל, ולמטרות צריכה בפרט, ועם זאת להביא להורדת עלות האשראי לצרכי השקעה אשר הינה לדעתנו גבוהה מדי. הורדה משמעותית נוספת של הרבית על האשראי לטווח ארוך מותנית בשמירה קפדנית על איזון תקציבי והימנעות הממשלה מהגדלת החוב הפנימי. השוואת תנאי ההנפקה של אג"ח פירמות לאג"ח ממשלתיות והתרת כיסוי חלק של תכניות החיסכון באמצעות אג"ח של פירמות הוא צעד ראשון במסגרת תהליך בו אנו מקוים להמשיך לבצע הלכה למעשה את מטרותיה המוצהרות של הרפורמה בשוק ההון.

אני תקוה שגם הריבית על אשראי לטווח קצר תורד בהמשך לממדים סבירים יותר. אין ספק שקיומה של רבית ריאלית גבוהה ומנית בתוך המשק מהווה מקור ללחץ ניכר הן מצד הפירמות והן מצד מערכת הבנקאות להעלות תקרת ההלוואות במטבע חוץ. בתחום זה אנו נאלצים לעמוד בלחצים כבדים ביותר. מה שטוב לפירמה או לבנק הבודד אינו טוב בהכרח למשק כולו. כמות יבוא ההון הדרושה למשק בכל תקופה צריכה להיגזר כשארית מצרכי ההשקעה הכוללת בנכסים קבועים ופוטנציאל החיסכון המקומי הכולל (הפרטי והציבורי) של המשק. יש לממש יבוא הון זה תוך תשלום עלות רבית נמוכה ככל האפשר במטבע חוץ. התרת יבוא הון חפשי על ידי פירמות או בנקים לא עונה על קריטריון זה והיא מנוגדת למטרות המדיניות המוניטרית. הניסיון של מדינות אחרות מראה שרק לאחר ביצוע רפורמה כוללת בשוק האשראי המקומי, בצד הרפורמה בשוק ההון ניתן

מיכאל ברונו
הופעה ראשונה

להקל באורח ניכר את ההגבלות על יבוא הון לזמן קצר. יבוא הון חפשי אינו עולה בקנה אחד עם יעדים אחרים של המדיניות, כגון שמירה של שער חליפין המבטיח רמת תחרות סבירה בייצוא.

הגבלות על יבוא הון לזמן קצר הן חלק הכרחי ממערך הפיקוח על מטבע חוץ. עם זאת נראה לנו שניתן לפשט את מערכת הפיקוח הזאת, תוך כדי ביטול הגבלות שהן בגדר מיטרד מיותר לאזרחים ופירמות, כשהחיסכון במטבע חוץ למשק הנובע מהן מוטל בספק. בנק ישראל עוסק בבדיקה של נושא הפיקוח על מטבע חוץ ויפעל בתיאום עם משרד האוצר לגיבוש המלצות להסרתן ההדרגתית של כמה מהגבלות אלה או לפישוטן. כן הפעלתי בבנק ישראל בדיקה מחודשת של מערך האמצעים של המדיניות המוניטרית ומדיניות האשראי תוך נסיון להפיק לקחים ולהפעיל שינויים על פי הצורך. כדי להצליח בתהליך ההבראה עדיין עומד בפנינו הצורך בשידוד מערכות כללי כשהיתרון העיקרי שהושג הוא בכך שעברנו ממצוקה של חוסר שליטה על המערכת הכלכלית למצב בו יש לנו דרגת חופש מירווח נשימה ויכולת לכלכל במחשבה את צעדינו הבאים.

מערכת הבנקאות התנפחה בתקופת האינפלציה

מעצם טבעם עסקי התיווך הפיננסי במובנם הרחב, פורחים ומשגשגים בתקופת אינפלציה. בתהליך האצת האינפלציה הרווחים וההפסדים הגדולים, הן של פירמות והן של משקי בית, באים פחות ממאמץ הייצור ויותר ויותר מן הטיפול והשיתוף בתיקים הפיננסיים שלהם. שירות אשר אצלנו סיפקה עד היום כמעט באופן בלעדי מערכת הבנקאות. ענף הבנקאות בישראל, כמו בהרבה מדינות אחרות שעברו תהליך דומה, התרחב והתנפח בשנות האינפלציה לממדים חסרי תקדים בשווה את בניינים וציוד. בשנת 1970 היה משקל הבנקים בתוצר המקומי בישראל 1.7% לעומת 2.4% בממוצע ב־6 מדינות תעשייתיות שהושוו לצורך זה במחקר שערך אריה מרום ממחלקת המחקר של בנק ישראל. ב־1982 כמעט שולש חלקם ל־4% מן התוצר, בעוד שבשש המדינות התעשייתיות עמד על 3.5%. הסיבה המרכזית בלבדית להבדל זה נעוצה באינפלציה הגבוהה (84% בממוצע בשנים 70־82 לעומת 8% ב־6 המדינות התעשייתיות). כאותה תקופה הוכפל אחוז המועסקים בבנקים בישראל מכ־1.5% לכמעט 3% מכלל המועסקים במשק, או לכ־38,000 עובדים. אלמלא האינפלציה, יכול היה אותו משק לתפקד ריאלית גם עם מערכת בנקאות קטנה ב־12־10 אלפי עובדים מן השיא שאליו הגיע ערב משבר 1983. התנפחות כזאת מתבטאת לא רק בכוח אדם וברכוש אלא גם בדימוי עצמי מוגזם ומופרז אך התואם את ההתרחבות היחסית הזאת. עבור מערכת הבנקאות היתה זו התרחבות ריאלית ממשית העונה על צרכי המשק הקודם, שאף הביאה עמה גילויים חיוביים של תחכום ומיכון ברמה גבוהה. אך רא עקא שהשירותים הריאליים שסיפקה המערכת הזאת לטיפול בקרות אינם שירותים התואמים משק יציב יותר שדרוש חומר ירידה.

מערכת הבנקאות היתה הגמור והראשון בו התנפסיק גן העדן של שוטים בו שרוי היה המשק במשך שנים. עד היום עוד כולנו מלקקים את פצעי משבר המניות 1983, אשר בחלקו, לפחות, הוא תוצר לוואי של האינפלציה הגדולה. נוסיף על כך את המעבר מאינפלציה מטורפת ליציבות יחסית — ונמצא שבמקומות אחרים ובתקופות אחרות היתה מתרחשת התנפצות אדירה של המערכת הפיננסית, ורק באחרונה ראינו באלה במדינות מספר בדרום אמריקה. התנפצות שכזו נמנעה אצלנו לא רק בשל חוסנה של מערכת הבנקאות, אלא בעיקר משום שמשלם המיסים קיבל על עצמו התחייבות רחבת היקף שגובשה ב"הסדר המניות הבנקאיות", עלותו הסופית של הסדר זה למשק תלוייה באופן קריטי בהתייעלות המערכת הבנקאית.

תהליך ההבראה מחייב בהקדם התאמה מחודשת של מערכת הבנקאות לממדים הטבעיים של משק יציב. חלק מתהליך זה כבר מתרחש לנגד עינינו זה שנתיים־שלוש. תהליך זה הוא בצמצום בכוח אדם ובסניפים. תהליך זה הואץ למערכת הצער בשנה האחרונה ולהערכתי פחות ממחצית המלאכה בתחום זה הושלמה. בנק ישראל כבר הודיע לבנקים על כוונתו לצמצום הסניפים לשלוש השנים הבאות.

גלגלי הבורסה
שוב עודפי ביקוש ועליות

אתמול התחדשו עודפי הביקוש ועליות השערים בשוק המניות. כל מדדי המניות עלו, העלייה הגדולה ביותר — 1.68% — נרשמה במדד השערים של חברות להשקעה. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 1.2 מיליון ש"ח. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.83% וערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.66%. בשוק איגרות החוב התאזנו עודפי ביקוש ועודפי היצע בצמודות לדולר. בצמודות למדד היה עודף היצע של 0.2 מיליון ש"ח, עקב שלוש הנפקות חדשות של בנק ישראל בערך נקוב כולל של 100 מיליון ש"ח.

כל המטבעות ירדו אתמול ב־0.06% ל־1.4909 ש"ח ושער הדולר היציג ירד ב־0.13% ל־1.4905 ש"ח. דולר נוסעים ירד 1.7651 ש"ח. הלישט"ש ירדה ב־0.21%. מטבעות החוץ האחרים עלו בין 0.20% (מר"ג) ל־0.32% (ין יפאני). הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.485 ל־1.495 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 189 שערים, לעומת 70 שירדו ו־117 שנשארו בלי שינויים, מהם עלו 32 ב־5% ויותר, ו־7 ירדו ב־5% ויותר. לא היו "מוכרים בלבד". למניות "מגרב" נרשם שער קונים בלבד פעם שנייה ברציפות. המחזור בשוק המניות הסתכם ב־9 מיליוני ש"ח, מזה 1.7 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר היו עליות שערים. עלו ב־%: אי די בי ר"ג — 0.2; אגוד רד' — 0.9; דיסקונט ב' — 0.3; דיסקונט א' — 0.1; מזרחי ש' — 0.4; מזרחי מ' — 0.7; פועלים ש' — 0.4; פועלים מ' — 0.8; כללי 0.1; בל"ל — 0.1; מימון סחר 1 — 0.3; מימון סחר 5 — 1.3. לעומתן ירדה אי די בי א' ב־0.4%. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.48% (הפועלים ש') ל־16.91% (דיסקונט א'). הפועלים מ' — 16.81%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים: אוה"ה — 2.0; הספנות 0.1 — 0.6; הספנות 0.5 — 0.7; הבינלאומי — 11.0. למניות פי בי היה עודף ביקוש, שנקלט ללא שינוי בשער.

במניות החופשיות בלטו העליות: ח.מ. ד־15.5; מרכז קבלני 5 — 10.1. ב־10% עלו: אמנונים 1, מאגרי בנייה, שנ"הר, שלמה אנגל, מקט 1, נחושתן 1, קליל 1, ברטון 1, החברה לישראל 5; מזור 0.1, לעומתן ירדה ב־10% אינטר גמא 1.

בשוק איגרות החוב היו יציבות ותנודות שערים עד 1% בצמודות למדד. גם בנסחרות במט"ח היו תנודות עד 1%. המחזור בשוק האג"ח עלה ל־7.1 מיליון ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.50% ל־1.60% והתשואות השנתיות בין 19.55% ל־21.00%, וזאת תוך מחזור של כ־7.6 מיליון ש"ח.

"חיפה כימיקלים" הודיעה, שהתקבלה דרישה מ"טראנס פאסיפיק רסורסס" לכנס אסיפה כללית שלא מן המניין, כדי להחליט על מחיקת מניות החברה מן המסחר בבורסה, ולהסמיך את המועצה לנקוט את כל הצעדים שיידרשו כדי להביא למחיקת המניות מן המסחר בבורסה בהקדם האפשרי.

"פריקלורגו תעשיות" דיווחה על רווח נקי של 473 אלף ש"ח במחצית השנה הראשונה של 1986, לעומת 877 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בחודש אוגוסט חילקה החברה מניות הטבה בשיעור של 400% על ההון הנפרע כדיווידנד סופי לשנת 1985.

"מפעלי אלקטרודות" ויקדו בשבעת החודשים הראשונים של 1986 הסתכם הרווח הנקי של החברה ושל החברות הבנות ב... אלף ש"ח, לעומת 83 אלף ש"ח בשנה הקודמת.

מ.ת.מ. הודיעה, שבמחצית השנה שהסתיימה ב־30.9.86 היה לה רווח מתואם של 7 אלפי ש"ח, לעומת הפסד של 556 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שווי השוק שלה הגיע ל־12 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

כונס הנכסים, עו"ד עמרם בלום:
אני נוסע עשרות פעמים לחו"ל ואמשיך בכך

"כן, נסעתי אשתקד עשרות רבות של פעמים לחו"ל ואסע גם השנה. כל הנסיעות — במסגרת תפקידי כאפוטרופוס על נכסי המדינה במשרד המשפטים וכבונס נכסים בחברות כמו "אל על", ו"מספנות ישראל"" — אומר עו"ד עמרם בלום בתשובה לשאלה האם נכון שנסע פעמים רבות בשנים האחרונות, ובחלק מהנסיעות נתלוו אליו גם בנותיו ובני משפחה אחרים.

עו"ד בלום מסביר את מספר נסיעותיו הרבות בהחלטת ממשלת ישראל משנת 1968, כי האפוטרופוס על נכסי המדינה במשרד המשפטים יהיה אחראי על עזבונות שנמסרו למדינת ישראל על ידי אנשים פרטיים וחברות בארץ ובחו"ל (עד ב־1953, לא היה אפוטרופוס, הוא מציין). לדברי בלום, סך כל העזבונות שקיבלה המדינה ב־1985 היא יותר מ־10 מיליון דולר. בנושא הזה, לדבריו, יש יוזמות מטעם המדינה וקהילות יהודיות בחו"ל ועליו מוטלת האחריות לטיפול בנושא.

במסגרת תפקידו כבונס הנכסים בחברת "אל על" נסע בלום מספר פעמים לניו־יורק, כאשר שבתו שם עובדי הסניף המקומי שהם אזרחי ארה"ב, הוא ציין, כי בנותיו נוסעות עימו לפעמים, אך יש לו קבלות וכרטיסים המוכיחים כי הוא משלם עבורן מכיסו הפרטי, "אין לי מה להסתיר". הוא מדגיש. "כל הנסיעות עוברות את ועדת השרים ומקבלות אישור מתאים".

חיים מרגלית

פרס נובל ל"ריגן־אקונומיק"

האמנם היתה המוטיבציה הראשית של ג'ורג' מייסון, ציר הפרלמנט של וירג'יניה, שחזונו השפיע על הכרזת העצמאות של ארה"ב ועל חוק הזכויות, דאגה לרווחת הציבור, או שמא אינטרס עצמי? לפי התיאוריה בדבר "בחירת הציבור", פוליטיקאים כג'ורג' מייסון אינם שונים מיתר בני האדם הפועלים מתוך אינטרסים ולאו דווקא מתוך אלטרואיזם. עם הענקת פרס נובל לג'יימס בוכנן, נציגה הבולט ביותר של תורת "הבחירה הציבורית" (Public Choice), זוכה סופית. ואפילו התהפך ג'ורג' מייסון בקברו — האוניברסיטה הנקראת על שמו זוכה בחלק מן התהילה.

בהעניקה את הפרס לבוכנן כיבדה ועדת פרס נובל תיאוריה ואוניברסיטה השומרות על חום של העידן האמריקני. תאוריה זו מדגישה בעיקר את אנוכיותו הבסיסית של האדם, דבר שממנו מסיקים חסידיה מדיניות עויינת כלפי ממשלות ואהדה כלפי שווקים והתחרות. האוניברסיטה, שנוסדה לפני פחות מ־30 שנה כשלוחה של אוניברסיטת וירג'יניה, עם 17 סטודנטים, נהפכה למוסד בעל שם בינלאומי. הן התיאוריה והן האוניברסיטה שורשיהן בעידן השמש של ארה"ב. אך השפעתן היא כיום נרחבת, בעיקר במימשל רייגן.

יצירת ליקויים במקום התגברות עליהם

תורת "הבחירה הציבורית" גורסת, כי מאחר שהפוליטיקאים פועלים תחת השפעתן של קבוצות לחץ, ושואפים להיבחר מחדש, יוצרות הממשלות ליקויים בשוק, או מגבירות אותם במקום להתגבר עליהם. על יסוד הנחה זאת נוטים חסידיה לדרוש, באורח עקבי, להגביל את פעולות הממשלה. מכאן השפעות על חסידי "הבחירה הציבורית" תיקון בחוקה התובע תקציב מאוזן, ביטול תקנות ומינימום של צעדים מאסטים מצד המימשל.

התיאוריה גורסת גם, כי לשם השגת שינוי דרושה פעולה בהיקף רחב ולא בהיקף קטן. מכאן תמיכתה בצעדיו של רייגן לקיצוץ המסים, והכל הלחצים לבצוע רפורמה נרחבת במסים.

עם אלה המורים כגלוי בתוב שהם חבים לגישה הזאת נמנים ג'יימס מילר, מנהל התקציב של רייגן, המשנה תכופות עם מלכלנים מאוניברסיטת ג'ורג' במרכזו של ארה"ב; ויליאם ניסקאנן, לשעבר חבר מועצת היועצים הכלכליים של הנשיא, ומרס טוליסון, לשעבר איש מועצת הסחר הפדראלית וכיום מרצה באוניברסיטת ג'ורג' מייסון.

כל אלה רואים בבוכנן ובגורדון טולוק את אבות התיאוריה. שני האישים האלה נמשכו ב־1983 אל אוניברסיטת ג'ורג' מייסון בשיטה שאופיינית לאוניברסיטה עולה. ברצונו להקים באוניברסיטה פקולטה לכלכלה, לימדוהו ג'ורג' ג'ונסון פשוט רכש את המרכז לימודי תהליך קבלת ההחלטות בשירות הציבורי, בראשותו של בוכנן, במכון למחקר של וירג'יניה. יחד עימו באו לכאן שישה פרופסורים וביניהם טולוק. לבוכנן הוצעה משכורת שמנה של 100 אלף דולר לשנה — שכשליש ממנה ניתן על־ידי קרן בראשותו של בנקאי מקומי. מדינת וירג'יניה משלימה את המענק הפרטי הזה. תוך שנה מאז מינויו של בוכנן זרם לאוניברסיטה סכום של 800 אלף דולר בכסף פרטי למטרות מחקר.

השיטה — רכישות בתי־ספר

מקצוע נוסף בו יש כיום לאוניברסיטת ג'ורג' מייסון מוניטין הוא משפטים, ומטעמים דומים. ב־1979 רכשה האוניברסיטה את בית הספר הבינלאומי למשפטים, מוסד קטן בארלינגטון שבווירג'יניה בעל נטיה דתית, שלא זכה להכרה מצד התאחדות עורכי הדין האמריקנית. ג'ונסון הניח, כי המשפטנים המקומיים ירצו בבית־ספר למשפטים בקרבתם. הוא נתמך נמרצות על־ידי קבלן פיתוח וירג'יני ונהיה בהצלחה שדולה בבית המחוקקים של המדינה כדי להשיג ממנה כסף. השנה זכה בית הספר למשפטים, השוכן כיום בבניין של חנות כל־בו לשעבר, להכרה מלאה מצד התאחדות עורכי הדין האמריקנית, וכניגוד לבתי־ספר אחרים למשפטים זורמים אליו סטודנטים במספר הולך וגדל.

אולם תהילתו נובעת קרוב לוודאי מן העובדה שבמסגרתו פועל המרכז למשפטים ולכלכלה, אחד המוסדות המתרכים בארה"ב, העוסקים בניתוח כלכלי של בעיות משפט. חסידיו של בית־ספר זה מאמינים, כי ניתן ליישם ניתוחים מיקרו־כלכליים לא רק בתחומי חוק כגון אכיפת החוק נגד טראסטים ותביעות לתשלום חובות, אלא גם במשפטים פליליים ובסכסוכים אזרחיים. אך השפעת התנועה חורגת ממסגרת בתי הספר למשפטים: שופטים פדראליים שונים — ביניהם בולטים ריצ'ארד פוזנר ורוברט בורק, המוזכר תכופות כמי שעשוי להתמנות לבית המשפט העליון — הם נציגי התנועה. ולמעלה מ־250 שופטים פדראליים נשלחו על־ידי משרד המשפטים לקורסים מיוחדים ב"חוק וכלכלה" באוניברסיטת ג'ורג' מייסון. ואכן, שליש מהשופטים הפדראליים עברו תוכנית דומה, שהונהגה על־ידי הנרי מאן באוניברסיטת מיאמי. האיש התמנה עתה לדיקאן בית הספר למשפטים באוניברסיטת ג'ורג' מייסון.

התחום השלישי בו מתמחה האוניברסיטה, הוא הנדסה. לאחר בחינת המשק המקומי — כ־800 חברות של טכנולוגיה מתוחכמת וכל כוח הקנייה של הממשלה הפדראלית בוושינגטון הבירה הסמוכה — החליט ג'ונסון כי חברות מקומיות יתמכו במאמץ להקים בית־ספר להנדסה, שיעסוק בטכנולוגיה של תקשורת מידע, באלקטרוניקה והנדסת מערכות והוא אכן צדק. המכון הראשון מסוג זה בארה"ב הוקם אשתקד באוניברסיטת ג'ורג' מייסון, עם הקצבה של 3 מיליון דולר מעסקים מקומיים, ושל 12.7 מיליונים מן המדינה, ועם מנהל ש"נחטף" מאוניברסיטת וירג'יניה.

כעת מבקשת אוניברסיטת ג'ורג' מייסון להרחיב את פעולתה גם אל תחום האמנויות ומדעי הרוח. האוניברסיטה כבר הצליחה לגייס את אחד הכוכבים העולים מן המחלקה למדעי המדינה באוקספורד, יו הקלו, ואיש אינו מפקפק בכך שהענקת פרס נובל לג'יימס בוכנן תגביר את התהילה ואת כוח המשיכה של האוניברסיטה על שם ג'ורג' מייסון.

("אקונומיסט")

צה"ל דורש תוספת לתקציב הביטחון

עוד השבוע אמורים להיפגש ראש הממשלה שמיר, שר הביטחון רבין, שר האוצר נסים והרמטכ"ל לוי לדיון ראשוני בתביעת משרד הביטחון להגדלת תקציב הביטחון לשנת העבודה הקרובה. שר הביטחון יגיש לדיון בתביעה נחרצת לתוספת של 10 אחוזים לתקציב שמשמעותה עוד 400 מיליון ש"ח. רבין ינמק את בקשתו בכך, שצה"ל ומערכת הביטחון זקוקים לתוספת התקציב כדי לקיים ולשמור את סדר הכוחות המקוצץ של מסגרות ויחידות הצבא, ולחזור לרמת מלאים ואימונים סבירה.

צה"ל מסיים את שנת העבודה הנוכחית וניגש בשנה הקרובה לתחילת ביצוע תכנית רב שנתית כשהוא נתון בגרעון של כ־600 מיליון דולר. התקציב הגרעוני אינו כלפי משרד האוצר, אלא מתבטא בעיקר ב"אכילת" מלאים של הצבא בתחמושת, חלפים וכיו"ב. משרד הביטחון מממן מתקציבו השנתי גם את כל התגמולים הניתנים לזכאי אגף השיקום בגין שכול, אלמנות ונכות. סכום עתק זה גדל משנה לשנה בגלל התרחבות משפחת השכול ומעגל הנכים המצטרפים לזכאות. גם לנושא זה מבקש משרד הביטחון התייחסות תואמת מהאוצר.

קצינים בכירים בצה"ל התבטאו כי תוספת התקציב היא שתקבע למעשה את יכולת צבאות היבשה, האויר והים למוטט את האויב ולהכריעו. לשם כך צריך להכין את הצבא, לתת שעות מנוע לטנקים, שעות טיסה לחיל האויר ומשכורת לאנשי הקבע (ש־20% מהם קוצצו ונפלטו מהשירות בשנתיים האחרונות). בצה"ל מבקשים להזכיר, לקראת הדיון אצל ראש הממשלה, כי משנת 1983 קוצצו 700 מיליון ש"ח מתקציב הביטחון. עם כל אי־הנעימות הכרוך בבקשה לתוספת התקציבית במצב המשק הנוכחי, כדי לקיים צבא ברמה סבירה אנו זקוקים לתוספת זו, אומרים בצה"ל.

במשרד האוצר, כמובן לא אוהבים את תביעתו של יצחק רבין, הטוען כי הוא בא בדרישה מינימלית, שכלול בתוכה כבר את הסיכון מול האיום הפוטנציאלי. אולם ההתחייבויות הפומביות של שמעון פרס ויצחק שמיר, בזכות ההכרח להגדלת תקציב הביטחון בשנה הקרובה, מעודדות את קברניטי צה"ל ומערכת הביטחון, ערב הדיון המכריע על תוספת התקציב.

אבי בניהו

ירידה ברווחי החברה למפעלי תיירות

"אם נצליח לפתח את הלוואות הרפורמה, באמצעות הנפקות בשוק ההון, או עתיד החברה לפיתוח מפעלי תיירות יהיה טוב. אם לא נצליח — אין עתיד לחברה" — אמר אתמול שלמה רולף, חשב החברה לפיתוח מפעלי תיירות, בעקבות הגשת הדו"ח הכספי החצי שנתי ל־1986.

על־פי נתונים שנמסרו בדו"ח החצי־שנתי, קטן היקף ההלוואות שנתנה החברה, בערכים ריאליים, ב־45 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי של החברה מגיע ל־255 אלף ש"ח, לעומת 903 אלף ש"ח, במחצית הראשונה של 1985.

הירידה בהיקף ההלוואות משקפת את החלטת הממשלה מיולי 85, להפסיק את מתן הלוואות הפיתוח לתיירות. "אצלנו, רמת ההשקעות היתה ממילא נמוכה כבר מ־82, כאשר הגענו למסקנה, שיש די חדרי מלון ויצאנו מזה", אומר שלמה רולף. "כיוון שהטיפול בהשקעה במלונות אורך כחמש שנים, מי שקיבל מאיתנו הלוואות ב־85 התחיל את הטיפול ב־82".

כן מציינת החברה, כי בתקופת הדו"ח חלה ירידה בתנועת התיירים לישראל בשיעור של כ־18 אחוז, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

עוד נמסר, כי לאחר תקופת הדו"ח ניתן סיוע למלונות במצוקה באמצעות קרן מצוקה של האוצר, הכוללת 4.5 מיליון דולר. סיוע זה ניתן בעיקר למלונות ברמה גבוהה (4 ו־5 כוכבים), שנקלעו למצוקה בגלל הירידה התלולה בתיירות מארה"ב, שהיא הצרכנית המרכזית של מלונות היוקרה.

אודי נחשון

30% מובטלים בערי הפיתוח

מספר המובטלים לא גדל בשל הגידול במספר היורדים — אמר אתמול השר משה קצב, בישיבתה של ועדת העבודה והרווחה. לדבריו, נרשם אשתקד מאזן הגירה שלילי. ירדו 17,500 איש ועלו 11,300. בערי הפיתוח שיעור המובטלים עומד על 30 אחוז מן הצעירים, לעומת 15 אחוז בהיקף ארצי. לדברי קצב, שוקל שר האוצר בחיוב את הצעתו כי יבוטל מס הכנסה על קצבאות ילדים ותוחזר קצבת הילד הראשון החל מאפריל.

י.ש.

250 מיליון דולר — הגרעון המצטבר של האוניברסיטאות

● מנכ"ל האוניברסיטה העברית, ישראל ברגיל: הממשלה והאינפלציה אשמות בגרעון התופח

לקראת פתיחת שנת הלימודים האקדמית, ביום א' הקרוב, טען ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה), כי הגרעון השוטף בשנת הכספים הנוכחית עומד עתה על 27 מיליון דולר בלבד. ביחס לתקציב כולל של כ־500 מיליון דולר לשנה אין זה סכום גדול, אך מי שמכיר את המתרחש במוסדות להשכלה גבוהה יודע שאין זה אלא קצה הקרחון.

האוניברסיטה העברית בירושלים, למשל, הודתה בקיום גרעון מצטבר המתקרב ל־50 מיליון דולר. מקור המצוי היטב בענייני האוניברסיטאות אמר השבוע כאחני את גרעון כל המוסדות ב־250 מיליון דולר, שהם כמחצית מן התקציב השנתי. פניתי למנכ"ל האוניברסיטה העברית, ישראל ברגיל ושאלתי שתי שאלות מרכזיות איך מצליחים לצבור גרעונות בת גודלים, וכיצד יוצאים מהם.

ישראל ברגיל, בן 18.11 תיערך ישיבה של ועדה עליונה, שתפקידה למצוא פתרונות לגרעונות הקיימים ולמנוע היווצרות חדשים. בוועדה ישתתפו השרים נבון ומודעי, הממונה על התקציבים באוצר אהרון פוגל, יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) של המועצה להשכלה גבוהה, פרופ' יעקב זיו.

● והשנה התקציב מאוזן?

ברגיל: חבר הנאמנים של האוניברסיטה אישר לשנת הכספים 1986/7 תקציב העומד על 112.5 מיליון דולר. תקציב זה כולל גרעון של 3 מיליון דולר, אך הוא כולל גם קיצוץ של 10 מיליון דולר בהוצאות, והגברת הגיוס מן השוקרים.

● אחרי כל הגרעונות שצברתם, אתם עוד מוסיפים חדשים?

ברגיל: כל מוסד להשכלה גבוהה מנהל מו"מ עם ות"ת, אחר כך באים הממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, ומנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, והם מחליטים להוסיף 11 אחוזים לשכר העובדים. החלטתם מחייבת, כמובן, גם את האוניברסיטאות.

● הממשלה נותנת את חלקה?

ברגיל: כן, אבל הממשלה משתתפת בתקציבי המוסדות ב־50 אחוז לעומת 70 אחוז לפני חמש שנים, לפיכך אני צריך להוסיף 11 אחוז לשכר גם על חשבון 50 האחוזים שאינני מקבל מן הממשלה, כרוטנית אין למוסדות אפשרות לקבוע שכר לימוד ריאלי, או להגדיל במידה ניכרת את ההכנסות מן השוקרים.

● חלק מהכנסות האוניברסיטה, כ־17 מיליון דולר, אתם אוספים בחו"ל, הדולרים שאתם מחזיקים הם לטובה או לרעה?

ברגיל: בתקופת האינפלציה הדוהרת, האוניברסיטה הרוויחה מאחזקת הדולרים. עתה היא מפסידה.

סיבה נוספת לגרעון היא ההיטל שמטילה הממשלה על כל הוצאה דולרית, בשיעור של 15%.

● מהו קצב צמיחת הגרעון?

ברגיל: לקראת סוף 1983 עמד הגרעון על 3 מיליון דולר, לקראת סוף 84 — על 8 מיליון, בסוף 85 — 28 ועתה 38 מיליון דולר. לכך יש להוסיף כ־9 מיליון שהאוניברסיטה חייבת לפנסיונרים העתידיים שלה. עם הגרעון השוטף מתקרב סכום הגרעון הכולל ל־50 מיליון דולר.

● מבקר האוניברסיטה הניח על שולחן ההנהלה דו"ח בן 200 עמודים, יש לשער שהוא מספר גם על בזבוזים, אפשר לקבלו?

ברגיל: אינני יודע, ומכל מקום לא לפני שהוא יגיע לידי חבר הנאמנים יחד עם הסברי ההנהלה.

● מהי תרומת העובדים לשיפור המאזן?

ברגיל: האקדמאים הסכימו לוותר על משכורת חודש בשנה, כלומר על 8% משכרם השנתי. המנהליים טרם נתנו תשובה.

● פיטורים צעירים?

ברגיל: לקראת פתיחת השנה פיטרנו 200 עובדים, אקדמאיים ומנהליים. ההוצאה העיקרית של כל אוניברסיטה היא למשכורות והיא נעה בין 65־70 אחוז מכלל התקציב.

● אין ניפוח?

ברגיל: באוניברסיטה עובדים 4400 איש, מהם 2400 מינהליים, 1150 סגל בכיר, 850 סגל אקדמי זוטר. מדי שנה פורשים לגימלאות כ־3 אחוזים מן העובדים. יחד עם המפוטרים מגיע הצמצום ל־8־7 אחוזים. על־ידי ייעול אפשר לחסוך עד 1.5 אחוזים לשנה.

● תסגרו חוגים?

ברגיל: ועדת חירום מכינה תוכנית חומש־שנתית לצמצום ההוצאות ולהגדלת ההכנסות. יהיו חוגים שיורחבו, יהיו חוגים שיצומצמו. הוועדה תבחון את הצורך בכל חוג, כנראה שנסגור את הנגריית.

● אפשר לוותר על שנת השבתון של המרצים?

ברגיל: ביטולה יהיה אסון. מסיבות גיאופוליטיות נתונה ישראל בהסגר. החוקרים זקוקים למגע עם הקהילייה המדעית, שאם לא כן ניחסר לפרובינציה.

● באחד העיתונים נמתחה ביקורת על שנת השבתון, העולה 30 אלף דולר לפרופסור.

ברגיל: לא מתחתי ביקורת על עצם קיום השבתון. נראה לי, כי חלק מן המרצים יכול לעשות חלק מן השבתון בישראל. אבל כאשר הם חיים בחו"ל, עליהם להתקיים באורח סביר. לא מקובל עלי הפער בין שכר מרצה לשכר פרופסור מן המניין, כאשר שניהם שוהים בשנת שבתון, הראשון מקבל 1,619 דולר לחודש והאחרון 3,115 דולר. משכורת פרופסור בישראל אינה כפולה מזו של מרצה. הנושא מחייב בדיקה ושינוי.

יצחק שור

סקר
הציבור נואש מן החיסכון

אין כיום דרכים טובות לחסכון, ותוכניות החסכון המוצעות מבטיחות תשואה ורווחים נמוכים יחסית — כך סבורים רוב הנשאלים בסקר על עמדת הציבור ביחס למצב במשק, שנערך על־ידי המכון למחקר חברתי שימושי בשביל משרד התעשייה והמסחר.

בתחום המחירים מסתבר, כי רוב הציבור מקפיד על בדיקת מחירים יותר מבעבר, וכי לשיקולי מחיר יש תפקיד חשוב בהחלטות על קניית מוצרי מזון, הציבור רואה כדבר חשוב את המשך פיקוח המחירים.

עוד עולה מהסקר, כי הציבור צופה המשך שמירת כוח הקנייה של השקל.

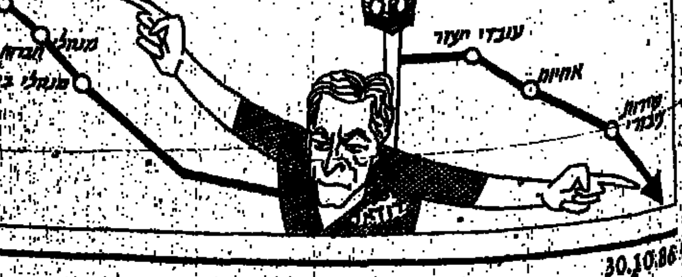

בעריכת צביה בן־שלום

קוסמים באגודה

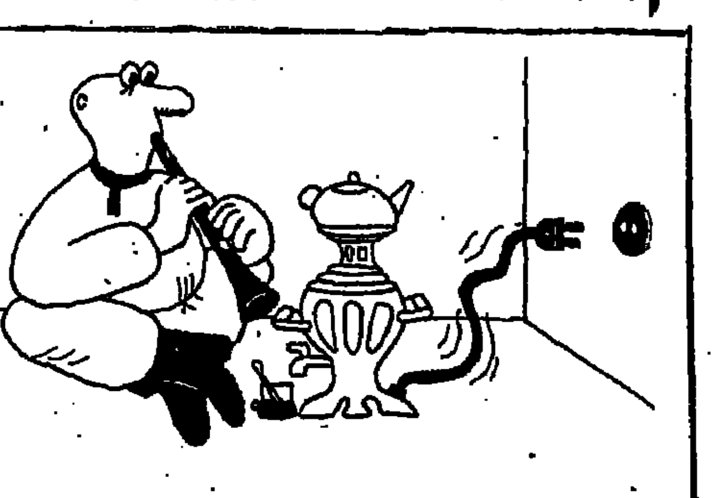

אולי כל אחד יכול להיות קוסם אבל כדי להתקבל לאגודת הקוסמים צריך לעמוד באי אילו קריטריונים וגם במבחנים.

שמה המלא של האגודה הוא „האגודה לקידום אמנות הקוסמים בישראל", היא הוקמה לפני שש שנים, על ידי קוסמים אוהדים, נרשמה כאגודה עותומנית (היום — עמותה) ועשתה חיל. היום חברים בה 97 קוסמים, מרביתם אינם מתפרנסים מקסמיהם. יש ביניהם בעלי עסקים, אנשי אקדמיה (מרצים, דוקטורים, פרופסור אחד), אלקטרונאים, פקידים בכירים, אנשי צבא, גימלאים — יש גם מורלית אחת, תכשיטן ואפילו רב. אמנות הקוסמים היא לגביהם תחביב — אבל הם בהחלט מקצועיים.

האגודה מתקיימת מדמי חבר (פנסיונרים פטורים, חיילים משלמים 50%), בראשה הנהלה, המורכבת מנשיא, סגן נשיא, מזכיר, גזבר ומבקר. חברי האגודה נפגשים לפחות פעם בחודש (מי שרוצה) במערכות לימוד, חילופי מידע, שיפור מופעים, הרצאות וגם אירועים חברתיים. אחת לשלושה חודשים מתקיים מפגש אמנותי חברתי (באים בלוויית בני־זוג), אחת לשנה — קונגרס.

פועלת ועדת תרבות, ובמסגרתה ספרן, הדואג לשלמות הספרות המקצועית (ספרי לימוד וקלטות וידאו), ועדת קשרי חוץ, וכמובן ועדה לקבלת חברים חדשים. קשרי החוץ הם בעיקר עם אחוות הקוסמים הבינלאומית (I.B.M) ואגודת הקוסמים האמריקאית (S.A.M), והאגודה רשומה כחברה בפדרציה העולמית של מועדוני הקוסמים (F.I.S.M). לאגודה הישראלית שבעה מדליסטים במערכת בינלאומית זו, אך לא נמסר מבין כמה.

אנשי האגודה, למרות שפרנסתם של מרביתם אינה על קוסמים, מתגאים באמנות זו, ומדגישים את עובדת היותם להטוטנים, להבדיל מכל המתיימרים לפעול בכוח כוחות על־טבעיים. יש ביניהם, היודעים לכופף כפיות והלחיות שעונים דוממים, אבל הם מודים — בגאווה — שזה „טריק".

לאחרונה חודשה במסגרת האגודה פעילות החטיבה הצעירה, המאגדת נערות ונערים בני 14־18, הרואים את אמנות הקוסמים כיעד תרבותי וכתחביב. החטיבה נקראת על שם פלטי בראון, דרך נאה להנציח את שמו של נער מוכשר זה. פלטי החל לעסוק בקסמים לצד אביו בגיל שבע ועד מהרה עלה על אביו ועל רבים ממוריו. למרות הצלחתו המקצועית (שהתבטאה גם בהצלחה כספית מכובדת מאד לגבי בני גילו) הוא לא „הרים את האף", היה מעורה בחברה, אהוד על כולם, תמיד מוכן לעזור. הקוסמים היו לגביו מקצוע, אחד מתחביביו האחרים היה טיס, ועוד לפני הגיוס הוציא רשיון טיס אזרחי. כשהתגייס — הלך לקורס טיס, כמובן. לפני שנתיים יצא פלטי עם חברו לקורס לטיסה אזרחית והשנים נספו בתאונה..

החטיבה הצעירה ע"ש פלטי בראון נפגשת בצורה מסודרת, פעם בחודש, חבריה לומדים קסמים חדשים מקוסמים בעלי רמה גבוהה, ומקבלים הכשרה רחבה שתעצבם כאמני במה, אם יחליטו לבחור בדרך זו בעתיד..

בכנס השנתי של אגודת הקוסמים, הנערך היום בירושלים, תערך גם תחרות החטיבה הצעירה, בנוסף לתחרויות של בוגרים ומופעי קסמים. האיש שלנו (עם מצלמה) התכוון להיות שם, ואם לא יהפכו אותו לארנב — נראה.

צב"ש

קו נקי לאופנה זרוקה

חצאית פוטר שחור עם עיטור מניע שחור מהמותניים, כיסים מרוכסים, סווצ'ר שחור מעוטר בסמלים ושרשראות כסף ומעיל ג'ינס שחור מעוטר ברוכסנים (קסטרו מודל, עיצוב: מוניקה דוד)

חורף '87 של „קסטרו מודל" מצטיין בצניעות משכנעת. כמעט כל הדגמים ספורטיביים, אבל עם מגע של אלגנטיות, כזאת שגם בת 18 וגם בת 80 יכולה לכלול במלתחתה. גם ג'ינסים היו מיוצגים, אך הפעם בצבע שחור בשילוב פריטים צבעוניים, אפילו מבריקים, אבל ללא הגזמות.

חידוש השנה הוא הקורדרוי והסריג בצבע כחול־אינדיאנו. קישוטי העור הולכים יפה עם הלבוש אילה מערב הפרוע, מעצבת הבית, מוניקה דוד, שומרת על קו מאוד נקי, אפילו מחוייט, אבל ליד דגמי הז'קרד (מאוד אלגנטיים) מוצאים את הפוטר החם והנינוח, שתמיד נראה קצת זרוק־חופשי וגם חאקי, כי איך אפשר בלי המראה הטרופי שלה ג'ונגל. הרוכסן הפך לקישוט שימושי, וכן הכלאים המנומרים מעל החולצות וכתוספת לחצאית בצבע אחד. ג'קט מנומר או חולצות משובצות בתוספת חוטי לורקס. בלטו ביופיין חליפות בצבע קפה בחלב, חצאית ישרה בעלת גיזור פעמון או קפלים, מכנסים, כדרך כלל הדוקים. פה ושם קפלים קטנים בחגורה, כתפיים מרופדות וצללית צרה, למרות שחצאית רחבה.

המחירים מאוד סבירים: מכנסים 54— 69 ש"ח, חצאיות — 88—98 ש"ח ומיקטורנים ומעילים קלים (כחלק ממערכת ולא לחימום) — 120—150 ש"ח.

חיה יוסף

ז'קט ג'ינס אינדיגו עם מותן מודגשת וחצאית ג'ינס צרה בחלקה העליון ורחבה למטה. מתחת לז'קט חולצת סריג אינדיגו עם אפליקציה מעור (מוניקה דוד ל„קסטרו מודל")

אקי"ם מחפשת מתנדבים

אקי"ם, סניף תל־אביב קוראת לעובדים סוציאליים (פעילים או גימלאים), להתנדב לעבודה שי־קומית וקהילתית, במסגרת הארגון.

לפי הערכות מקצועיות חיים בתל־אביב כ־3000 מפגרים (לפי ממוצע סטטיסטי ארצי ועולמי — בשיעור של כ־3% מכלל האוכ־לוסיה). כמחצית מאוכלוסיית המוג־בלים בשכלם בעיר אינם מוכרים ואינם מטופלים על־ידי הרשויות.

אקי"ם ת"א נערכת לייעול שיטות האיתור של האוכלוסיה המגוונת. כן מותרת האגודה להרחיב ולפתח את מערך השירותים הסוציאליים למפגרים ולבני משפחותיהם.

לעובדים הסוציאליים הנכונים להתנדב לפעילות במסגרת האגודה, מובטח, אתגר מקצועי ועיסוק בעל אופי הומניטארי חשוב ביותר.

המעוניינים מתבקשים לפנות למשרד הסניף ברח' ביאליק 16 ת"א, טלפון: 651447.

פנסיון על גדות לימט

מסתבר שהמקום מוכר מאד בישראל, והקיץ, לפי עדויות נאמנות — 95% מהנופשים היו ישראלים, בעיקר נשים בודדות ומבוגרות לפעמים מזדמנים גם גברים באותו המצב, זהו המלון הוותיק והמחודש „לימטהוף" בבאדן על־יד ציריך (15 דקות נסיעה ברכבת). הוא בנוי כמעט על הנהר לימט בתוך מראה נוף נהדר, הוא שוכן באזור מעיינות המרפא, יחד עם עוד כ־9־8 בתי מלון רומים, ומהווה את החלקה החדשה יחסית של העיר באדן. (אגב, זו היתה העיר הראשונה בשווייץ, שניתנה הרשות ליהודים לגור בה). המלון בנוי מעל המעיינות ומחולק לאמ־בטיות, ברכת שחייה, אולמות להתעמלות עיסויים וכרומה.

מלון זה, שהוא קיים כ־150 שנה הועבר לפני ארבע שנים לניהולו של אנדרה וורנר צעיר (33) ודינמי, מומחה במקצועו, שגמר את בית־הספר הגבוה למלונאות בלוזן ובאוניבר־סיטה קורנל, הוא יליד ארגנטינה, בן של מהגרים יהודים מצ'כיה. יעילותו היא ממש מופתית. מלבד תואר המנהל — הוא נחשב גם לאחד מצוות העובדים.

מחירי המלון נמוכים יחסית: 95 פרנק שוויצרים לחצי פנסיון, שזה בהחלט מספיק. אך אפשר, כמובן כמחיר לא רב להוסיף גם סעודה שלישית. למעשה אין המחיר עולה על שהות בבתי ההארחה הקיבוציים.

אין לכך פלא, כי בהגיע החום הגדול בקיץ, נשים בודדות, אפילו מוגבלות וכן גם גברים המתהלכים בעזרת מקלות או הליכונים, תופסים את רוב המקומות ומנצלים את הטפול במעיינות. העוזר להם — לדבריה. אגב לפי הצהרת המנהל — המעיינות האלה הם „החזקים" בשווייץ. אך המשיכה הרבה היא בעיקר בגלל היחס הלבבי מצד צוות המלון המעניק לנופשים תחושה כמעט ביתית, פעם בשבוע מסדר מנהל המלון מסיבות קוקטייל, וכה הוא מפרט את כל האפשרויות, שמעניקים המלון והעיר באדן, הוא מברך את האורחים בעברית, ומשתדל כל פעם לרכוש מילה נוספת. אגב — לפי דרישה מוכן המנהל להמציא אוכל כשר ממסעדה יהודית.

אנשי המקום טוענים כי בגלל המעיינות והאדים העולים, החורף בבאדן לא כל כך קר כמו במקומות אחרים בשווייץ והם אירגנו אפילו תכנית שבועית לשילוב הריפוי בעת השהייה במלון בתנאים מיוחדים.

אידית פיינגולד

היחידה לפסיכולוגיה שימושית
ליון אשטיין 52, רחובות, 76462
שליטה עצמית במתח וחרדה
קלטת הדרכה לתרגילי הרפיה.
בירור פרטים נא לפנות בכתב

קטינים ממתינים לתליין

שלושים ושניים קטינים — נערות ונערים — שנידונו למוות ממתינים לתליין בבתי הכלא השונים של ארצות הברית.

ב־36 מדינות שבהן לא בוטל עונש מוות הוא תקף גם לגבי קטינים, ובאינדיאנה מתיר החוק להוציא להורג גם ילדים בני 10.

הצעירה ביותר מבין הנדונים למוות היא פולין קופרס, בת 16, לפני שנה התנפלה פולין עם שלוש חברות על ישישה בת 78 והרגה במהלך השוד. השלל: 10 דולר. שלוש מהשודדות נידונו למאסר ממושך. פולין, אשר הנחיתה את מהלומת הסכין — נידונה לכיסא חשמלי. לא הועילו טענות הסניגור, הטוען כי הילדה הכושית גדלה בשכונת עוני, במשפחה הרוסה (אביה שתיין כרוני, מחוסר עבודה) באווירה של אלימות. המושל של מדינת אינדיאנה דחה, עד כה, כל בקשת חנינה.

וויין טומפסון, הממתין לביצוע גזר דין מוות באוקלהומה, לא איבד עדיין תקווה לחנינה. לא רק בשל היותו לבן. המקרה שלו מעורר אהדה בציבור: וויין, הילד השישי במשפחה עניה ומרובת ילדים השתתף — ביחד עם אחיו הגדול וחבריו — ברצח גיסו. הסנגוריה הוכיחה כי הגיס נהג להתאכזר לאחותו של וויין, התעלל בה, איים לרצוח. היכה גם את וויין וסימם אותו בסם נרקוטי. בשעת הרצח היה וויין, אז בן 15, מסומם ולטענת הסנגוריה פעל להגנת אחותו האהובה. המשפט נימשך כשנתיים. וויין טומפסון נידון למוות - הסניגור נאבק עדיין לחנינה...

בתמונה: וויין טומפסון ופולין קופרס.

מתכונים למחברת

פילפל כיד האשף

ממטבחו של השף רוג'ר קליי (קבוץ דליה), כפי שפורסמו בירחון „מזון ומטבח". כל המתכונים יועדים ל־10 מנות.

פלפל נוסח השף

5 פלפלים אדומים גדולים, 200 גרם שומשום, 1 כוס סוכר, 1 כף רוטב סויה, 1 כפית שטוחה זנגוויל, קורט פילפל אדום חריף, 1 כף חרדל, 1/2 כוס (100 סמ"ק) קטשופ, 1/2 כוס (100 סמ"ק) חומץ, 1/2 כוס מרק עוף צח או לחילופין 1 כפית אבקת מרק עוף מהולה בחצי כוס מים רותחים (את המרק מוסיפים רק אם יש צורך), 100 גרם מרגרינה, פטרוזיליה או שמיר קצוץ דק.

רוחצים ומנגבים את הפילפלים, מוציאים את הגרעינים ומניחים על גבי תבנית משומנת, כשהחלק הפנימי כלפי מטה. מורחים את הפילפלים בשמן בעזרת מברשת מריחה ואופים בחום בינוני כ־30 דקות (עד שיתרככו). מניחים על נייר סופג, ומקררים. ממיסים את המרגרינה והסוכר במחבת עד שמתקבל צבע חום בהיר. בוחשים בהתמדה שהסוכר לא ישרף. מוסיפים, בהדרגה, את החומץ, הקטשופ ושאר התבלינים, תוך בחישה מתמדת. מעלים את האש ומביאים לרתיחה מלאה. מנמיכים את האש ומביאים לידי סמיכות בינונית. אם הנוזל סמיך מדי, מוסיפים מרק עוף. רצויה סמיכות של סירופ מייפל. מורידים מהאש ומצננים מעט. מסדרים את הפילפלים על גבי צלחת אובלית, כשצד התתוך כלפי מטה, מוזגים על זה רוטב ומפזרים את השומשומים. מסביב מפזרים פטרוזיליה או שמיר. אפשר להגיש חם או קר. במקרר מחזירים מכוסה, ומוציאים חצי שעה לפני ההגשה.

גלגלי עוף ופילפל ברוטב חרדל

5 פילפלים אדומים גדולים, 10 מנות שניצל חזה עוף או הודו, בלתי מצופה, כוס וחצי (300 גרם) קמח מתובל בכפית אבקת מרק ופילפל לבן, 4 ביצים, מיץ מלימון אחד, 1/2 כוס מים מהולים בכף רוטב סויה, שמן לטיגון, קיסמים.

חותכים את הפילפלים לחצאים, מוציאים את הגרעינים, ומבשלים במים רותחים עד שמתחילים להתרכך. מוציאים מהסיר, שוטפים במים קרים. חותכים לרצועות מאורכות (ברוחב של כ־5 סמ'). חותכים את הבשר לרצועות בעובי 4 סמ'. טובלים בקמח המתובל, לאחר מכן בביצה, מעורבבת במיץ לימון ומים עם סויה, מטגנים את רצועות הבשר בשמן (כמו שניצל), ומוציאים על נייר סופג. מניחים רצועת פילפל על כל רצועת בשר ומגלגלים, כמו רולדה (הבשר בפנים), תופסים בקיסם. מניחים את הגלילים זה לצד זה בכלי חסין אש, יוצקים עליהם רוטב חרדל ואופים בתנור בחום בינוני כ־15 דקות. מגישים עם אורז, אפשר עם כרוב חמוץ חם, ומומלץ עם יין לבן מצונן.

לרוטב: ½ בצל בינוני חתוך דק, 50 גרם מרגרינה, ½ כוס (100 גרם) קמח, 2 כוסות (400 סמ"ק) מים, 2 כוסות יין לבן, 3 כפות חרדל אמיתי ½ כוס שמיר קצוץ דק.

מטגנים את הבצל במרגרינה עד שישחים. מוסיפים קמח, תוך בחישה ואת הנוזלים – יש להקפיד על המשך הבחישה, גם כשממשיכים לבשל על אש קטנה עד שהרוטב מסמיך מעט ונעשה חלק לגמרי. מוסיפים את החרדל, השמיר והמלח, וממשיכים לבחוש עד לסמיכות בינונית.

פילפל במרינדה

7 פילפלים שלמים, 1 כוס מים קרים, ¾ כוס (130 סמ"ק) יין לבן, 1 כפית רוטב סויה, ¼ כפית פילפל חריף, 1 כף חרדל, 2 כפות סוכר, 1 כפית גדושה שום כתוש, ¼ כוס (30 סמ"ק) קטשופ, שמן לטיגון עמוק.

מטגנים את הפילפלים בשמן עמוק וחם, עד שיתרככו והקליפות יתכווצו. מוציאים ומניחים על נייר סופג. מסדרים בכלי עמוק דיו לכיסוי הפילפלים במרינדה. מערבבים את כל החומרים האחרים ויוצקים מעל לפילפלים (אין מבשלים את המרינדה). שמים במקרר למשך לילה, לאחר מכן רצוי לכסות את הכלי. אפשר לשמור במקרר תקופה ארוכה בכלי סגור הרמטית.

פילפלים ממולאים סופלה

10 פילפלים ירוקים, 4 כפות חמאה, 4 כפות קמח, כוס וחצי חלב, מלח ופפריקה חריפה, 10 ביצים מופרדות, 2 כוסות גבינה צהובה מגוררת.

חותכים את ראשי הפילפלים, ומוציאים את הגרעינים. חותכים בזהירות מהחלק התחתון כדי שהפילפלים יעמדו (נזהרים לא לנקבם). ממיסים את החמאה, בחלק עליון של סיר כפול, מוסיפים את הקמח, תוך בחישה, את החלב, המלח והפפריקה. מורידים מהאש ומצננים מעט. מכניסים את החלמונים, זה אחר זה, תוך הקצפה מהירה. מוסיפים את הגבינה, תוך בחישה, מעל מים רותחים, עד שהגבינה נמסה. מורידים ומצננים, מקציפים את החלבונים ומוסיפים לתערובת המצוננת, בפעולת עטיפה רחבה. ממלאים את הפילפלים עד כדי 2/3 גובה ואופים בתנור, בחום 200 מע"צ, במשך 20 דקות. מגישים חם, כמנה ראשונה או כתוספת במנה צמחית.

בחקלאות

בעריכת יוסף גלילי

ענף המטעים: ההישגים והאתגרים

מאת יוסף גלילי

ענף המטע ייצא השנה בכ־100 מיליון דולר. תוך 7 עד 10 שנים אפשר יהיה להגיע לרמה של כ־200 מיליון דולר יצוא פרי ארץ, למסקנה זו הגיע עזרא מאיר, מנכ"ל מועצת הפירות, שסכם את עונת פירות הקיץ שחלפה.

עונת פירות הקיץ היתה טובה, למשל, אף־על־פי שהיבולים לדונם שטח היו פחותים מן הצפוי. המצב התאזן הודות לכניסת 30 אלף דונמים לניבה. הכמויות, בכל המינים, היו דומות לאלה של אשתקד, ולא היה צורך בהשמדה וגריטה.

● 2000 טונות שסק, משטח נטוע של 1900 דונם, נמכרו במחירים וביקושים. יצוא 50 טונות הוקבל יפה באירופה, אך המחירים היו נמוכים מאלה שבשוק המקומי. הענף תמך בעצמו, המצב עתיד להשתפר עם כניסת השטחים החדשים (כמה מאות דונמים) לניבה. את מטעי השסק מכסים ברשת למניעת צריבות, מכות־שמש ופגיעות ברד בפרי. דבר המגדיל את יבול השסק ליצוא ומשפר את איכות הפרי לשוק המקומי. פעולות הרישות נעשות בעזרת משרד החקלאות והאוצר.

● השנה היו כ־18 אלף טונות שזיפים משטח נטוע של 13 אלף דונם. לא כל השטח נושא פרי. העונה נמשכת. בעונה זו היה איזון בין ההיצע והביקוש והמחירים היו טובים. העונה מתחילה באמצע מאי ומסתיימת באוקטובר. יצוא השזיף האירופי לסינגפור ולהונג־קונג שבמזרח־הרחוק הסתכם ב־120 טונות. זה נסיון ופתח ללימוד בעיית היצוא למזרח־הרחוק.

בעונה זו לא היו די שזיפים אירופיים לתעשיית הייבוש. סופקו 1000 טונות, במקום 3000 טונות בשנה הקודמת. יהיה צורך לייבא שזיפים מיובשים למאכל.

היו 8000 טונות משמש משטח של 9000 דונם. כמות היבול היתה פחותה מאשר אשתקד (אז — 11 אלף טונות). לתעשיית הליפתנים סופקו 800 טונות, במחירים טובים.

● היו 28 אלף טונות אפרסקים (לעומת 25 אלף טונות אשתקד), משטח נטוע של 20 אלף דונם. ליצוא נשלחו כמה עשרות טונות לאירופה. לא היה די פרי מתאים ליצוא.

● היו 40 אלף טונות ענבים (אשתקד — כמות דומה) משטח נטוע של 28 אלף דונם. מתרחש תהליך של מעבר מהיר לצריכת ענבים חסרי חרצנים. כיום מצויים ארבעה זנים מסחריים המובילים בענף: תומפסון, סולטנינה, פרלט (פלם) וסופריור. כן נמשכת נטיעת זנים חסרי־חרצנים למטרת יצוא. הנטיעה היא בקצב מהיר בהרבה מהמתוכנן, נוכח הביקושים הגדולים לענבים חסרי־חרצנים באירופה.

נשיא המדינה מריח אגס מזן חדש – בתערוכת אגריטך

בעיקר, באנגליה ובארצות סקנדינביה.

● יוצאו יותר מ־4000 טונות ענבים במחיר 1800 דולר לטונה בממוצע — לעומת 1050 דולר אשתקד. זה שינוי משמעותי במחיר. לפיכך, יש מקום להגדיל את הענף. היתרונות: קרובים יחסית לשווקים; בכירות הפרי באביב, ובעלי מקצוע טובים — כל אלה יתרונות, שהודות להם אפשר לעמוד בתחרות עם ארצות־הברית וקפריסין ביצוא ענבים חסרי־חרצנים, המבוקשים באירופה. תשמ"ז — שנת שמיטה, ולכן גדל הביקוש של היקבים לענבים מהשנה. הותרה כניסה מוגבלת של ענבי־מאכל ליקבים, למרות האיסור מלפני ארבע שנים לעשות זאת. גדלה הכנסתו של המגדל, ובפועל לא היתה השמדה של ענבים כפי שקרה בשלוש השנים הקודמות שבהן הושמדו קרוב ל־8000 טונות. המחסור בענבים בשווקים הקטין את משלוח הענבים לתעשיית צימוקים, דבר המחייב יבוא צימוקים מחו"ל.

● היו 120 אלף טונות תפוחים משטח של 38.000 דונם. זה יבול טוב לאחר שלוש שנות יבול דל. מזה עשרת־אלפים טונות תפוחי־ענה בכירים. השאר היו תפוחים 6־5 זנים עיקריים. עיקר היבול נועד לאחסנה, עם שיווק מתוכנן בסתיו, בחורף ובאביב, עד גמר השיווק במאי, לקראת קטיף חדש ביוני. 15 אלף טונות תפוחים הופנו לתעשיית המיץ והרכה.

„השנה אנו עדים לשתי תופעות בשוק הישראלי, הנותנות סיכוי להגדלה ניכרת של צריכת מיצי פירות טבעיים, בעיקר של תפוחים, פירות־הדר ואחרים. כיום, חלק ממיצים אלה מיובאים, אבל אפשר בהחלט לייצרם בארץ" - אומר עזרא מאיר. המציין כי מייבאים מאות טונות מיצים במיליוני דולרים. מועצת הפירות עורכת סקר מדויק של הכמויות המיובאות, מתוך רצון להחליף את כל היבוא ב„כחול לבן". סוכם להוסיף נטיעות חדשות, במידת הצורך. להדגמת דבריו ציין, כי מיץ גויאבות הצטרף למגוון המשקאות. „אנו מעוניינים שהמיץ יופק מגויאבות שלנו ולא של דרום־אפריקה", עזרא מאיר מונה עוד שורה של מיני פירות כגון הזוביבן, ליצ'י, קרמבולה, תאנים, — מינים החודרים גם למטעים וגם לסל הצריכה הישראלי ובחו"ל.

בין פירות הקיץ והסתיו הוא מציין את המנגו, הנטוע על 14 אלף דונם. מזה 8 אלפיים מטע צעיר. היבול השנה הגיע ל־4.5 אלף טונות, לעומת 3.5 טונות אשתקד. השוק המקומי בלם את היצוא (יוצאו כ־800 טונות בלבד). עם כניסת המטעים הצעירים לניבה הם ימלאו את הביקוש בשוק המקומי וגם ישמשו ליצוא.

● רימונים ניטעו על 1900 דונם. יצוא הקיץ הסתכם ב־300 טונות. צפוי יבול של 18 אלף טונות אפרסמון. מתכננים יצוא של 5000 טונות.

● צפויות כ־80 אלף טונות בננות. מתכננים יצוא של 15 אלף טונות, כדי לאזן את השוק ולמנוע השמדת פרי. הבננות מיוצאות לשכנינו בצפון.

● מצפים ליבול של 8500 טונות תמרים לחים (על שטח של 15 אלף דונם), מזה 2000 טונות ליצוא. המטעים הצעירים בערבה ובבקעה יגיעו השנה ל־7000 טונות פרי, מזה 4000 טונות ליצוא. המחירים טובים.

● 10 עד 12 אלף טונות זיתים משטח נטוע של 22 אלף דונם זית אירופי. המחירים טובים, בגלל היבול שהוא בינוני עד מועט.

● השנה צפוי יבול טוב ומבורך של שקדים, הנטועים על 25 אלף דונם, זאת לאחר כמה שנים לא טובות במטעי השקדים. טרם נעשה מיפקד היבול. מצפים לאספקה עצמית ללא צורך ביבוא שקדים.

● מטעי הפיג'ויה הניבו 300 טונות. מזה 100 טונות באמצעות „אגרקסקו", לכמה ארצות באירופה, לארצות־הברית ולקנדה. זה גידול מבטיח ובעל סיכוי ליצוא. כיום נטועים 700 דונם.

● קיווי נטוע על 700 דונם. אשתקד ייצאו 170 טונות. השנה מצפים ליבול של 700 טונות עם יצוא של כ־300 טונות. הקיווי נטוע בעיקר, באזורי ההר בגליל העליון.

● יבול האבוקדו יגיע השנה ל־115 אלף טונות, לעומת 60 אלף טונות אשתקד. צפוי יצוא של 85 אלף טונות, בהשוואה ל־52 אלף טונות בעונה הקודמת. מועצת הפירות, המשווקת היחידה של כל יבול האבוקדו בארץ (לאחר שהמגדלים רכשו את חלקה של „הילרון" ביצוא אבוקדו) תקדיש תשומת־לב מיוחדת לשוק המקומי, המיועד לקלוט השנה רבבות טונות אבוקדו. עונת הפרי תתארך השנה ותימשך מאוקטובר עד סוף יוני, כתוצאה משילוב בין הזנים ומקטיף מבוקר.

חוות הנסיונות הסמוכה לבית־הספר להנדסאים חקלאיים „יד נתן" מיישמת שיטות חדישות בגידול האבוקדו; יצירת זנים חדשים על־ידי הכלאה בין זנים קיימים, האבקה על־ידי דבורים, פתרונות לבעיות השקיה ודישון, העתקת עצים ודילול מטעים בעזרת תוכנת מחשב. בענף האבוקדו אפשר לעקוב אחר כל עץ, יבולו והתפתחותו.

כיום יש בשוק שלושה זנים עיקריים של אבוקדו: פוארטה — 45 אחוז, האס — 30 אחוז, אטינגר — 20 אחוז. הזנים הנוספים, שעדיין תופסים פלח־שוק קטן, הם בחלקם פרי פיתוח ישראלי ובחלקם יבוא מארצות־הברית. מאוניברסיטת ריוורסייד בקליפורניה המתמחה בגידולים חקלאיים, יבוא זנים החדשים והחזרתם לשוק נעשים

(המשך בעמוד 18)

מנוסה בע"מ MENUSSE
המשור למגדלי הבננות
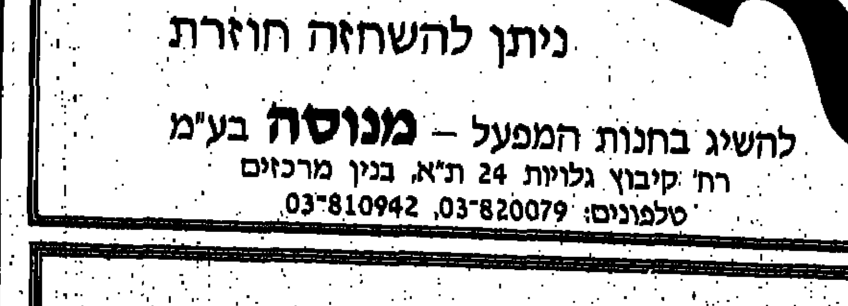
נוח לשימוש
ניתן להשחזה חוזרת
להשיג בחנות המפעל – מנוסה בע"מ
רח' קיבוץ גלויות 24 ת"א, בנין מרכזים
טלפונים: 03־820079, 03־810942

תיקוני טרקטורים מלגזות ומכוניות
Ford GM CLARK
אשקלון, אזור התעשיה
טל' 051־23811 ● 051־24431

IT 28
IT 18
IT 12

ה־CAT "הכל־יכול"
סידרת המעמיסים החדשה של "קטרפילר"

IT 12	65 כ"ס	משקל 7.5 טון
IT 18	85 כ"ס	משקל 9 טון
IT28	105 כ"ס	משקל 10 טון

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.
מפיצי CATERPILLAR בישראל
משרד ראשי: אזור תעשיה חדש, חולון, רח' המנור 8, טל. 807722
סניף צפון: קרית ביאליק, אזור התעשיה, ת.ד. 191, רח' החרושת פינת דרך המסגר, טל. 761477
סניף באר שבע: אזור תעשיה עמק שרה, ת.ד. 104, טל. (057)73810
CATERPILLAR, CAT and ⊞ are trademarks of Caterpillar Inc.

בחקלאות

מדינה קטנה, טכנולוגיה אדירה

מאת יוסף גלילי

● אריה נחמקין, שר החקלאות:
„תערוכת „אגריטך 86" הצליחה מעל למשוער. להערכתי, זו התערוכה החשובה ביותר במדינה. נציגי יותר ממאה מדינות ביקרו בה. הצגנו לעולם ולישראל עוצמה חקלאית-טכנולוגית אדירה, אפילו לעתים מפחידה, כי הגודל והגודש נראו כאילו גדולים עלינו. השטח החקלאי של ישראל קטן, ואילו פוטנציאל הייצור בתחום המיכון והטכנולוגיה הוא „גדול עליה בכמה מספרים".

„התערוכה היתה גם צורך, גם הכרח וגם תקווה — פוטנציאל זה יכול להיות מופנה ליצוא כאשר העולם רעב למיכון זה. בתחום ההשקייה הוצגו פיתוחים מפליאים, ששמים אותנו במקום ראשון ומוביל בחקלאות המודרנית. בתחום העיבוד המדריך — חרישה, קילטור, ריסוס, זריעה, שתילה ועיבודים, בדרך טיפולנו בבעלי־חיים, האוטומציה והמיחשוב — בכל אלה יש לנו הישגים, שאם לא יהיו להם אפיקי יצוא — ההפסד כולו שלנו.

מיכה אפרתי—רמת בינלאומית

„הפירסומים בדבר ריגול תעשייתי או טכנולוגי — הם דברי הבל. הקמנו את התערוכה וקיימנו אותה לכל המעוניין, כולל מדינות ערב שבהן עדיין רב הציוד הישן בחקלאות. רצינו שיבואו, יתרשמו, ולא חששנו פן „יגנבו" את הפטנטים שלנו. לא היה להם שם מה „לגנוב". אולם ידענו, כי התערוכה תשמש להם מקור למחשבה, לבדיקה ולהחלטה, שכדאי לקנות את הציוד הזה לפיתוח החקלאות בארצותיהם.

„בדרך זו, ובדרך של סיוע לארצות מתפתחות, אנו קושרים קשר לצריכה וליצוא של תשומות חקלאיות, טועה מי שחושב שיש אפשרות לשמור על הישגינו כסוד כמוס בארצנו הקטנטנה. לצערי, גם פצצת האטום, שהיא אסון לאנושות, עוברת ממדינה למדינה. ולעתים היא נמסרת לידיים לא אחראיות העשויות להשתמש בה ולהרוס את העולם.

„נעשים מאמצים לארגן מסגרות מכירה ושיווק משותפות למפעלים התעשייתיים, שהם ברובם במסגרת ההתיישבות הקיבוצית וחלקם בידיים פרטיות. אחת האפשרויות, הנותנת תקווה להגברת השיווק, היא התארגנות למכירה יחדיו, לא התחרות בין חברות יצרניות, אלא כתובת משותפת. שכן העולם גדול, הצרכים מרובים, והפירסום והבאת המוצרים לידיעת החקלאים יהיו כרוכים בקשיים רבים אם כל אחד „לבדו ישכון".

„עם ישראל יכול להיות גאה בחקלאים שלו, בכוחות ההדרכה, ובסיוע של הטכנאים והמהנדסים שחברו יחד עמם, בהם הערובה שהמחשבה, ההון והיוזמה ורגשי שהושקעו בפיתוח המיכון החקלאי לא יאבדו את תנופתם.

„כל מי שסייר בתערוכה נפעם ממגוון המוצרים, מיפי העיצוב ומתבונות כפיים של העושים במלאכה. כאשר יחלוץ המגזר החקלאי ממצוקתו הכספית, מה שמכונה „הגבנון הכספי" — ישוב להיות מוביל כהישגיו ויוסיף גאווה וכבוד לעם בישראל ובעולם.

„נפגשתי עם נציגים מארצות שיש להן קשרים דיפלומטיים עם ישראל, וגם עם כאלה שאין לארצותיהם קשרים כאלה. אילו העליתי על הכתב את מגוון ההתבטאויות החיוביות וההתרשמות העמוקה, ודאי היה נראה הדבר כמידת חנופה אלינו או כנימוס של אורחים. אולם היתה לי תחושה, שהדברים נאמרו בכנות ומתוך התפעלות אמיתית.

הסינים מקיימים מגעים בלתי־רשמיים עם ישראל. והם אינם מעוניינים שהדברים יקבלו ביטוי רשמי. מדי פעם אני נשאל בסוגייה זו, לרבות אם ביקרתי בסין ומה טיב הקשרים שלנו עם הסינים. איני משיב על שאלות אלה. למדינת ישראל אין קשרים דיפלומטיים עם סין. עובדה שהיא, שסין אינה מעוניינת שהקשר שיש לסינים עם ישראלים יוצג בכלי־התקשורת. לדעתי, יש לכבד את רצונם."

● אברהם כץ־עוז, סגן שר החקלאות:
„את הצלחת „אגריטך 86" ואת השלכותיה אפשר למקד בארבע נקודות עיקריות, כלהלן: התערוכה הבהירה והוכיחה, שהתחום הטכנולוגי והביו־טכנולוגי הוא בסיס להמשך קיום חקלאות יוצא־דופן בין ארצות המערב מזה, ויכולת

(המשך בעמוד 13)

★ מבצע הנחות חסר תקדים!
עד סוף חודש נובמבר

נוטע/פרדסן
לכל הפעולות במטע ובפרדס
המשור המקצועי הקטן סטיל 020-AVSEQ

סטיל משורי כריתה וגיזום הטובים בעולם

איכות ושירות שאין להם תחליף

מפיצים ראשיים: ש. ונציה ובניו בע"מ, ת"א, רח' הגדוד העברי 2, טל' 03-382553
הפצה לצפון: מ. רוזנבלום בע"מ, חיפה, דרך העצמאות 49, טל' 664891, 04-661958

אַל־אוֹר - היריעה החומה לחיפוי של פוליאון

היריעה השקופה והיריעה השחורה ביריעה אחת.

הפיתוח האחרון מבית פוליאון - היריעה החומה
אַל־אוֹר - הדור החדש ביריעות לחיפוי.

אַל־אוֹר יריעה המונעת מעבר אור בתחום הפוטוסינטזה (400-700 ננומטר) וכתוצאה מכך נמנעת התפתחות עשביה תחת היריעה - כמו ביריעה השחורה. שימוש באל־אור חוסך בקוטלי עשבים (הרביצידים) ובימי עבודה לעישוב.

אַל־אוֹר יריעה המאפשרת העברת אור לחימום הקרקע, בדומה ליריעה השקופה. היריעה החומה פועלת גם כיריעה טרמית - המונעת בריחת קרינה חוזרת בתחום האינפרא־אדום ומביאה לשעות חום רבות יותר תחת היריעה.

אַל־אוֹר היריעה החומה של פוליאון - פיתוח חסר תקדים ביריעות חיפוי לחקלאות. יריעות אל־אור נוסו בהצלחה באזורי הארץ השונים ובחוות הנסיונות של פוליאון ברקאי. לחיפוי מושלם בגידולי פרחים, ירקות וגידולי מטע - אל־אור, כל היתרונות תחת יריעה אחת.

שיטת פוליאון - הפוליאתילן לשרות החקלאי
פוליאון ברקאי, קיבוץ ברקאי 37860, ד.נ. מנשה, טלפון 063-78585/79641
פוליאון · פוליאון-ברקאי

שיווק ע"י מוצרי תכן: תל־אביב - רח' הארבעה 12, טל' 03-263267; חיפה - רח' נגל 11, חוף שמן, טל' 04-674283/4; באר־שבע - רח' קק"ל 39, טל' 057-39123; ירושלים - אזור התעשייה תלפיות, טל' 02-718211/4. כמו כן ניתן להזמין סחורה באמצעות ארגוני הקניות הגדולים. גלילים בודדים ניתן לקנות במחסני תכן ובמפעל, בימים א'-ה', בשעות 13.00-15.00.

● מרססי גב
● משאבות בוכנה
● מרססים מכל הסוגים
● משאבות תידלוק 12 וולט
● משאבות לחץ ובוסטרים
● משאבות ביוב טבולות עם מרסקת
● מערכות להגברת לחץ מים
● משאבות נירוסטה
● מדחסי אוויר לטרקטורים
מונעים על ידי P.T.O. לגיזום
● מעמיסים אחוריים... לטרקטור

„אדמור" יבוא וסוכנויות בע"מ
רמת־גן, רח' מודיעין 10, טל' 7519411 — 793866

שבום בע"מ
מיסבים כדוריים וגליליים
חלקי חילוף למכוניות
מפיצים ראשיים של
מפעלי U.R.B. רומניה
תל־אביב, חושיה 15
טל: 332759 — 338459

בחקלאות

מדינה קטנה, טכנולוגיה אדירה

(המשך מעמוד 12)

של פריצה כדרך לשלום במערכת המדינית בין מדינת ישראל לעולם הגדול מזה.

„אין לשפוט עוד את החקלאות הישראלית על־פי היצוא של מוצרים חקלאיים טריים, אלא יש לראות את המכלול: ייצוא טרי ב־450 מיליון דולר, ויצוא תוצרת מעובדת בכ־460 מיליון דולר. והיינו, היקף היצוא של מדינת ישראל המכנס על תוצרת חקלאית הוא כ־2 מיליארד דולר, המהווים 32 אחוז מהיצוא של מדינת ישראל.

„מתחייבים שינויים בהבנת מושגי החקלאות, שכן שוב אין היא רק תהליך שבין חריש לקציר, אלא כל תחום העבודות — לרבות המחקר, הפיתוח, הייצור ההובלה, האריזה והשיווק. מכאן גם מסקנות לגבי דרך ארגון המגזר החקלאי בעתיד.

„פריצת דרך משמעותית ביותר היתה בתחום הבקרה והשליטה הממוחשבת ובתחום „הקופסאות השחורות", המהוות „השכל" של המכונה".

● מיכה אפרתי, יו"ר ועדת המשק של המרכז החקלאי:
תערוכת „אגריטך 86", הציגה עוצמה טכנולוגית, העומדת לשירות החקלאים ברמה בין־לאומית גבוהה ביותר. דעה זו היא גם נחלת נציגי משלחות גדולות מבין נציגי 105 ארצות שביקרו בגני־התערוכה, עם אחרות מהן שוחחתי. כל הכבוד למי שיזם, אירגן ועמד בראש המבצע המרשים. למבצע חשיבות עליונה בהצגת יכולתה האגרו־טכנולוגית של החקלאות וההתיישבות בישראל.

„יש להביא בחשבון, שכל מכונה ופיתוחים טכנולוגיים חדשים כרוכים במאמצים רבים ובכסף רב עד שמגיעים לרמה טכנולוגית כזאת. לצערנו, אנו חיים במדינה קטנה, שיכולת הקליטה של השוק המקומי שלה מוגבלת ביותר, ואין הוא יכול לתת תמורה נאותה על הפיתוחים המתוחכמים כל־כך. לכן, הכרחי להגיע לפריצת דרך כדי לייצא כל אותן מערכות השקייה ומכונות לסוגיהן.

„אין אפשרות להגיע ליצוא משמעותי בתחומים אלה — ללא פיתוח תשתית חקלאית, ארגונית וטכנולוגית בארצות המתפתחות, שתוכלנה לקלוט ציוד זה בכמויות משמעותיות.

„הצלחתה של תערוכת אגריטך 86, צריכה לבוא לידי ביטוי בהמשכיות הפעולה הארגונית, המסחרית והמקצועית, שאכן תביא לידי מימוש יצוא התשומות החקלאיות, קיימות בארץ שלוש חברות העוסקות בכך: „אגרידב" — חברה ממשלתית, „כור־סחר" ו„כלל". יחד עם חברות אלה יש להגיע במסגרת איגוד התעשיה להתארגנות המפעלים בהתיישבות על־ידי קבלת ארגון ופיקוח בביצוע במשותף של פרויקטים חקלאיים גדולים בארצות שבהן יש ביקוש לכך. במקרים רבים מקבלות המדינות את הסיוע הכספי למטרות אלה ממקורות בינלאומיים. אולם תרומתנו צריכה להיות בתחום הארגוני והמקצועי, תוך יצירת ואקום שישאב ציוד אגרוטכני מהיצרנים בישראל.

„נפגשתי עם משלחת מומחים בת 6 אנשים מגרמניה המערבית. בתום הביקור בתערוכה הם ביקרו באגודת המים השיתופית בעמק חרוד. לאחר שקיבלו הסברים ממצים ותשובות על שאלותיהם החקרניות בכל התחומים הקשורים עם מערכת ממוחשבת — גילו את „סורס", בציינם שהם לומדים את הנושא לא בשביל גרמניה, אלא מעוניינים לרכוש ידע ישראלי למען הארצות המתפתחות באפריקה ובדרום־אמריקה שבהן הם פועלים.

חשוב, איפוא, שנפתח בעצמנו תשתית בארצות רבות בעולם, לקליטת הידע והציוד המיוצרים בישראל."

המטעים

(המשך מעמוד 11)

ידי מועצת הפירות. פרי האבוקדו מוחזק 3־4 שבועות לאחר קטיפתו, דבר המאפשר את יצוא הפרי ואת הגעתו לשוק בריא באיכות מצוינת (ותנאים) מיטביים. 1500 דונם, בעיקר באזורי ההר: גוש־עציון, שרה. המטפח זן מטע כזה — רווה ממנו נחת.

● אגוז מקאן נטוע על 15 אלף דונם. הוא מבוקש בארץ ובעולם. חוששים לעתיד הענף בגלל תצרוכת מים מרובה וכניסה מאוחרת לניבה. בענף הוא, במידה מסוימת, נקישאון.

בין המינים „הקטנים" מנה מנכ"ל מועצת הפירות עורו:

● אנונה, הגדלה במושבים במערב הגליל, היבול — 230 טונות מהן 30 טונות ליצוא.

● מקדמיה, אגוז חדש, מבוקש מאוד בעולם, נוטעים בקצב מוגבר מאות דונמים.

● ספאית, שעדיין טעונה מחקר כדי להתגבר על הווירוס שחדר לחלקות חדשות.

● צבר דליקצים שגידולו מתפשט במהירות.

בסכמו את ארבע השנים האחרונות במטע הדגיש עורא מאיר, כי מימד הזמן במטע הוא בין 4 ל־7 שנים. בתום תקופה זו מותר לקבל החלטות ולגשת לביצוע, על בסיס הניסיון, שנרכש ונלמד בשנים הללו. המסקנה הראשונה המתבקשת, והחשובה ביותר לדעתו של עורא מאיר, היא כאשר השוק המקומי רווי בפירות למיניהם דרוש מאמץ משותף של החקלאים, הממשלה והארגונים החקלאיים — לנטיעה למטרות יצוא, בקנה מידה הולם את הביקושים באירופה. בעיקר מבוקשים תמרים, מנגו, אבוקדו וענבים חסרי־חרצנים. כן דרושים המשך למידה והתפתחות של הענפים „הקטנים" יותר לכיווני יצוא, בעיקר אפרסמון, קיווי וסוגי הפירות האחרים שפורטו לעיל.

„אין ספק, ענף המטע חייב לחזור למקומו הראוי, הן בהיקפו והן ברמתו המקצועית. במשק הקיבוצי והמושבי העתיד הכלכלי של ענף המטע - בהחלט מבטיח", מטעים עורא מאיר. „מסקנה שניה המתבקשת היא, שבמצב הכספי החמור של המגדלים והחקלאים — אי־אפשר להגדיל את המטע, אלא בעזרה ממשלתית. ההשקעה הבסיסית כבר קיימת: מתקני אריזה ומיון, ידע מקצועי, היערכות הארגונים האזוריים והארציים והיכולת של חברת „אגרקסקו". כל אלה יחד יוצרים את האפשרות לגשת בתנופה לנטיעות המתחייבות מן המציאות בארץ ובשוקי אירופה.

קורץ דיזל גנרטורים

דיזל גנרטורים „קורץ"
למאור וכח
לתעשיה ● חקלאות ● ובנין
החברה המובילה בהתיישבות הקיבוצית ובארץ כולה
נציגים בלעדיים בישראל של ROLLS ROYCE
דיזל גנרטורים בגדלים עד 1500 K.V.A.

ייעוץ, שרות, ומלאי חלקי חילוף
לחברת „קורץ" צוות טכנאים מומחים, הנכון לקריאת הלקוח. ברשותנו מלאי גדול של חלפים וחלקים מקוריים. עם לקוחות החברה נמנים מוסדות רבים, כגון: מע"צ, תה"ל, מקורות, משהב"ט, דאר־ישראל, קיבוצים ומושבים רבים.

קורץ ובניו בע"מ
יהוד אזור התעשיה (ע"י אמריקאר)
טלפונים: 03-359759 ● 03-350047

יהוד, אזור התעשיה (ע"י אמריקאר)
טלפונים: 03-363612 ● 03-359759 ● 03-350047

מיחשוב, אוטומציה ובקרה — בהישג ידך!
חקלאי!
התפתחות הטכנולוגית בתחום המחשבים והבקרה הוזילה מאוד את המחשבים והבקרים והפכה אותם לכלי כדאי גם לבעלי משקים בהיקף קטן.
גשור בקרה ומיחשוב מתמחים בין היתר בייצור מערכות עזר לחקלאות המושבית והקיבוצית.
מערכות שהשימוש בהן מייעל ללא הכר את עבודת החקלאי.
המערכות נבנות יחודית לכל חקלאי על פי צרכיו, הן גמישות לשינויים ועלותן נמוכה מאוד.
בלולים, ברפתות, בחממות או בבית מלאכה, או לאיסוף נתונים ממוקד!
אם אתה זקוק לבקרה לאוטומציה או לשקילה ממוחשבת בלולים, ברפתות, בחממות, — פנה אלינו, ונשמח לייעץ לך.
שטח שונים (מטעים, משק חי) — למידע נוסף התקשר לעמי או אל צחי
גשור בקרה ומיחשוב, קיבוץ גשור, טל' 067-63308

כל פלאי הרשת של תמה

תמה מציעה רשת מכל הקשת: רשת „רב חוזק": רשת להגנה על צמחי בית, על ירקות לקישוט, על חרציות, על המגות לורדים ועוד...
„רשת ברד" לבנה הבולמת את מכת הברד (מתאימה במיוחד לצפרונים)
מגוון רשת מרשת לשתילי מנגו ואבוקדו.
רשת „רב חוזק" מוגנת בפני קרינה אולטרה סגולית (U.V.A)
באחוזי צל מ־40% עד 80%.
מידות סטנדרטיות:
80 מ' אורך × 8 מ' רוחב
65 מ' אורך × 40 מ' רוחב

שרות מיוחד: אמשר לקבל במידות אורך ורוחב לא סטנדרטיות (מידות הרוחב עד 20 מ').
תמה, רשת כלכלית, עם אחריות ועם אמינות מקצועית.
כל ההגנה - ברשת אחת.

לפרטים והדרכה:
תעשיות משמר העמק וגלעד
קיבוץ משמר העמק 04-894171
להשיג בחנויות המובחרות לצרכי חקלאות.

אחים מריומה בע"מ
★ מסגרות רכב
★ מוסמך לשלדות
★ הרכבת טווסלוקים
★ ייצור טיולות
★ ייצור ארגזים
★ ייצור מיכלים
רמלה, לוליינבלום 2, ת.ד. 97 רמלה, טל. 242860, 08-242939

דן זיו
מוצרי שינוע בע"מ
מיסבים ● שרשראות ● גלגלי שרשרת ● גלגלי רצועה ● מנועים חשמליים ● מנועי גיר ● מקשרים גמישים ● מצמדי שרשרת ● גלגלי ברוקמה
תל־אביב: יהוד פ"ת 60 ★ טל' 379522, 382078

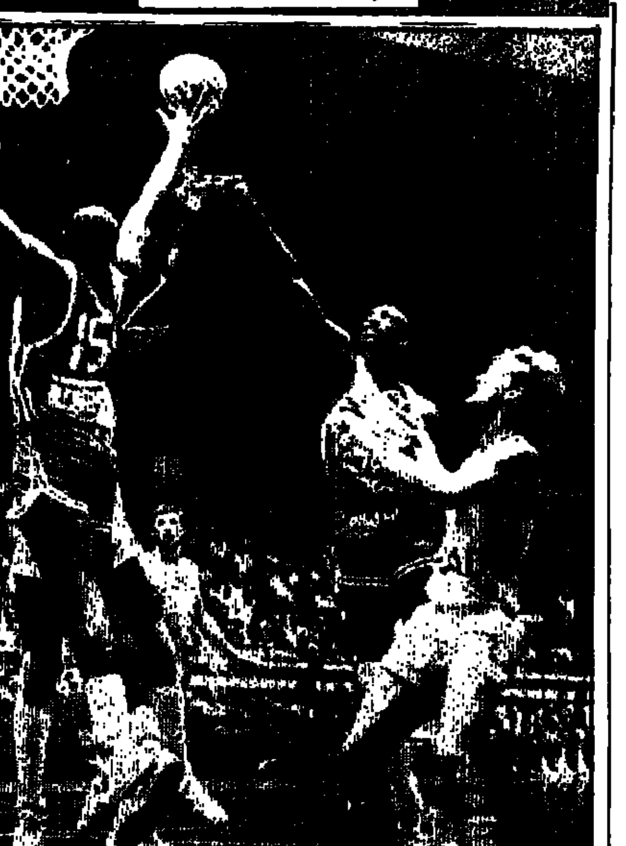

האמריקנים של קאנטו, צ'ארלס (15) וגיי (10), מול ג'ונסטון (12) ופיר מאליצור נתניה במאבק מתחת לסל. (תצלום: אריה קנפר)

ריבה (33) ומרזורטי (19) סחפו לנצחון איטלקי ביד־אליהו — 85:91

קאנטו לימדה את נתניה איך לשחק בגביע אירופה

אנטונלו ריבה ופייר לואיג'י מרזורטי, כוכבי ארקנס קאנטו, לימדו אמש לקח את אליצור נתניה כשהצעידו את קבוצתם לנצחון ראשון בסיבוב השני בגביע־קוראץ' בכדורסל — 85:91. 2500 צופים שבאו להיכל־הספורט ביד־אליהו נטשוהו במפח־נפש. אליצור נתניה, עם תקוות גדולות והצהרות מפוצצות, כנראה בחינן. אין להניח שתנצח בקאנטו.

קאנטו, עם שני האמריקנים החלשים ביותר שהופיעו אי־פעם בקבוצה זו בישראל (תרומתם: 15 נקודות ו־17 כדורים חוזרים), לא התבססה על צ'ארלס וגיי, אלא שאת הטון נתנו שני כדורסלני נבחרת איטליה. מרזורטי, בן ה־34, ניווט את קבוצתו בחוכמה רבה ואף קלע 19 נקודות, ואילו ריבה צלף ללא רחמים. הוא קלע 33 נקודות, ב־11 מ־22 זריקות שדה, מהם 5 סלי 3 נקודות, וניצל את כל 6 כדורי־העונשין שלו.

שניים אלה הספיקו כדי להוציא את האוויר מקבוצת אליצור נתניה, שגילתה משחק מפוזר ולא ידעה להגיב על הטקטיקה האיטלקית, ובמיוחד לא הצליחה לבלום את ריבה, שדייק בזריקותיו כשחבריו יצרו לו מצבי לחץ.

חכמת קאנטו

שחקני אליצור, שחשבו כנראה שלהטוטים מספיקים בגביע־אירופה, הכזיבו את העקשנות. היחידי ששיחק עם לב היה הישראלי הבודד ב„קישוט" את הקבוצה הנתנייתית, דני ברכה, שאף השיג שני סלי 3 נקודות.

האיטלקים עלו על הישראלים לא רק בחוכמת המשחק, אלא גם בדיוק. קאנטו ניצלה 35 מתוך 64 זריקות שדה, בעוד שאליצור נתניה דייקה ב־35 מ־73. האיטלקים קטפו 33 כדורים חוזרים (גיי — 12; קניוצו — 7 וצ'ארלס — 5), לעומת 29 של הנתנייתים (ג'ונסטון — 9; פיר וסימס — 6 כל־אחד).

עד כמה היה המשחק חסר ריכוז ניתן לראות ב־19 איבודי כדור של שחקני אליצור, לעומת 16 של קאנטו. גם הנוקשות שלטה בדו־קרב (43 עבירות). האיטלקי בווה יצא בחמש עבירות ואילו לסימס, נברסון וברכה היו ארבע עבירות. העובדה שלסימס נשרקה העבירה הרביעית בדקה ה־11 היתה ללא ספק רועץ לאליצור נתניה.

לבד מזריקות טובות של דני ברכה וגידנס היו כל השאר חסרי יכולת ולעתים נראה היה שהכובע של גביע־קוראץ' גדול מדי עבור הנתנייתים.

לא היה זה ערב־כדורסל מלבב. קאנטו עשתה את שלה. אליצור נתניה חסרה את הנסיון של אירוע בין־לאומי, וגם המאמן יוסי הררי אינו נקי משגיאות. הבולטת ביניהן היתה במחצית השנייה כשקבוצתו הוליכה והוא החליף משום־מה את ברכה, היחידי ששיחק כהלכה.

ריבה לא נבלם

פתיחה שקולה. סימס הצעיד את אליצור נתניה ליתרון — 3:4 ו־7:8. ריבה צלף שלושה סלי 3 נקודות והאיטלקים הפכו ל־8:16. המשחק התאזן ואליצור שוב הובילה — 26:27 ו־29:32. לפתע — מעצור. מרזורטי שהוחלף חזר לשחק וקאנטו פתחה במתקפה והשיגה 13 נקודות ללא־מענה — 32:42. סל של 3 נקודות מידי דני ברכה עם השריקה להפסקה קבע — 38:42 לקאנטו.

עם פתיחת המחצית השנייה עוד הוליכה קאנטו — 44:49. נתניה, עם 9 נקודות רצופות, הפכה — 49:53 ו־51:57. נראה היה שהנצחון הוא בטווח־יד של הנתנייתים, אבל קאנטו המנוסה לא נבהלה ומרזורטי המצויין מחק את יתרון אליצור — 61:62.

המשחק התריף. השופטים מוטארד מבלגיה ולאץ מגרמניה לא עמדו בקצב. אליצור גם נתניה קרסה. ממצב של 72:73 לישראלים סחף מרזורטי את קאנטו ליתרון — 76:83, 80:87, 83:91 ובסיום — 85:91.

* לקאנטו קלעו: ריבה 33 (11־22; 6־6; 5 סלי 3 נקודות); מרזורטי 19 (7־9; 5־7); אינוצ'נטין 10; קניוצו 8; צ'ארלס 8; גיי 7 ובווה 6.

* לאליצור נתניה קלעו: סימס 19 (8־18; 2־3; סל של 3 נקודות); גידנס 18 (8־10; 1־1; סל של 3 נקודות); פיר 14 (6־13; 2־2); נברסון 13 (5־12; 3 סלי 3); ג'ונסטון 10 (2־4; 2־3); ברכה 9 (3־6; 1־3; סלי 3) ומלוביק 2 (1־7).

ואליצור נגד ספרטה פראג

מאת יוסף חכם

אלופת הנשים בכדורסל, קבוצת אליצור תל אביב תשחק הערב ב־6.30 באולם האוניברסיטה ברמת אביב נגד אלופת צ'כיה ספרטה פראג בשמינית גמר גביע אירופה לאלופות.

השחקניות הצ'כיות הופיעו שבע פעמים בגמר גביע אירופה לאלופות וזכו רק פעם אחת — ב־1976, באליפות צ'כיה הן זכו 22 פעמים.

השחקניות הישראליות קיימו אמש אימון אחרון והחמישיה תכלול את דרייגור, ליטני, גרוסמן, בלומפלד ופלצר.

ישפטו מוטרד בלגיה ולאץ גרמניה. המשקיף הוא יעקב שאלתיאל.

תגובות מפתיעות אחרי נצחון קנטו אמש ביד אליהו

מאמן קנטו לא רגוע והררי אופטימי

מאת יצחק ויסהוף

„ישראל היא המדינה השניה שלי אחרי איטליה. האנשים כאן נפלאים, הם מבינים בכדורסל ואני אוהב אותם" כך אמר בסיום המשחק פייר לואיג'י מארזורטי, רכזה בן ה־34 של קבוצת קנטו מיד לאחר נצחון קבוצתו על אליצור נתניה — 85:91.

מארזורטי ציין כי קבוצתו שיחקה עם מוטיבציה גבוהה ורצתה לנצח ולכן הצליחה.

למארזורטי היה הנצחון אמש השני שלו בישראל. בפעם הקודמת ניצח במדי קבוצתו את מכבי ת"א בשנת 1979.

מאמנה של קאנטו קארלו רקלקטי הוסיף: „יש לנו יתרון של 6 נקודות ואני לא כל כך שקט. בשבוע הבא נצטרך לשחק טוב יותר כדי להבטיח את העליה לשלב הבא".

יוסי הררי מאמן אליצור נתניה היה אופטימי לקראת הגומלין: „אנו לא מחוץ למסגרת המשחקים. קבוצת אליצור מסוגלת לעשות דברים שאף אחד לא מצפה ואני מאמין בבחורים. אין לנו נסיון בין לאומי, אך זה לא מצדיק את המשחק החלש שלנו".

ווילי סימס כוכב נתניה הוסיף: „אם נשחק רגועים באיטליה נצליח. גם אני אופטימי."

בבית"ר נתניה הודיעו: כל החוזים מבוטלים

מאת דוד בכר

„אין יותר חוזים בקבוצתנו, הם מבוטלים, מי שרוצה שישחק בהתנדבות" — כך הודיע אתמול יו"ר מחלקת הכדורגל של בית"ר נתניה, ברוך חן, לשחקנים בשעת אימון. זאת בעקבות הזעזועים שפקדו את הקבוצה עם מעצרם ושחרורם של חברי ההנהלה, בטענה שהונו את מועצת ההימורים.

הכדורגלנים קיבלו הודעה זו בתדהמה והודיעו שהשבת יופיעו אולם לאחר־מכן יתבעו לממש את החוזים שיש להם.

כוכב הקבוצה, שלמה קירט, נטש את האימון בזעם ונסע לביתו. בינתיים נודע שויקי פרץ שלא התאמן הפסיק את פעילותו בבית"ר נתניה וכנראה שיוכנס לרשימת ההעברות.

אשר לחקירת המשטרה נודע כי מרכז בית"ר ידע עוד קודם־לכן על איסורים כספיים בקבוצה. ספרי החשבונות נלקחו לבדיקה אולם ברגע שהמשטרה נכנסה לעובי הקורה הפסיק מרכז בית"ר את חקירותיו הפנימיות.

מכנס וממן - מאמנים

עודד מכנס ממכבי ת"א ודוד ממן ממכבי חיפה הוסמכו אתמול כמאמני כדורגל עם סיום הקורס במכון־וינגייט.

60 בוגרים סיימו את הקורסים בכדורגל ובכדורסל ועוד עשרות בענפים אחרים.

הפועל פ"ת – אור יהודה 1:3

מאת משה רוזנברג

כדורגלני הפועל פתח תקוה מהליגה הלאומית גברו אתמול 1:3 על הפועל אור יהודה מליגה א' במשחק לזכרו של יוסף עברי, מנהל קבוצת אור־יהודה בעבר.

חרף נצחון פתח תקוה גילו האלמוניים מאור יהודה משחק שוה כוחות ורק עמידתו הטובה בשער של רוני ג'ורבי, שוער הפועל פתח תקוה, מנעה מאור יהודה לזכות בתוצאה מכובדת יותר.

צמד שערים הבקיע גבע מיקוס ושער נוסף הבקיע אלי מיתמר.

המשחק נערך במגרש אור־יהודה לעיני 200 צופים.

רבינזון עלול להעדר בשבת

דורון רבינזון, חלוץ מכבי פתח תקוה, עלול להעדר בשבת ממשחק קבוצתו מול הפועל באר שבע.

הכדורגלן הסובל מכאבים ברגלו קיבל אתמול זריקה והרופא הורה לו לנוח מספר ימים.

אתמול נערך כמתוכנן משחק הידידות נגד הפועל אזור מצמרת ליגה א'. הלאומיים הביסו את כדורגלני אזור 0:8. אגב, שחקני אזור לא ספגו שער בכל חמשת משחקי הליגה עד כה.

את השערים למכבי פתח תקוה כבשו אייל בגלייבטר, רפי כהן, יעקב אוזבל, אלישע לוי, מיקי סנדרוב ואסי בן שמעון.

חזר פצוע מהולנד

ציון יוסף, כדורגלן הפועל פתח תקוה, שנפצע לאחרונה בהולנד שב אתמול לישראל.

הכדורגלן הפתח תקואי שהתאמן בקבוצת אוטסנד מהליגה השניה עבר בהצלחה את המבחנים אולם לדבריו, נפצע ממש בשבוע האחרון סובב את ברכו וחזר כתוצאה מכך לישראל.

בן־שמעון הורחק לשלושה משחקים

מאת אשר גולדשלאגר

מאיר בן־שמעון, כדורגלן מכבי יבנה מהליגה הלאומית, נענש אמש על ידי בית הדין המשמעתי של התאחדות לכדורגל בהפסקת פעילות לשלושה משחקים בפועל ועוד שלושה משחקים על תנאי.

בן־שמעון הורחק במשחק קבוצתו עם הפועל תל־אביב לפני 11 יום. הכדורגלן שיגר מכתב להתאחדות לכדורגל ובו הודה בעבירה שיוחסה לו: פגיעה בשחקן הפועל תל־אביב מוריס זאנו וביקש הקלה בעונש.

בית הדין לא קיבל את בקשת הכדורגלן כי לחובתו הרשעות קודמות.

אבי גולדה, כדורגלן בית"ר ירושלים, יועמד לדין משמעתי רק בשבוע הבא. אתמול התברר כי לכדורגלן, שהורחק במשחק קבוצתו מול בית"ר תל־אביב בבית, הרחקה נוספת משנת 1983 ולפיכך יועמד לדין.

חזי ויטקובסקי, מנהל הפועל רמת גן, שעלב בשופט במשחק קבוצתו מול הפועל בית שאן נקנס בסכום של 50 ש"ח.

משה ממן מהפועל טבריה שהורחק במשחק קבוצתו עם בית"ר רמלה נענש בהפסקת פעילות לשלושה משחקים בפועל ועוד שלושה משחקים על תנאי.

הפועל ת"א הערב בגביע קוראץ' מול יריב איטלקי מעולה

לשכוח מהדרבי על חשבון די וארזה

מאת יצחק ויסהוף

צ'ארלס פיטמן (2.04) ששיחק בשנה שעברה בליגת האנ.בי.אי. בקבוצת הסוניקס מאגם יוליך הערב את חבריו החדשים בקבוצת די וארזה נגד הפועל ת"א במשחק הראשון בסיבוב השני בגביע קוראץ'.

פיטמן שוקל מעל 100 ק"ג. האמריקני השני של וארזה הוא קורני תומפסון (2.04), ששיחק בשנת 82/3 בקבוצת דאלאס.

האיטלקים השואפים לזכות השנה בתואר האיטלקי צברו מ־7 משחקי הליגה בארצם חמישה נצחונות.

אמש לאחר נחיתת הקבוצה בישראל ערכו אימון באולם הפועל ת"א בו יערך המשחק.

בנוסף לשני האמריקנים מופיעים בוארזה דינו בוסלי (1.90) אוסקובי (1.98) ורומאו סקטי, שלושת אלו בין לאומיים ולפיכך צפויה לצופים הישראלים לאולם חוויה ברמות קבוצה מעולה. וארזה בגילגוליה הקודמים, זכתה כבר בכל גביעי אירופה האפשריים.

בתום האימון אמר מאמן וארזה גוי אייזק, אמריקני שחום העור: „לא מכיר את הכדורסל בישראל, אך צפוי לקבוצתי משחק קשה. אנו מסוגלים לנצח ואני מצפה למשחק נוקשה. יש לנו קבוצה טובה ואנו הולכים חזק על אליפות איטליה." אייזק היה זה שהביא את קווין מאגי לוארזה בשעה ששימש שם כעוזר מאמן.

צ'ארלס פיטמן כוכב הקבוצה הוסיף: „לפני שנתיים ביקרתי כאן בישראל בסיור עם שחקני האנ.בי.אי. אם מייקל ריי ריצ'ארדסון הסכים לבוא ולשחק בישראל אז יש לכם כדורסל טוב."

הפועל ת"א ערכה אתמול אימון שלווה בהרגשה לא נוחה אחרי התבוסה מול מכבי ת"א בדרבי. כל שחקני הקבוצה, למעט חיים זלוטיקמן הפצוע ששב אתמול ארצה לאחר ניתוח במערב גרמניה, התאמנו. למאמן הקבוצה משה וינקרנץ אמר שכל משחק מתחיל מ־0:0 ולכן הוא אופטימי.

במשחק שיחל ב־8.30 ישפטו במשחק ז'דר (אנגליה) וקפליני (תורכיה).

[illegible]

נצחונות חוץ לצסק"א ומאלין

צסק"א ממוסקבה וראסינג מאם מלט מאלין מבלגיה, השיגו נצחונות חוץ במשחקים הראשונים בסיבוב השני בגביע אירופה למחזיקות גביע.

צסק"א הכניעה בהונגריה את באואי ספורט קור 58:84 ומאלין ניצחה במערב גרמניה, את שטיינר אופטיק באיירויט 83:85.

בלקן בוטייגראד מבולגריה גברה על פילסן איסטנבול 77:85 וקוקטאן טיובאן קוקטה מפינלנד הכניעה את אוסטרבה מצ'כיה 86:105.

במשחק הראשון בסבוב השני בגביע אירופה לאלופות

מיקי, מוטי, לי, מאגי ודורון הערב בפינלד

מאת שירות „על המשמר"

„אפשר וצריך לנצח" — זהו המסר המלווה את שחקני אלופת ישראל מכבי ת"א שיתמודדו הערב ב־7 לפי שעון ישראל במשחק הראשון בסיבובו השני של משחקי גביע אירופה לאלופות מול אלופת פינלנד קבוצת טורפאן פוריאט.

כל 1500 הכרטיסים למשחק שיערך באולם „קיסאלה" נמכרו. מאות יהודים המתגוררים בהלסינקי הבטיחו את מקומם במשחק. גם ישראלים רבים השוהים בסקנדינביה גילו עניין במשחקה של האלופה הישראלית וביקשו לרכוש כרטיסים.

מכבי ת"א שהגיעה אתמול אחר הצהריים לבירת פינלנד פגשה מזג אוויר קר. מאמן הקבוצה צבי שרף שהודיע ערב נסיעת הקבוצה לפינלנד כי אינו מוכן להמשיך באימון הנבחרת עם עזרה, משך שנים, משה וינקרנץ אמר: „הבעיה היחידה ניצבת כיום בפנינו היא פציעתו בכתף של חן ליפין שנפגע במשחק הדרבי נגד מכבי ת"א. ליפין עבר טיפולים מזורזים ואני מקווה כי יטול חלק במשחק הערב".

מוטי ארואסטי שפתח בחמישיה הראשונה בדרבי נגד הפועל ת"א, יפתח גם במשחק נגד טורפאן—פוריאט. יחד עימו ישחקו מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי ולי ג'ונסון.

● טניס שולחן

האלופה פתחה את העונה בנצחון

מאת יצחק ויסהוף

אלופת הליגה הלאומית בטניס שולחן הפועל ר"ג פתחה את משחקיה לעונת 1986/7 בנצחון דחוק על מכבי יוסף ת"א ב' — 4:5.

יתר התוצאות במחוז הדרום: הפועל חולון — הפועל אשדוד 3:7, הפועל ... — הפועל ב"ש 2:8. במשחק שהתקיים שלשום ניצחה מכבי החוכמים קרית מלאכי את מכבי רחובות 3:7.

במחוז הצפון: מכבי זכרון יעקב — מכבי יוסף ת"א א' 2:8; מכבי הר הכרמל — הפועל חדרה 4:6; אליצור נתניה — אליצור ת"א 5:5. המשחק בין מכבי ת"א למכבי נתניה נדחה.

ריבר פלייט בדרך לזכיה

אלופת ארגנטינה בכדורגל קבוצת ריבר פלייט בואנוס איירס, תארח הערב את אמריקה קאלי מקולומביה, במשחק גמר גומלין בגביע דרום אמריקה.

במשחק הראשון שהיה בקולומביה ניצחה ריבר 1:2. הקבוצה הארגנטינאית לא זכתה בתואר מזה 20 שנה.

לריבר פלייט סיכויים להיפגש בחודש דצמבר בטוקיו, עם סטיאווה בוקרשט, אלופת אירופה, במאבק על הגביע הבין יבשתי.

● כדורעף

האלופה תצא מחר מגרמניה ללוכסמבורג

שירות „על המשמר"

אלופת ישראל בכדורעף, קבוצת הפועל בת־ים, משלימה בגרמניה את הכנותיה לקראת משחקה הראשון בגביע אירופה לאלופות, ביום ראשון בלוכסמבורג, נגד ספ־מרר.

בשלושה הימים האחרונים קיימו הבת־ימים 2 אימונים בכל יום. היום תקיים הקבוצה משחק ידידות נגד הקבוצה המקומית בנטת.

מחר תצא הקבוצה באוטובוס ללוכסמבורג שם תשהה עד למשחק ביום ראשון.

בת־ים — אס"א באר־שבע 0:3

במשחק שהתקיים בליגה לנשים בכדורעף גברה אמש הפועל בת־ים, בבאר־שבע, על אס"א באר־שבע 0:3.

במשחק שלא התעלה לרמה גבוהה הסתיימו המערכות ב־10:15, 8:15, 7:15.

● איגרוף

מתחדשת הפעילות

מרכז הפועל חידש בימים אלה את פעילותו בענף האיגרוף. עד כה מתרכזת הפעילות בשלושה מניינים: באר־שבע, פתח־תקוה וכפר־גלעדי. בתוך תקופה קצרה תתרחב גם למניינים ברחובות, ירושלים וקרית־שמונה.

כזכור, הופסקה פעילות האיגרוף בהפועל בשנת 1962 וזאת בעקבות התפרצויות הרבות של הקהל בתחרויות האיגרוף ומקרה של מוות בזירה שאירע באחת מהן.

בשנת 1982 הוקמה ועדה והיא המליצה לחדש את הפעילות תוך הקפדה מירבית על כללי הבטיחות.

את הפעילות בהפועל מרכז אריק דרוקמן — אלוף ישראל לשעבר במשקל כבד.

בקר ניצח בקושי בפאריס

אלוף ווימבלדון, בוריס בקר ממערב גרמניה, עמל קשה כדי לנצח בסיבוב הראשון בפאריס, את המדורג 480 בעולם, ווגו ברנז מאקוודור 7:6, 4:6.

פול מקנאמי מאוסטרליה, ניצח את קריסטו סטייץ מדרום אמריקה 0:6, 6:7, 7:6.

הפסד לאלופה ברחובות

הטבלה הלאומית (אחרי 4 מחזורים)

	קבוצה	שערים	נק'
1.	מכבי ארזים	67–102	8
2.	הפ. ראשל"צ	67–82	8
3.	מכבי ראשל"צ	65–97	6
4.	הפועל פ"ת	71–93	6
5.	מכבי נתניה	71–79	6
6.	הפועל רמת־גן	79–93	6
7.	מכבי רחובות	76–70	4
8.	אליצור הרצליה	79–74	3
9.	הפועל רחובות	80–63	1
10.	אס"א ת"א	96–77	1
11.	הפועל נוף ים	103–68	1
12.	מכבי פ"ת	111–70	0

● כדוריד

מאת יוסף חכם

הפתעה נרשמה אמש במשחקי המחזור הרביעי בליגה הלאומית בכדוריד כאשר האלופה קבוצת מכבי ראשון לציון נוצחה במשחק החוץ שלה מול מכבי רחובות 18:17 (11:9).

במשחק שנערך בהיכל הספורט העירוני ברחובות הוליכו שחקני מכבי רחובות ברוב הדקות. כתבנו תמיר חופי מדווח ששחקני האלופה הוליכו במהלך המשחק רק פעם אחת — 12:13 בדקה ה־49. הבולטים בשורות המנצחים היו מירום רובינשטיין ואודי גלבוע. שערים למכבי רחובות: בלדר 8, גלבוע 5, זיו 2, רובינשטיין 2, איזנברג 1 וגולדפישר 1. שערים למכבי ראשון לציון: דרוקר 4, יוסיפוביץ 3, צרפתי 3, פופקו 2, בשן 2, אוסלנדר 2 ואילדיס 1. שפטו היטב זכצקי וגוטמן לעיני 150 צופים.

● בהיכל הספורט העירוני בראשון לציון גברה קבוצת הפועל ראשון לציון על הפועל רמת גן 20:21 לאחר 10:13 במחצית. כתבנו יאיר ביטון מציין שהמשחק היה שקול ונוקשה ברוב דקותיו. שערים להפועל ראשון־לציון: ורד 9, קושניר 7 ודיין 5. שערים להפועל רמת גן: גרא 6, אראלי 5, זלינגר 3, אלמוסינוס 3, ספרן 2, סומך 2 ופרוכטר 2. שפטו ברנדווין ופלם לעיני 300 צופים.

● מכבי ארזים רמת גן ניצחה באולם האוניברסיטה ברמת אביב את הפועל נוף־ים 13:22 (4:11). שערים למכבי ארזים רמת גן: אלינב 6, מועלם 5, שמש 4, רונן גרז 2, וינצקי 2, בני גוז 1 וולמנוביץ 1. שערים להפועל נוף־ים: הרבון 6, כס 3, אריה כהן 2, זיפרט 2 ובללי 1. שפטו גרוס וצ'יברין.

● באולם הספורט העירוני בראשון לציון גברה קבוצת הפועל ראשון לציון על הפועל רמת גן 20:21 לאחר 10:13 במחצית. כתבנו יאיר ביטון מציין שהמשחק היה שקול ונוקשה ברוב דקותיו. שערים להפועל ראשון־לציון: ורד 9, קושניר 7 ודיין 5 שערים להפועל רמת גן: גרא 6, אראלי 5, זלינגר 3, אלמוסינוס 3, ספרן 2, סומך 2 ופרוכטר 2. שפטו ברנדווין ופלם לעיני 300 צופים.

● מכבי ארזים רמת גן ניצחה באולם האוניברסיטה ברמת אביב את הפועל נוף־ים 13:22 (4:11). שערים למכבי ארזים רמת גן: אלינב 6, מועלם 5, שמש 4, רונן גרז 2, וינצקי 2, בני גוז 1 וולמנוביץ 1. שערים להפועל נוף־ים: הרבון 6, כס 3, אריה כהן 2, זיפרט 2 ובללי 1. שפטו גרוס וצ'יברין.

● באולם הספורט העירוני ביהוד גברה קבוצת הפועל פתח תקוה על הפועל רחובות 12:18 לאחר 6:6 במחצית. כתבנו שמעון קרורו מציין ששוער הפועל פתח תקווה ישראל פלטה הצטיין. שערים להפועל פתח תקוה: אמיר 7, כרו 3, טננבאום 3, שיבי 2, חלותה 2 וכוזס 1. שערים להפועל רחובות: י. כהן 4, עופר דורוביץ 2, זלצר 2, רון 2, אדלר 1 ויטקוצנסקי 1. שפטו פוקס והרמן לעיני 100 צופים.

● באולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה גברה קבוצת מכבי נתניה על מכבי פתח תקוה 21:23 (9:11). שערים למכבי נתניה: דנידאי 10, שמיר 4, ברק 3, סלומון 3, פינקלשטיין 2 ובכר 1. שערים למכבי פתח תקוה: מנדיל 8, צ'ילכון 5, קביליו 4, בדנון 3 ומני 1. שפטו שדה ווילברצוויג.

● באולם במכון וינגייט סיימו קבוצות אליצור הרצליה ואס"א תל אביב בתיקו 18:18 (7:11). שערים לאליצור הרצליה: מנדיל 7, צ'סלר 3, פינזלבר 2, יורם גובלטש 2, מלס 2 וליבה 2. שערים לאס"א תל אביב: אפלויג 5, גלעדי 4, שיבי 3, גל 2, נגל 2, גיסין 1 ודניאל 1. שפטו יעקובוביץ וגוטליב.

רביעייה סובייטית לרשת נורבגיה

● כדורגל

בריה"מ הביסה בסימפרופול שליד הים השחור, את נורבגיה 0:4 (0:3) לעיני 30 אלף צופים.

המשחק היה בבית מספר 3 בו מוליכה בריה"מ עם חמש נקודות משלושה משחקים, לפני מזרח גרמניה (3), איסלנד (2), צרפת ונורבגיה — נקודה אחת כ"א.

גנאדי ליטובצ'נקו (25), איגור בלאנוב (29 בבעיטת־11), אולג בלוחין (33) ואגוני חידיאטולין (54) כבשו את השערים.

באותו בית ניצחה מזרח גרמניה בעיר קרל מרקס את איסלנד 0:2 (0:1) משעריהם של אינדרעס תום ומתיאס קירשטן. 18 אלף איש ראו את המשחק.

המשחק הבא בבית יהיה ב־19 בנובמבר, כשמזרח גרמניה תארח את צרפת.

בית 3

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	בריה"מ	3	1–7	5
2.	מזרח גרמניה	2	0–2	3
3.	איסלנד	3	3–1	2
4.	צרפת	2	2–0	1
5.	נורבגיה	2	4–0	1

פורטוגל הישוותה לפני הסיום

נבחרות הכדורגל של שוויץ ופורטוגל, סיימו בתיקו 1:1, בבית 2 באליפות אירופה. המשחק נערך בברן לעיני 11 אלף צופים.

ברג הבקיע לשוויץ בדקה השישית וראו הישווה בדקה ה־86.

בית 2

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	שבדיה	3	2–4	4
2.	פורטוגל	2	2–2	2
3.	שוויץ	2	3–1	1
4.	איטליה	0	0–0	0
5.	מאלטה	0	0–0	0

יוגוסלביה — תורכיה 0:4

נבחרת הכדורגל של יוגוסלביה הביסה בספליט את נבחרת תורכיה החלשה והאבלה על מות כוכבה, בשיעור 0:4 (0:2). גבור הנצחון היה זלאטקו ווקוביץ' המככב בשורות בורדו. הוא הבקיע שלושער בדקות 25, 34 ו־84. את השער הרביעי כבש סאבייצ'ביץ' בדקה ה־75.

רק 12 אלף צופים ראו את המשחק לאור הזרקורים שהפריע לאורחים, אשר אינם רגילים לשחק בלילה.

המשחק הבא בבית מספר 4 יהיה בלונדון ב־12 בנובמבר, בין המועמדות לזכייה, אנגליה ויוגוסלביה.

נצחון דחוק לדנמרק — 0:1

שער בדקה ה־67 על ידי יונס יורן ברטלסן, העניק נצחון דחוק לדנמרק על פינלנד 0:1, במסגרת בית 6 באליפות אירופה.

40 אלף איש ראו את המשחק.

בית 6

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	צ'כיה	1	0–3	2
2.	דנמרק	1	0–1	2
3.	וילס	1	1–1	1
4.	פינלנד	3	1–5	1

המשחק הבא יהיה ב־12 בנובמבר בין שתי הראשונות בטבלה, צ'כיה שתארח את דנמרק.

עד גיל 21: דנמרק־פינלנד 1:4

במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל לנבחרות עד גיל 21, הביסה דנמרק את פינלנד 1:4 (1:3), משעריהם של אלן רסה (8), פלמינג פולסן (14), פטר ראסמוסן (28) ובנק קריסטנסן (66). לפינלנד יוסף חורלה, כבר בדקה הראשונה.

באנטלבוך גברה שוויץ על פורטוגל 1:3 (0:2) משעריהם של אנדרמאט (17,10) וסטול (60). לפורטוגל רוקוראש (47).

יוגוסלביה הביסה בבלגרד את תורכיה 0:3 (0:2), ורחרוביץ' (5) ופסאנב (24 בבעיטת 11 ו־82), כבשו את השערים.

בסמפרופול ליד הים השחור, גברה ברית המועצות על נורבגיה 0:1 משערו של איגור קוליבאנוב, בדקה ה־17.

וגרמניה גברה על בולגריה 0:2

מערב גרמניה ניצחה בקובלנץ את נבחרת בולגריה 0:2, במוקדמות אליפות אירופה לכדורגלנים עד גיל 21.

אודה לייפלד (47) וסטפן רויטר (72) הבקיעו את השערים.

● קבוצת ריינג'רס ניצחה את יריבתה המושבעת, סלטיק — 1:2, בגביע הליגה הסקוטית בכדורגל.

בליגה הלאומית בכדורסל מסתמנת צמרת מבטיחה

שמונה בעקבות ארבע

מכבי ת"א, הפועל חולון, אליצור נתניה והפועל הגליל־העליון – משכמן ומעלה * השאר – בינוניות ומטה * דרבי תל־אביבי עלוב, בו נלכד מכבי ת"א בחולשת הפועל ת"א * האמריקנים הם הדומיננטים בליגה: קלעו 669 נקודות לעומת 373 של הישראלים...

מאת ישראל פז

פרשת־ריצ'ארדסון סערה לפני משחקי המחזור ה־5 בליגה הלאומית בכדורסל, ביום שני. המברק שהגיע ממזכ"ל פיב"א במינכן, בורה סטנקוביץ', חיסל את הרעש סביב שיתופו של כדורסלן האנ.בי.איי. שנפסל בארצו באשמת שימוש בסמים. טוב שזה הסתיים כך. אחרת, בניגוד לדעת מצטדקים למיניהם, היינו נראים ב־אור מאוד מגוחך באירופה.

הסטאטיסטיקה השבועית מוכיחה כי גם במחזור ה־5 שלטו האמריקנים בכיפה. הם היו הדומיננטים במגרש, קלעו את מנתם הרגילה והותירו את הכדורסלנים הישראלים בדרג שני בלבד. הרגשה מאוד לא נעימה לכל מי שעדיין דואג לתדמית הכדורסל שלנו. לדאבוני, נסחפים רבים־וטובים לשגעון האמריקני.

במחזור השבוע נקלעו 1042 נקודות, מהם קלעו הזרים 463 נקודות, המתאזרחים 206 והישראלים רק 373 נקודות. היתה קבוצה — ואין זו פעם ראשונה — שאף „ישראלי אורגינלי" לא קלע לטובתה סל. את 92 הנקודות של אליצור נתניה בירושלים השיגו הזרים (39) והמתאזרחים (53). עם קבוצה כזו לך דבר על כדורסל ישראלי...

לארגי, מה קרה?

חזיתי בדרבי התל־אביבי, בין מכבי והפועל (72:96). בושה. אמרו שהדרבי בכדורגל איכזב. בכדורסל לא היה יותר טוב. שתי הקבוצות היו בערב־של־שפל. 8000 הצופים שבאו להיכל־הספורט ביד־אליהו (כל הכבוד) נאלצו לעכל דרבי חד־צדדי וחסר רמה. אפילו מכבי ת"א לא התעלתה. היו לה פרקי־משחק שהשתוותה להפועל ת"א. וזו, עם מייק לארגי ולאוואן מרסר, לא היוותה כלל יריב. שחקניה לא ידעו מה נעשה עמם.

מייק לארגי, למשל, איבד כל רסן. אי־יכולתו להתגבר על שמירתו המצויינת של דורון ג'מצ'י הוציאה בו עצבנות וחבל רק שהמאמן משה וינקרנץ לא ידע לטפל בו. במקום להושיבו מייד על הספסל לשתיים־שלוש דקות, כדי שירגע, איפשר לו להמשיך להשתולל.

מילא, אנחנו חייבים לסבול שחקנים ישראלים חלשים וגרועים. אבל מדוע לנו „לקבל עונש", בדמותו של כדורסלן־חוזק של הפועל ת"א, דן רובינזון? האם יבוא של שחקנים בינוניים ומטה — וזה אינו היחידי — זה משאת־נפשו של הכדורסל הישראלי? בכלל, כיצד יכולה קבוצה גאה מהפועל ת"א לבחור מתוך סל־ההיצעים דווקא שחקן כזה? אולי עוד ישתפר...

מכבי ת"א הציגה את קווין מאגי, ביכולתו המצויינת, ואת לי ג'ונסון, עם עליות וירידות. להפועל ת"א לא היה מענה לשניים שעשו את עיקר העבודה לקבוצתם בהתקפה.

צבי שרף, מאמן מכבי ת"א, חייב לבחון כמה נקודות תורפה בקבוצתו לקראת המשחקים הקשים יותר. אמנם ההגנה היתה לרוב טובה מאוד אבל האלופה הישראלית חסרה עדיין את השטף והיעילות בהתקפה.

היה זה מסוג אותם משחקי־דרבי שברגע שיצאנו מההיכל — שכחנו אותם. לא היה שום קטע של משחק שהלהיב אותנו, שייוותר בזכרוננו.

הבוקים / אליהו עמיאל

לכדורסלן: גאות ושחצנות – סימני־נפילה.

למאמן: בושה להיתקל פעמיים באותה אבן.

לשופט: כל המגביה טפט – נפילתו גדולה יותר.

ברומטר חד־צדדי

הדרבי היה צריך להוות את הפיסגה. והוא היה רחוק מזה. אבל גם שאר המשחקים לא יצרו מתח בליגה. העובדה שכל הפייבוריטיות ניצחו אינה מעלה את ברומטר המתח והעניין.

נוסף למכבי ת"א יש, להערכתי, עוד שלוש קבוצות מעולות בליגה. כל השלוש זכו בנצחונות־חוץ שיצרו תמונה של „שמונה בעקבות ארבע". הפועל חולון חזרה עם נצחון ברוממה על הפועל חיפה (82:90); אליצור נתניה נאלצה להתאמץ יותר בבירה כדי לנצח את הפועל ירושלים (85:92) ובדרבי של ההתיישבות העובדת היתה, כצפוי, ידה של קבוצת הגליל־העליון על העליונה במשחקה עם הפועל איתן גבת (75:88).

שתי הקבוצות הרמת־גניות נאלצו להניף דגל־לבן: מכבי רמת־גן, תוך קרב סוער ומעניין, נגד בית"ר ת"א (85:82), והפועל רמת־גן, עם ריצ'ארדסון על הספסל, מול מכבי חיפה (103:92).

בינתיים, בדרך־כלל, הליגה שלנו ויראאפורה. לפחות כך אפשר לומר לגבי רוב המשחקים. המתח והסקרנות יגברו כאשר ה„גדולות" יתמודדו בינן לבין עצמן. אז יראו הצופים איכות ראויה לשמה. המוקד הבא יהיה ביום ראשון ביד־אליהו כשאליצור נתניה תארח את הפועל הגליל־העליון, ושבוע לאחר־מכן, ב־10 בנובמבר, יהיה ביד־אליהו קרב־מוקד נוסף: מכבי ת"א נגד הפועל חולון.

ג'ון ווליס מהפועל (מימין) וגרג קורנליוס ממכבי נמתחים כדי להגיע לכדור, בדרבי התל־אביבי בכדורסל, בו הביסה מכבי את הפועל 72:96. (צלום: אריה קנפר)

סולקה לצמיתות בגלל שוחד

קבוצת הכדורגל במדוייטל צירופיבוך מהליגה השלישית בברית־המועצות סולקה לצמיתות לאחר שהורשעה בשוחד.

בפרשה היו מעורבים נשיא המועדון, שופטי כדורגל וגם כמה שחקנים.

* * *

שמע בעצת הרופא – ופורש

אחד החלוצים המצויינים שהיו לנבחרת צפון־אירלנד בכדורגל, בילי האמילטון, בן ה־29, שגובהו 1.88 מ', שמע בעצת רופאו והודיע על פרישתו.

האמילטון, שלבש 42 פעם את מדי נבחרת הכדורגל של ארצו ומשחקו האחרון היה במונדיאל במקסיקו, נגד בראזיל, עבר שלושה ניתוחים בברכו והרופא הזהירו לבל יעז לחזור לפעילות.

האמילטון כיכב עד להחלטתו בקבוצת אוקספורד־יונייטד.

* * *

בוגנר ממשיך

המתאגרף הבריטי ג'ו בוגנר, שהגיע מהונגריה ללונדון בהיותו נער, חזר לזירה ולאחר שניצח בחודש שעבר בסידני, כבר מתכונן לקרב הבא שלו, ב־14 בנובמבר.

בוגנר, בן ה־36, הפגין יכולת מצויינת בהופעתו המחודשת ויריבו הבא יהיה דייויד ביי מארה"ב, שניצח עד כה ב־15 מ־18 הקרבות שקיים, 11 מהם בנוקאאוט.

מיכאל אלמוג על אימונים ויכולת:

השחקנים חייבים להפסיק לבלף באימונים

הדרבי הת"א החלש לא יגרש הצופים, המקווים לפני כל משחק שיהיה טוב יותר * רמה ונוחות – זו הנוסחה להצלחה * אסור לשלוח מאמנים סוג ד' לאמן נוער

מאת יצחק ויסהוף

מיכאל (מיקו) אלמוג, כיום מנכ"ל מרכז השלטון המקומי, ובעבר יו"ר ההתאחדות לכדורגל, נותר איש כדורגל נלהב, העוקב מקרוב אחר הקורה. אלמוג, השותף במספר ועדות צמרת בספורט הישראלי וניצב בראש הוועדה לבעיות חוזים שמינת מרכז הפועל, כואב את הרמה הנמוכה אותה מציגות מספר קבוצות בליגה הלאומית, עובדה המאכזבת קהל פוטנציאלי גדול היכול למלא את האיצטדיונים.

הדרבי התל־אביבי האחרון שהיה בשבת באיצטדיון בלומפילד, סחף 18 אלף צופים שאוכזבו מתוצאת ה־0:0. „הדבר לא יגרום לבריחת קהל מהמגרשים" — כך סבור אלמוג.

— מדוע?

● אלמוג: העובדות עד הנה מוכיחות כי בכל הדרבים היו האיצטדיונים כמעט מלאים. 0:0 היא תוצאה השנואה עלי, אך זו תוצאה בכדורגל, והיא משקפת את הרמה המוצגת במגרש. טבעו של הקהל לבוא למשחקים מאחר שתמיד חושבים כי הפעם יהיה טוב יותר. אולם הרמה ממשיכה לאכזב — זה הכל.

רמה ונוחיות

— כיצד אם כן ניתן למשוך קהל למגרשים כשהרמה נמוכה?

● אלמוג: אפשר וניתן להגדיל את כמות הצופים במגרשים הן על־ידי רמה והן על־ידי נוחות. תראה מה קורה בכפר־סבא. יש איצטדיון מסודר ובצירוף של קבוצה טובה ותנאים נוחים הקהל מגיע. זו הדרך: רמה טובה — ונוחיות לקהל.

— איצטדיונים משוכללים ניתן לבנות, אך מדוע אנו מתקשים כל־כך להגיע לרמה נאותה?

● אלמוג: זה כבר סיפור. ראשית, חייבים להתייחס לאימונים בצורה שונה. אנו מפגרים כיום אחרי מדינות אירופה במהירות ובכושר גופני. אם שיטת האימון בארץ תהיה שונה יתאמנו השחקנים בבקרים, לאחר־מכן יערכו אימון אחר־הצהריים ויתאמנו גם ביום שישי. הצירוף של אימון ומשטר קפדני יעניק לכדורגלנים כושר גופני, מהירות, ואין ספק, כי כך תעלה הרמה. מה שטענתי יהיה נכון במידה שהשחקנים שלנו לא יזייפו. באופן כללי, חל שיפור ברמת האימון אולם יש הרבה שחקנים שלא מתייחסים ברצינות לעבודתם.

— מדוע שלא יתחילו את הבנייה והחינוך של השחקנים כבר בגיל הנוער?

● אלמוג: הבעייה היא שלנוער שולחים מאמנים סוג ד'. אם משקיעים כל־כך הרבה כסף בכדורגל מדוע אי־אפשר להשקיע הרבה יותר? מה ששחקנים מקבלים בגיל צעיר הם מחזירים כשהם בוגרים, וזה שורש הבעייה. שחקנים חייבים לדעת שכאשר הם מקבלים כסף שיחזירו את התמורה ביכולת־משחק ובלי־בלופים. כיום יש שחקנים המתאמנים בקושי שלושת רבעי שעה ביום. כל העניין הזה חייב להשתנות לגמרי.

הקהל יחזור

— ההתקדמות בבניית איצטדיונים תסייע?

● אלמוג: בנוסף לאיצטדיון בכפר־סבא עובר המגרש בנתניה שיפוץ רציני. במידה שמכבי נתניה, למשל, תפגין יכולת טובה והקהל שלה יחזור. לנתניה יש פוטנציאל גדול של קהל ואת זה ראינו בתקופות־השיא שלה, כאשר רבבת צופים מילאה את „יציעי־העץ" שהיו שם. כיום, כשנבנה יציע מבטון אין שום סיבה שקהל לא יבוא למשחקים.

— והאם קהל פוטנציאלי של בית"ר ירושלים הולך לאיבוד כשהקבוצה משחקת במגרש סילד?

● אלמוג: מאות רבות של אוהדי בית"ר לא מגיעים למשחקי הקבוצה הערוכים כיום. ברור כי בית"ר ירושלים זקוקה לאיצטדיון משלה בבירה. כל הזמן מנסים להגיע לחלקה שיבנה איצטדיון בירושלים, השהייה ראוי לשמה. כיום, העניין של בניית איצטדיון בבירה תקוע בוועדות־העירים. אני משוכנע כי אם בית"ר ירושלים תהיה קבוצה אטרקטיבית הקהל שלה ירדוף אחריה עד בלומפילד. הקהל מחפש אקשן ולכן יבוא לכל מקום.

תיאסר מכירת משקאות חריפים בבתי־הספר

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

מנכ"ל משרד־החינוך, ד"ר שושני, הודיע כי יפורסם חוזר אשר אוסר מכירת בירה או כל משקה חריף בבתי־ספר שבהם מצויים מזנונים. כן יידרשו המנהלים לוודא שבקיוסקים סמוכים לא יימכרו משקאות אלכוהוליים ויישמר החוק האוסר מכירה לקטינים.

המחנכים יתבקשו לקיים שיעורי מחנך לפי תוכנית הלימודים „אלכוהול ושכרות". בפגישה עם מנהלת האגודה למניעת אלכוהוליזם בישראל, פנינה אלדר, הודיע שושני, כי היא תצורף לוועדה לבחינת האלימות בקרב הנוער ולדרכי ההתמודדות עימה.

בפגישת שושני־אלדר נמסרו למנכ"ל ממצאי מחקר על היקף השתייה בקרב הנוער, שנערך בידי ד"ר שושנה וייס ופרופ' מיכאל מור מן הטכניון. מהמחקר עולה, כי בישראל מתחילים לשתות בגיל 14. נמצא קשר חיובי בין צריכת אלכוהול בידי נערים לבין צריכתו בידי הוריהם וחבריהם. אין הבדלים גדולים בין יוצאי עדות שונות.

המחקר הקיף 520 תלמידים ב־29 כיתות י"ב מ־7 בתי־ספר. 38 אחוז מהנחקרים דיווחו על שתיית בירה בחודש שקדם למחקר. 10 אחוזים דיווחו על שתיית בירה 4 פעמים או יותר בחודש האחרון. אין מדובר בשתייה לצורכי פולחן ודת. נמצא קשר חיובי בין צריכת אלכוהול לבין עישון סיגריות ושימוש בחשיש.

השנה מלמדים 56 בתי־ספר על־יסודיים את התוכנית הלימודית נגד אלכוהוליזם. בתשמ"ח תילמד התוכנית ב־100 מוסדות.

משרד־החינוך: מפעל הפיס מחרים מפעלי תרבות

מאת אשר שילוני,
כתבנו לעניינים מוניציפאליים

השלטונות המרכזיים מונעים תקציבי פיתוח ממפעלי תרבות. הסוכנות היהודית אינה רוצה כלל להיכנס לנושא ומפעל הפיס מטיל חרם על מפעלי תרבות. טענות אלו העלה אבנר שלו, מנהל האגף לתרבות ואמנות במשרד־החינוך, בכנס רכזי תרבות ברשויות המקומיות שהתקיים אתמול בבית „אריאלה" בתל־אביב.

שלו ציין עוד, שקרנות ההימורים תומכות בספורט ביד נדיבה ושחקן כדורגל מקבל אלפי שקלים, לעומת 900 ש"ח לחודש שמקבל שחקן תיאטרון, למרות שמספר המבקרים במופעי תרבות ובתיאטרון עולה לאין שיעור על המבקרים במופעי ספורט.

רב תבורי, יו"ר מרכז השלטון המקומי, קרא לרכזי התרבות ברשויות המקומיות להשקיע מאמצים לשיפור ההתנהגות התרבותית הכוללת של האזרח, לצד פיתוחם של מפעלי תרבות מגוונים.

יונה להב, יו"ר ועדת התרבות שליד מרכז השלטון המקומי, יצא נגד מגמת עיריית תל־אביב לקיים בעיר פסטיבל תיאטרון, דבר שעלול לפגוע בפסטיבל המתקיים מדי שנה בעכו.

נתן וולך, סגן ראש עיריית תל־אביב, הכחיש קיומה של מגמה מעין זו ומסר שישנה תוכנית, שטרם גובשה סופית, לקיים מפעלי תרבות מטרופוליטניים בתל־אביב, חיפה וירושלים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור להקלה למרגולה ברח' ארזי מס' 8 גוש 6111 חלקה 1004.
תיק בניין 4/0678—908/6
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. מספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למרפאה אופטומטרית בקומת קרקע לתקופה של 5 שנים ברחוב זלמן שזאר מס' 7 גוש 6911 חלקה 16/111 תיק בנין 3/163-007.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. מספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לבניה ולתכנון עיר בני־ברק
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
[illegible] הגישו בקשה לועדה הנ"ל [illegible] גוש 6190 חלקה 108 [illegible]
כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתשובה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני־ברק [illegible] תוך 14 יום מיום פרסום זה.
מר ש. אורנשטיין
יו"ר הועדה המקומית
לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון [illegible] גוש 6598 חלקה 498 [illegible]
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. זרבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון
ת.ג. 4194

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר
חיפה
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי משה גליל — לאשר התקנת גגון מעל קטע ממרפסת ברחוב שבריה מס' 9 חלקה 63 בגוש 12286, הר־הכרמל.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה למגורים של כ־20 מ"ר מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 11.30—08.00.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר [illegible]
מהנדס העיר

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
בקעת בית שאן
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בקעת בית שאן מופקדת תכנית מפורטת [illegible] גוש 22859 [illegible] גוש 22860 [illegible] גוש 22856 [illegible]
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית [illegible] להגיש התנגדות [illegible] במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון.
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — [illegible]

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט עד כאן – חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 משנים ביהדות – על מזוזות. 08.40 בלי מורות – יש. 09.00 ארץ מולדת – היציאה מן החומה. 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) – אלקטרונים מצירים. 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ח'. 10.30 הגיל הרך – רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת (ד"ה) בית אבו ג'מיל. 11.30 אנגלית ה'. 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) – מערכת תאום – עצבים א'. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 היסטוריה על יסודי העשרה – מגנה כרטה 1. 13.30 ספרות – אגרות ושני המעגל. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל. 14.05 שעת כושר. 14.15 רמות החלוץ בארץ ישראל – רמותר של החלוץ בראי האמנות של שנות העשרים. 14.45 עידן הגילויים 15.00 טאו טאו. 15.25 רחוב סומסום – הכנות לירושלים – מישה יוצא לטיול בירושלים. 16.00 זהו זה. 17.00 ערב חדש – מנחה דן מרגלית. 17.30 „מקרין 1" – שם המשחק: „החתול המסולסל". 18.00 „אני, אמי והשכן ממול" – סדרה קומית. שם הפרק: „אשה היא רק אשה". 18.25 פסקו של משם – מבט אל גבעת. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „שבועץ טלוויזיה" – תכנית שבועית העוסקת במגוון ארועים מהעולם (ערבית). 19.00 „מפגש" – תכנית דיון שבועית בענייני השעה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.45 לקראת שידור. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „במסתור באלקמר" – סרט תעודה סרטים נדירים באיכותם, שצולמו במסתור באמסטרדם תחת הכיבוש הנאצי. בשנת 1942, משמשים מסמך אותנטי יחיד במינו, המנציח שגרת חיי יום־יום של 14 אנשים שחיו במסתור. „אלקמר" היה מועדון לילה לחיילים נאצים באמסטרדם. מעל למועדון בחדרים קטנים, הסתתרו 14 יהודים בסיועם המסור של בעל המועדון וחברו הצלם. הוא צילם אותם בחיי הצפיפות, החרדה וחוסר הוודאות שלהם. 22.20 „חלל" סדרת דרמה. הפרק השנים־עשר. 23.05 „גלריה" – הפעם בתכנית שני נושאים מרכזיים: פסטיבל לתיאטרון אחר בעכו, וביאנאלה לצילום בעין חרוד. מנחה: כרמית גיא. 23.45 חדשות

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב – רניסי־עולה: 6 קטעים בעבור לחליל, נבל ולתזמורת 07.30 שחרית מוסיקלית – בוקריני: סימפוניה בסי־במול מג'ור; מוצארט: קונצ'רטו לקלרנית ולתז. בלה מג'ור ק.622; שפור: נונט במה־במול מג'ור אופוס 31; בטהובן: סונטה לפסנתר מס' 6 במה מג'ור; שומאן: סימפוניה מס' 1 „האביב" אופוס 38 בסי במול מג'ור 09.30 קונצרט בוקר – דבוז'אק: הפתיחה „בחיק הטבע"; שוברט: סונטה בלה־מינור לצ'לו ולפסנתר „ארפג'ונה"; גריג: סויטת הולברג; ווהן־ויליאמס: העפרוני ממריא; גרשווין: רפסודיה בכחול 11.57 מגישים שיר 12.05 מאוצר הפרטיטה – [illegible] 13.00 [illegible] 17.30 (1957) [illegible] 20.05 [illegible] 20.27 מגישים שיר 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור [illegible] 23.00 [illegible]

מגלי צה"ל (המשך): ריי צ'ארלס 09.05 ביקור בית – עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הרשת – מגזין יומי 12.10 „אלף־אלף בביה" – עם אהוד מנור 13.00 בחצי היום 14.06 בת צחוק – הווי והומור 15.05 רגעי קסם 16.05 שירים ושעורים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים 18.08 שירים עבריים 18.45 היום בספורט 19.00 היום.הוה 19.35 השבוע בכנסת 20.05 שורשים 22.05 מסביב לעולם בשעה קלה 23.05 בינינו לבין עצמנו.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – פסיכולוגיה של החלומות. מרצה: פרופ' צבי גיורא 06.30 פוקחים עין 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית 09.05 א־לה בוקר – עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 – מיכל ניב 11.05 נבון לעכשיו – עם דן שילון 13.05 קשר רדיו – עם אברי גלעד 14.05 דו רה יומי – עם רוני לנץ ודני קרפל 15.05 פגישה יומית – עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים 16.54 באופן מילולי – פנתו של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל 18.05 שעה קלה על כלכלה – עם שמואל נחושתן 18.57 הודעות לחיילים 19.05 מזמינים לטלכם 20.05 טופס טיולים – תוכנית שאלות ותשובות למשתחררים מצה"ל 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת – פסיכולוגיה של החלומות 22.05 על הדבש ועל העוקץ 23.05 תוצרת הארץ 23.55 שיחת חצות – עם פרופ' מיכאל נהוראי, מרצה לפילוסופיה 00.05 ציפורי לילה – עם ענת דולב. תוכנית מוסיקה בנימה אישית 03.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים

רשת ג'

06.11 בחורה לאושר 07.07 שירים בבוקר בבוקר – שירים וזמרים ישראלים 09.05 מה, כבר תשע? – עם אבי אתגר 10.05 רק מוסיקה 11.05 שעה תמימה – עם מלאכי חוקיה 12.05 שבעים מי יודע 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי 14.06 פזמון חוזר 15.05 חרש, חריש ומחורש – עם שוש עטרי 16.05 הנצה יומית 18.05 קולי־בו – שבועון פופ 20.05 לי ולך שיר ורבלה 21.05 מסע רוק – עם דליה כהן 23.05 הלילה הוא שירים

רשת א'

07.30 הוי שירים – פזמונים ישנים ואהובים 08.05 [illegible] 09.30 [illegible] 11.05 [illegible] 12.05 [illegible] 14.05 [illegible] 15.30 [illegible] 16.55 [illegible] 17.15 [illegible] 18.05 [illegible] 19.30 שיר [illegible] 22.05 שידורים לעולים [illegible]

רשת ב'

07.00 הבוקר 08.05 כוכב טוקר – עם [illegible]

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הפיראטים 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: פסטיבל סרטי וודי אלן 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: שתי אנגליות 9.30 ,7.00
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: הטוב הרע והלא נורא 9.45 ,7.45 ,5.45
סקס 12.00
דור: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור חדש: ירח דבש מכושף
פאר: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30 ,5
סינמה 1: תעלול קטלני 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: הג'יגולו האמריקאי 9.30 ,7.15 ,5
פאריס: אני את ואני 9.30 ,7.15 ,2 ,12
ראסטי ג'יימס 23.30
רב־חן:
חן 1: סוכן של העסק השמיני 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: שגעון של לילה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: דונה פלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: אותלו 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החברים של אלכס 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: הפיראטים 9.30 ,7.30 ,5
לילי: תעלול קטלני 9.30 ,7.15
ארמון: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: היהלום מכבלי הולס 9.40 ,7.20
+ בעקבות החרב הקסומה
גן 2: הרומן של אתמול בלילה 9.40 ,7.20
+ זאב צעיר
גן 3: כתום הגוף 9.40 ,7.20
+ טרן וקדרת הקסמים
גן 4: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15
+ מהרולים באהבה

ירושלים

אדיסון: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: כולם נפלו על הראש 9 ,7.00 ,4.30
בית אגרון:
מרגלים שבאלה 17.30
9 וחצי שבועות של שכרון חושים 19.30
מסע עסקים של אבא 21.30
פרנקנשטיין הצעיר 24.00
בנייני האומה: אותלו 9.00 ,7.00
כפיר: צביטה בלב 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: ג'ושע אתמול והיום 9.30 ,7.15 ,5
+ טרן וקדרת הקסמים
מיטשל: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30 ,7.00
ממדר: נשיקת אשת העכביש 9.15 ,7.00
חבירות: שתי אצבעות מצידון 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון
אור 1: צרות בצ'יינה טאון 9.00 ,7.00 ,4.30 ,10.30
אור 2: ארבעת המקצוענים
בשליחות הקוברה 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: אהבה בשחקים 9.15 ,6.45 ,4.30
אורה: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: הפיראטים 9.00 ,6.00
עצמון: מונה ליזה 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המזרח: שואה א' 18.00
רון: צביטה בלב 9.00 ,6.30 ,4
אמפיר: הטוב הרע והלא נורא 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אותלו 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: מונה ליזה 9.15 ,7 ,5
+ שודד השחקים 5
+ מהרולים באהבה
סטודיו: מסע עסקים של אבא 9.30 ,7.00
אגדת הדרקון מאגם האש 5.00 ,11.00

חולון

סביון: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הצבע ארגמן 9.00 ,6.00
+ עליסה בארץ הפלאות
ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.45
+ תקלה מופלאה

בת־ים

עצמאות: הטוב הרע והלא נורא

הרצליה 9.30 ,7.15 ,5.00
תיכל: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון מגדל דניאל:
בטווח קצר 21.30 ,19.00

באר־שבע

חן: צביטה בלב 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: אותלו 9.30 ,7.00 ,4.30

עפולה

מופתרון: צביטה בלב 8.30
אוליבר טוויסט 4.00

רעננה

אורות: בעקבות אוצר הנילוס 9.00 ,7.15 ,4.30

גבעתיים

רורי: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 30.10
טרטיף
בשעה 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 30.10
„ספיליה, כריסטינה, קורנליה וכל השאר"
בשעה 21.00

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייך 20.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה
קופ"ח — כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
רש"י — רש"י 13.
תל־אביב
שור — המלך ג'ורג' 54.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – פנימית, נשים.
ביקור חולים – ילדים.
הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעמוד מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-455300, 03-438500.

יד ביד – ערן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229486 (11.00–20.00)
נתניה – 04-920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
„קו פתוח" – ערן קשבת לנוער ולבוגרים 03-221880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשוניים שלך
תחנות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00. והכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 524566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרעננה והאיזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-38516

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 281111. חולון [illegible] רמלה — 101. טל' 221032. [illegible] 063-93334. טבריה — 101. טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-923333. באר־שבע — [illegible] ים — טל' 651111. 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.50, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.00, 12.30, 13.30, 14.50.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.40, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

האחיות נענו לקריאת הנשיא ושבו

הכנסת של רוב סיעות הבית, כולל סגניתה של חייקה גרוסמן בעת הדיון על הצעה לסדר־היום של סיעות האופוזיציה, שנערך אתמול.

ממטה השביתה יצאה קריאה אל שר־האוצר להיפגש עם נציגות האחיות לבירור הנושאים השנויים במחלוקת בהתאם לדבריו בהם אמר כי הוא מוכן להידברות בתנאי שהאחיות יחזרו לעבודה. לכתבנו נודע כי ישראל קיסר טלפן מחו"ל לחיים הברפלד וביקשו „לגמור את העניין".

הבוקר בשעה 10 מכנס חיים הברפלד, כממלא מקום מזכ"ל ההסתדרות ישיבה מיוחדת של הוועדה המרכזת על מנת לדווח על התפתחויות ועל הדרכים שיש לנקוט כדי לסיים את משבר האחיות. הוועדה המרכזת תידרש לקבל החלטות — דברים אלה מסר לנו דובר אגף איגוד מקצועי דן עמשלם. הוא הוסיף כי היום ב־5 אחה"צ צפויה פגישה של נציגי האוצר, המעסיקים והאחיות, בהשתתפות חיים הברפלד, אשר יישבו ישיבה רצופה עד לחתימת ההסכם. בישיבה תוצג טיוטת הסכם שהוכנה בחלקה בהשתתפות נציג האחיות. הברפלד הבהיר לנציגות האחיות כי מעבר לזה לא ניתן להשיג דבר מלבד שינוי פרט פה ושם. האחיות השיגו הישגים גדולים ויש להסתפק בהם. ההסתדרות דורשת לחדול מנטישת בתי החולים כדרך מאבק.

טיוטת הסכם

לכתבנו נודע כי בטיוטת ההסכם נקבע שבוע עבודה בן 36 שעות והעברת הנושא של קיצור שבוע העבודה לוועדה פריטטית. הדגה בנושא שבוע העבודה לכלל מגזר ציבורי. בטיוטה מדובר על תמריץ בשיעור של משכורת וחצי בשנה לכל אחות העובדת במשרה מלאה. לפי ההסכם יוסיפו עוד 1500 תקנים. בבתי־החולים התוספת הזו תבוא תוך שנתיים. כן ישנה נוסחה של בדיקת עומס העבודה במחלקות שונות, הקרוי בלשון הטיוטה — „תקינה". בנוגע להטבות אחרות מדובר בהבטחת הסעות האחיות מהבית לעבודה וחזרה, למשמרות הלילה; ובהשתתפות בהחזקת רכב לבעלי תפקידים. עוד מוזכרת השתתפות המעביד בתשלום עבור מעונות ילדים וכן הבטחת דיור; תוקם ועדת מעקב ליישוב חילוקי דיעות תוך כדי ביצוע ההסכם; כן תוקם ועדת מעקב לבדיקת שכר האחיות בהשוואה לשכר האקדמאים ומדעי הרוח.

חידוש המו"מ

אמש נאמר כי המו"מ בין נציגי האוצר והאחיות יימשך היום בבוקר. שר־האוצר משה ניסים התקשר אמש לנשיא המדינה ומסר לו כי על דעת שרת הבריאות הם החליטו לחדש מחר בבוקר את המו"מ עם נציגי האחיות מתוך רצון להביא לסיום הסכסוך.

(המשך מעמוד ראשון)

צווי מניעה זמניים

ביה"ד האזורי לעבודה בירושלים הוציא אמש ב־10.30 צווי מניעה זמניים נגד האחיות המורים להם להימנע מכל עיצומים או שביתה ולשוב לעבודה סדירה.

השופט נחמיה גוטמן קבע בהחלטתו, כי למרות הודעת האחיות, שנענו לקריאת נשיא המדינה, יוצאו הצווים. השופט נימק החלטה זו בכך, שההסתדרות לא התנגדה להוצאת הצווים, ועל כן בית־הדין לא ישים עצמו במקום צוות המו"מ.

עם זאת קבע השופט, כי ספק אם הוצאת הצווים הינה הדרך הנכונה ליישוב הסיכסוך.

הנשיא קרא לצדדים

(המשך מעמוד ראשון)

הרהורים נוגים

הנשיא אמר, כי נוכח שביתת האחיות והסבל הנורא הכרוך בה, הוא אינו יכול שלא להרהר „הרהורים נוגים עד לאן הדרדרנו עד כדי כך שאנו שווי נפש מול סיבלם של חולים, קשישים ומוכי גורל".

הרצוג הדגיש, כי אין הוא מערער על זכותם של עובדים לשבות „אך דומני שאיש לא שיער, כי זכות זאת תעוות ותסולף וכי השימוש בה ייעשה על גבם של אומללים. זוהי נטישה של הצדק הסוציאלי, התכחשות לשליחות המוסרית ולאתיקה המוסרית". — אמר הנשיא.

עד שייצא עשן לבן

הנשיא פנה לכל הגורמים הנוגעים בשביתת האחיות, לגלות גמישות ורצון טוב ולסיים את המשבר לאלתר. הוא קרא לצדדים להתכנס מייד. אך לא בצל שביתה ולא תחת איום של נטישה למו"מ רצוף ויסודי „עד שיצא עשן לבן" כלשונו. הנשיא הוסיף כי בטוח שהוא מבשר בדבריו את משאלתם של האזרחים במדינה.

(עתים)

● שר־המשפטים, אברהם שריר, מינה מועצה מייעצת לעניין הגנה על הפרט ממאגרי מידע שבמערכות עיבוד נתונים אוטומטיות (מחשבים).

ראשי האוצר מתכנסים

(המשך מעמוד ראשון)

האוצר משה נסים. הממונה על הכנסות המדינה ישראל בראון אמור להציג כמה חלופות לביצוע הרפורמה במסים, ואילו פקידים אחרים ידברו על כל מה שקשור לשוק ההון ולצד ההוצאות.

שתי גישות

מקורות באוצר אמרו אתמול שיש שתי גישות בסיסיות בין ראשי האוצר בכל מה שקשור לתקציב לשנה הבאה.

מנכ"ל האוצר עמנואל שרון מצדד בהגבלת היקף הרפורמות. שרון טוען שהקלות במס והפחתת התערבות הממשלה בשוק ההון צריכות להיות תלויות במידת ההצלחה של הממשלה בקיצוץ תקציב המדינה והעמדת מקורות מתוך התקציב למימון מקורות אלה.

כנגד גישה זו ישנם פקידים בכירים המצדדים ברפורמה בשוק ההון וברפורמה של מערכת המס, גם ללא קשר למידת ביצוע קיצוצים בתקציב. במינהל הכנסות המדינה מאמינים שניתן להפחית את שיעורי המס, לבטל את מדרגות המס העליונות מבלי לפגוע בהכנסות ממסים, וזאת ע"י ביטול מקיף של פטורים מתשלום מס לקבוצות ולסקטורים שונים.

הרפורמה בשוק ההון

באוצר יש כבר תוכניות להמשך הביצוע ברפורמה בשוק ההון ללא קשר בתוצאות הדיון על התקציב. על פי התוכניות הקיימות ישוחררו בקרוב 15 אחוז נוספים מכספי תוכניות החיסכון וסכומים אלה יועמדו לרשות הבנקים למתן אשראי לסקטורים שונים.

אם תוכנית זו תתגשם הרי שהחלק של תוכניות החיסכון אשר הבנקים יצטרכו להפקיד באוצר יגיע ל־50 אחוז, החלק שהם ישאר להשקיע באגרות חוב יישאר 35 אחוזים, וחלק אחר של 15 אחוזים ישוחרר למתן אשראים. ערב הדיון על התקציב הביעו פקידים באוצר ספקות האם יהיה ניתן „לסגור את התקציב" בשבועות הקרובים שכן יש היום צורך לקצץ ב־400 מיליון שקל בנוסף לקיצוצים עליהם הוחלט כבר השנה.

תוספת 10% לביטחון

במסגרת הדיונים על תקציב המדינה ידרוש משרד הביטחון מהאוצר תוספת של 10 אחוזים לתקציב המתבטאת ב־400 מיליון ש"ח נוספים.

בקרוב אמורה להתקיים פגישה בעניין זה בהשתתפות ראש־הממשלה שמיר, שר־הביטחון רבין, שר־האוצר נסים והרמטכ"ל רב אלוף משה לוי, אולם לא ברור אם תיפול הכרעה כבר בישיבה זו. מקורות צבאיים מסרו לכתבנו כי התוספת הנדרשת הינה המינימום הדרוש לצה"ל כדי לחזור לרמת אימונים ומלאים סבירה וכדי לשמור את צה"ל, שעבר קיצוץ מסגרות משמעותי בתקופה של השנתיים האחרונות.

הרעה במצבם של שני

(המשך מעמוד ראשון)

עוד נמסר כי תיפקודי הלב והריאות של מירה שיכמנטר טובים, אך מצבה בשלב זה ממשיך להיות קשה. זאת, לאחר שבמשך מספר ימים חל שיפור במצבה של המנותחת ולדעת הרופאים היא עמדה לעזוב בימים הקרובים את מחלקת ההתאוששות. שלשום מסר הד"ר יגאל קם כי תיפקודי הכבד של החולה השתפרו אף הם. בעקבות ההרעה שחלה במצבה של המנותחת עוקב צוות בית החולים בדאגה רבה אחר המצב.

שרייר חסר הכרה

מושתל הכבד השני אליהו שרייר שרוי עדיין במצב של חוסר הכרה. לדברי הד"ר סטינגר מתפקד הכבד שנשתל בגופו בצורה טובה ומצבו מעורר דאגה מבחינת אי־היציבות בה לוקה ליבו וכלי הדם שלו.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים
מחלקה ראשונה
אורח חייהם של מנהלי הבנקים
אריה לביא

החוק וגוש אמונים
דן מרגלית
חיסול חשבונות
ארכיונו של אורי צבי גרינברג
יונת חדדי־רמג'

הדרך לערוץ השני
סידרה/רומן פריסטר
פולס על קורט וולדהיים ● א. שוויצר על קשיי הגמילה מהנשק הגרעיני ● נחמיה שטרסלר על היועץ הכלכלי של ראש הממשלה ● מרדכי ארציאלי בסימפוזיון על מבצע קדש ● נילי מנדלר על "אשכולות", סידרת טלוויזיה
מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● החטור השלישי/לילי גלילי ● חוריקות/זאב יפת ● חמוש במשקפיים/קובי ניב ● הטלוויזיה של השבוע/חדה בושם

מחר ב־
חותם
המפה של מפ"ם
ארבעה מינים של דמוקרטיה סוציאליסטית
מאת כתבי וצלמי חותם
גברתי השופטת
מרים בן־פורת, שופטת עליונה
מאת חיה יוסף
*
תשולף ממנחמית
בני שליטא, נץ ליברל
מאת עמירם כהן
גברים ב„מילכוד 21"
מאסר בשרשרת למסרבי מזונות
מאת עדנה קוברסקי
מחזות של רעיון יחיד
מבט אחר על התיאטרון האחר
מאת גיורא מנור
*
משולש הסמים של הרי־האינדים
„פשוט אומרים כן..."
מאת יהודה צור
חותם אישי מאת עמיקם רוטמן | שלום בית מאת חיה יוסף | חראקירי מאת לור
מדורים וטורים מאת:
זאב צחור, עודד ליפשיץ, ירון אליוסף, מיכאל חרסגור, אלי הכהן, ראובן רחוביצקי, שמואל בונים

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 29.10.86

מטבע	יחידות	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שטרים יציגים
סל מטבעות	1	--	--	1.4801	1.4985	1.4909
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4798	1.4982	1.4905
מרק גרמני	1	0.72	0.75	0.7308	0.7399	0.7356
לירה שטרלינג	1	2.05	2.15	2.0896	2.1157	2.1176
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2234	0.2262	0.2250
ין יפני	100	0.91	0.95	0.9240	0.9355	0.9330
גילדן הולנדי	1	0.64	0.67	0.6465	0.6545	0.6509
פרנק שוויצרי	1	0.87	0.91	0.8857	0.8968	0.8910
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2131	0.2158	0.2147
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.1994	0.2019	0.2008
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1942	0.1966	0.1954
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.2996	0.3034	0.30
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0659	1.0792	1.0737
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9519	0.9637	0.9588
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.66	0.6511	0.6592	0.6558
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3518	0.3561	0.3543
שילינג אוסטרי	10	1.02	1.07	1.0384	1.0514	1.0455
לירה איטלקית	1,000	1.04	1.10	1.0569	1.0701	1.0643

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 — הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„המרכז" — רחוב וולפסון 10, פתח־תקוה — טל. 902051
הודעה לפי סעיף 149 לחוק
ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לדיון הועדה בקשות ל„שמוש חורג", „הקלה" ו„תשריט חלוקת קרקע בסטיה מתכנית" כמפורט להלן:

ישוב	חלקה	גוש	רחוב	מס'	שם המבקש	תיק מס'	מהות הבקשה
בית דגן	68, 67	6075	צהל	17	דמארי אבשלום	512/21	הקלה בשטח תכסית הקרקע
באר יעקב	3	8851	הגפן		בצלאל יצחק	1058/22	הקלה בשטח תכסית הקרקע
גני תקוה	158	6720	ים המלח	34	אליעז סגיב	349/18	הקלה במס' וקומות
גבעת שמואל	325	6185	בן יוסף	26	אינטליגנט אינפורמישן סיסטמס בע"מ	670/94	שמוש חורג בבית מגורים לצרכי משרד שיווק לציוד למחשבים
סביון	207	6728	הוורדים	3	הלל דן	438/148	הקלה בשטח הקומות
גבעת שמואל	462	6189	נימרובר	11	קמה אליהו	552/94	ניצול שטח של יחידת דיור השניה ליחידה אחת
באר יעקב	145	3832	הרב עוזיאל		יהודה בן מנחם	1052/22	הקלה בשטח כיסוי הקרקע
נוה מונוסון	209	6502	אלמוג		אולכני אברהם אברהם	132/139	הקלה בשטח כיסוי הקרקע
נוה מונוסון	209	6502	יהלום		מימון אבנר	132/139	הקלה בשטח כיסוי הקרקע
באר יעקב	65	3832	החבצלת		טובל זהבה מיתוסי ויקטור	1084/22	הקלה בשטח כיסוי קרקע+הקלה בשטח הבניה עד 6%
גני תקוה	216	6720	הגליל עמק יזרעאל	2	קופרברג דבורה	1120/18	הקלה בשטח תכסית הקרקע
נחלת יהודה	313	6093	אלי כהן	20	מנחם חיים	371/109	הקלה בשטח הבניה עד 6% + הקלה במספר הקומות
סביון	135	6728	סמדר	16	גנץ פרידה	968/148	הקלה בקו בנין צד
גבעת שמואל	636	6189	יצחק שדה	24	וקסברג מנחם	233/94	ניצול שטח של יחידת דיור השניה ליחידה אחת
גני תקוה	152	6720	ים המלח	12	בנציון שלמה	622/18	הקלה בשטח כיסוי הקרקע וקו בנין צד ואחורי עד 10%
נחלת יהודה	151,148	6093			רוזין ובניו בע"מ		שימוש חורג בדרך גישה חקלאית לשטח המגרש
באר יעקב	40	3785			צבאג קלמנט	א/919/22	הקלה בקו בנין צד עד 10%
סביון	220	6685	הגיא	10	אילת קהיב	287/148	הקלה בשטח הבניה עד 6%
סביון	117	6725	השלווה	13	קיימן אברהם	664/148	הקלה בשטח הבניה עד 6%
גבעת שמואל	113	6185	הרצוג	14	אליהו עובדיה	521/94	ניצול שטח מבנה עזר של יחידת דיור שניה ליחידה אחת
גבעת שמואל	580	6189	בארי	א/8	רנטו זהבה	723/94	הקלה בשטח הבניה עד 6%

כל המעונין אם כבעל ואם מבחינה אחרת בקרקע, בבנינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות העבודה הרגילות ולהגיש התנגדויותיהם תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
ו. ויסמנבסקי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „המרכז"

מערב־גרמניה ממנה שגריר חדש בבירת סוריה

תבדוק מעורבות דיפלומטים סורים בטרור בגרמניה ■ פרס: אין עיסקת נשק בין צרפת לסוריה ■ ארצות־הברית לוחצת לחרם על סוריה

מאת מוטי בסוק, כתבנו בכנסת, וסוכנויות הידיעות הזרות

בון. — גרמניה המערבית הודיעה אתמול, כי היא דוחה קבלת החלטה על מינוי שגריר חדש בדמשק, במקום השגריר הנוכחי, המסיים את תפקידו, ובמקביל היא פותחת בחקירה לבירור החשד, שעובדי השגרירות הסורית בבון מסייעים לטרוריסטים.

בהחלטת ממשלת בון נאמר עוד, כי גרמניה המערבית תמשיך במדיניותה, השוללת מכירת נשק לסוריה. נוסף על כך, דוחה ממשלת גרמניה־המערבית את הביקור שעמד לערוך שר־החוץ הסורי, פארוק אל שאראה, בבון.

האח של הינדאווי

דובר ממשלת בון אמר, בתום ישיבת הממשלה, כי גרמניה־המערבית עדיין לא קיבלה החלטה סופית בעניין מתן אשראי של 56 מיליון מארק לסוריה. אשראי זה הובטח לסוריה מכבר, ועתה, אמר הדובר, השאלה "תלויה ועומדת".

דובר הממשלה ייחס את ההחלטות הללו לחשדות, כי דיפלומטים סוריים סיפקו לאחמד נאוואף מנסור האסי, פלשתיני הכלוא עתה במערב־ברלין, את חומר הנפץ שבו פוצץ את משרדי האגודה לידידות גרמנית־ערבית במערב־ברלין, במארס השנה. האסי הוא אחיו של נזאר הינדאווי, שהורשע בלונדון בניסיון לפוצץ מטוס של "אל־על". משפטו של האסי עומד להיפתח בברלין ב־17 בנובמבר, ובקשר לכך "משעה הממשלה את החלטתה בעניין מינויו של שגריר חדש בדמשק," אמר דובר הממשלה.

ממשלת בריטניה יעצה אתמול לבעלי האוניות הבריטיים להמנע מכניסה לנמלי סוריה. עצה דומה ניתנה גם לאיגוד המקצועי של יורדי הים בבריטניה.

סוריה ו"טאס": תוקפנות!

העתונות הסורית האשימה אתמול את בריטניה בהכנות למסע תוקפנות נגד סוריה, תוך שיתוף פעולה עם ארה"ב ועם ישראל. על האמצעים שנקטה בריטניה נגד סוריה הגיבה אתמול העתונות הסורית בליגלוג, וטענה, כי הבריטים משתעשעים ב"אשליות אבודות על גדולת העבר".

סוכנות הידיעות הסובייטית טא"ס טענה אתמול, כי קיים איום ממשי של תוקפנות משולשת נגד סוריה מצד ארה"ב, בריטניה וישראל. לדברי הסוכנות, נשלחו יחידות נחתים בריטיות מיוחדות לקפריסין והועמדו שם במצב של כוננות מוגברת. הפנטאגון שלח הנחיה חשאית לכוח האמריקני להתערבות מהירה, שיחידותיו מוצבות באיזור, וכוחות צה"ל ברמת־הגולן הועמדו במצב הכן — טוענת טא"ס.

אירלנד עשויה לשקול ניתוק היחסים הדיפלומטיים עם לוב, אם תמשיך מדינה זו לתמוך ב"צבא האירי הרפובליקני" — אמר אתמול שר החוץ של אירלנד, פיטר בארי. מנהיג לוב, מועמר קדאפי, הביע תמיכה ב"צבא האירי הרפובליקני", בראיון שהעניק לטלוויזיה האירית. בארי אמר, כי נתן הוראות לשגריר אירלנד ברומא, המאומן גם בטריפולי, לטוס ללוב כדי להגיש מחאה חריפה ביותר.

אין עיסקת נשק

מפאריס אמר אתמול פייר מסמר, שהסתמך על "מקורות מהימנים ביותר", כי אין כל חוזה להספקת נשק צרפתי לסוריה וגם לא מתנהל מו"מ על חוזה כזה.

"בדקנו את הנושא הזה פעם נוספת. הממשלה הצרפתית מכחישה בתוקף כי היא עומדת לחתום עיסקת נשק חדשה עם סוריה. שלשום הכחיש זאת גם נשיא צרפת, מיטראן, במסיבת עיתונאים. גם מקורות אמ"ן קובעים, כי אין כל הוכחה לעיסקת נשק כזו," — דברי שמעון פרס, בהופעתו הראשונה בכנסת כשר־החוץ.

בהשיבו לשאילתה בע"פ של שבח וייס (מערך) הדגיש פרס, כי לא יעלה על הדעת היום כי מדינה אחראית כלשהי תחתום על עיסקת נשק עם סוריה, מי ששותפה באורח פעיל לטרור הבין־לאומי, כפי שהוכח בבית משפט בלונדון.

לדעת שר־החוץ על סוריה ודומותיה יש להטיל חרם נשק. ישראל תגיש הצעות, גם לממשלת צרפת וגם לממשלת ארה"ב, בשאלת ייעול המאבק הבין־לאומי בטרור.

בינתיים ממשיכה ארה"ב ללחוץ בחשאי על בעלות־בריתה האירופיות להיענות להצעות בריטניה בדבר הטלת סאנקציות כלכליות ודיפלומטיות מוגבלות על סוריה, פקידי־רשות אמריקניים, שמסרו על כך אתמול, הוסיפו, עם זאת, כי ספק אם יעלה הדבר בידי ארה"ב.

לדברי המקורות, נרתעות כמה מדינות אירופיות — ובכללן יוון, ספרד איטליה גרמניה המערבית וצרפת — מלהכעיס יתר על המידה את המשטר בדמשק, למרות הראיות בדבר מעורבותם של אנשי המימשל הסורי בנסיון לפוצץ מטוס של "אל־על", באפריל השנה.

דובר משרד החוץ האמריקני אמר אתמול, כי ארה"ב תמימת דעים עם בריטניה, כי סוריה אכן היתה מעורבת במזימה. בהתייחסו לראיות שהציג שר החוץ הבריטי, סר ג'פרי האו, בפרלמנט, אמר הדובר, צ'ארלס רדמאן "אנו מסכימים בהחלט עם הדברים האלה."

רדמאן המשיך וציין, כי סוריה רשומה בארה"ב זה שנים אחדות ברשימת המדינות התומכות בטרור, "ויש לכך כמה סיבות טובות."

יותר מ־20 סנאטורים שלחו בימים אלה מכתב לנשיא רייגן וקראו לו לנקוט נגד סוריה בצעדים תקיפים יותר, דוגמת הצעדים שבהם נקטה נגד לוב.

הפוגה ממשפט עבדאללה

מאת אבנר יעקב, כתב "על המשמר" בפאריס

[illegible]

כבוד לקורבנות הפאשיזם: חברים לשעבר בבריגדת אברהם לינקולן מארה"ב, אחת הבריגדות הבין־לאומיות במלחמת האזרחים בספרד, חולקים כבוד לקורבנות הפאשיזם והמיליטריזם ליד אנדרטת הזכרון בשדרות אונטר דר לינדן בברלין, לשם הגיעו מביקור בספרד. (צילום: אי.פי.)

חדשות ה"איידס"

נימולו — פחותים סיכוייך ל"איידס"

בוסטון. – מתקבל הרושם, שגברים שנימולו פחותים סיכוייהם להידבק באיידס – השערה זו העלה אתמול ד"ר אהרון פינק ממאונטן וויו, בקליפורניה, בביטאון הרפואי "ניו אינגלנד ג'ורנאל אוף מדיסין".

התיאוריה שלו, שלא נבדקה, יכולה להסביר את העובדה שמחלת האיידס נוגעת במספר שווה של גברים ונשים הטרוסקסואליים דווקא באפריקה, שבה הנימולים מעטים, ואילו בקרב אמריקנים הטרוסקסואליים שאינם מכורים לסמים המחלה היא תופעה נדירה.

עוד אמר ד"ר פינק, כי "ערלה עלולה להגביר את חשיפתם של גברים הטרוסקסואליים והומוסקסואליים להידבקות במחלת האיידס".

מחקרים רפואיים, שפורסמו ב־1975 ו־1983, הוכיחו, כי שתי מחלות־מין אחרות – הרפס וסיפליס – נפוצות יותר בקרב גברים שלא נימולו.

עד לזמן האחרון, נע שיעור הגברים שנימולו בארה"ב בין 80 ל־90 אחוז. אך באחרונה הצטמצם מספר הנימולים בארה"ב מאחר שרופאים אמרו כי לא גילו במילה כל יתרון רפואי. (ע"ד)

מצפים לפיתוח חיסון נגד... "איידס"

פאריס. – אחד מראשי החוקרים את מחלת האיידס הודיע אתמול, כי תוך שנה ינסו חיסון נגד מחלה זו על בני־אדם.

מארק ז'ראר, המנהל המדעי של "חיסוני פאסטר" ומנהל המעבדה של מכון פאסטר, שזיהה ראשון את הנגיף הגורם לאיידס, אמר במסיבת עתונאים: "אנו שוקלים רעיון לנסות את החיסון, שנוסה עד כה על חיות, גם על בני־אדם, ואנו מאמינים שהדבר יתרחש בתוך 12 החודשים הבאים."

ז'ראר גילה, כי עתה מנסים את השפעת החיסונים על שימפאנזות וקופים אחרים, אך ישנן שאלות שניתן לפתור רק על־ידי ניסויים על בני־אדם. "אנו חייבים לבדוק את היעילות. אנו צריכים לנסות מינונים שונים. אין אנו יודעים איך יגיבו בני־האדם." אמר. (ע"ד)

מומחים: ה"איידס" יקטול רבבות אמריקנים בשנה

ושינגטון. – קבוצת מומחים אמריקניים הזהירה אתמול, כי מחלת האיידס מאיימת לקטול כ־50 אלף אמריקנים בשנה, ואולי פיתוחו של תרכיב יעיל נגד המחלה אינו צפוי אלא בעוד 5 שנים לפחות.

המומחים ציינו, כי משום כך יש צורך במסע חינוך ציבורי רב־היקף נגד האיידס, כדי למנוע שואה.

קבוצת המומחים צופה, כי בתוך חמש שנים עתידה המחלה הקטלנית הזאת לתבוע יותר מ־50 אלף קורבנות בשנה, תוך פגיעה במספר גדל והולך של הטרוסקסואלים וילדים.

הקבוצה מדגישה, כי מיעוט הסיכויים לפיתוח אמצעים לריפוי המחלה או למניעתה מחייב להפעיל מסע כולל של חינוך מונע כאמצעי יחיד להאטת התפשטותה של המחלה הקטלנית.

"החינוך המדעי בבתי־הספר איננו עוד בגדר מתן עצה בלבד לגבי יחסי־מין והבאת ילדים לעולם. הוא נהפך לייעוץ בשאלה של חיים או מוות." קובעים חברי הקבוצה.

בדו"ח נאמר להלן, כי הטיפול בבעית האיידס הוא צורך דחוף כל כך, שיש להפעיל בעניין זה את המאמצים הנרחבים והנמרצים ביותר שהיו אי־פעם נגד מחלה זיהומית כלשהי.

הוועדה מציינת להלן, כי הצעותיה בדבר תכנית חינוך כוללת ומאמצים בתחום המחקר יעלו כשני מיליארד דולר בשנה. אולם זהו רק חלק קטן מן ההפסדים שייגרמו במקרה שמגפת האיידס תתפשט ללא הגבלה. (ע"ר)

עיתון כוויתי: ישראל הציעה הצבת כוח "דלתא" אמריקני בנגב

כווית. — ישראל הציעה לארה"ב, בשבועות האחרונים לכהונתו של פרס כראש ממשלה להקים בסיס "סודי" בנגב ליחידה מכוח "דלתא" האמריקני, המיועד לפעולות קומנדו, ובינהן הצלת בני־ערובה ונוסעים של מטוסים חטופים.

העתון הכוויתי "אליקבס", המוסר על כך, מוסיף, כי ההצעה הישראלית כלולה במסגרת תוכנית מפורטת ותוכנית עבודה משותפת, שבה דן פרס בוושינגטון עם אחראים למלחמה בטרור.

פרס אמר, לדברי העתון, לאחד הבכירים במחלקה למלחמה בטרור במשרד החוץ האמריקני, כי ישראל הציעה את הצעתה נוכח הקושי לשגר במהירות את כוחות "דלתא" לפעולות מיוחדות באזורים מרוחקים מארה"ב נוכח אי־נכונותן של "מדינות ידידות" לאפשר נוכחות קבועה של אנשי קומנדו אמריקניים.

ישראל התחייבה לפני האמריקנים לשמור את התוכנית המשותפת הזו בסודיות מוחלטת, בגלל התגובות השליליות הצפויות מצד מדינות ערב. ועדת מומחים אמריקנית בוחנת עתה את ההצעה הישראלית, כדי לקבל החלטה בעניין, למוסר העתון. (ע"ס)

נציג אש"ף הוזמן לשיראק

מאת א. ימה, כתב "על המשמר" בפאריס

פאריס. — נציג אש"ף בפאריס, איברהים סוס, הוזמן בפעם הראשונה לארוחה רשמית שערך ראש הממשלה, ז'אק שיראק, לשר הנפט הסעודי הנסיך עבד אל־עזיז, [illegible]

אנחת רווחה נמלטה מחזהו של לביב: קיבל "רק" מאסר על תנאי

השופט: עצם ההרשעה היא עונש, ומאסר על תנאי הוא עונש משמעותי

העתונאי יגאל לביב (54) מתל־אביב נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב למאסר שנה אחת על תנאי למשך 3 שנים.

יומיים קודם לכן הרשיע השופט אורי שטרוזמן את לביב בשלושה סעיפי אישום: בהצעה לאיש העסקים שמואל פלטר־שרון, שישלם לו כדי למנוע פירסום מסויים, באישום של סחיטה מעזרא טיסונה ובאיום על העתונאי אברהם פז.

אנחת רווחה נמלטה באולם בית־המשפט בשעות אחר הצהריים מחזהו של הנאשם, שהיה מתוח לקראת הקראת גזר־הדין. כזכור, הוא זוכה מעבירה של פירסום לשון הרע נגד איש העסקים אליהו ספקטור ומשמונה עבירות סחיטה באיומים: מחברת "מקורות", מחברת "ורד", מאנשי העסקים מוניה שפירא, בצלאל מזרחי, איתן אבניאון ושלום גניש, מהמודיע המשטרתי שאול שמש ומחבר הנהלת "אתא" לשעבר א. אלון.

בגזר־דינו אמר השופט שטרוזמן, כי עבריין שמקבל מאסר על תנאי כעונש יוצא את אולם בית־המשפט ואומר שוהה, אבל באותם החוגים שמסתובב בהם יגאל לביב ההרשעה היא העונש, ומאסר על תנאי הוא עונש משמעותי.

השופט ציין, כי עבירת הסחיטה אינה נפוצה בין העתונאים, ולכן אין צורך להרתיע עתונאים אחרים על־ידי החמרה בעונשו של לביב. לדבריו, עצם הקביעה החמורה נגד לביב, שנקבעה במשפט זה, היא עצמה עונש חמור, "ואני מאמין, שדברים אלה לא ישכח הנאשם ולא ישכחו לו את הסעיפים שבהם הורשע". השופט סיכם בציינו, כי סיומה של הקריירה העתונאית של הנאשם, שהיה עתונאי במשך יותר מעשרים שנה, היא ענישה קשה בפני עצמה.

"גורף ביבים"

פרקליט מחוז תל־אביב, אהרון שרה, טען לפני מתן גזר־הדין, כי העונשים הקודמים שהוטלו על לביב לא לימדוהו לקח. "האיש התפרנס מסחיטות בנושאי כתיבתו, ולאחר שהורשע במשפט הנוכחי יצא והתפאר במעשיו בשידור שהוקרן בטלוויזיה. הציבור חייב להיות מוגן מפני השמצות וסחיטות מסוג זה. גזר־דינו של לביב צריך לשמש מופת לאחרים ומשום כך אני מבקש שיוטל עליו מאסר בפועל תקופה משמעותית".

הסניגור, עו"ד יצחק סגל, אמר, כי "יגאל לביב מחוסל וגמור", וכי זיים את הקריירה שלו כבעל עיתון, כמו"ל וכעיתונאי.

השופט התיר למר לביב לומר את דברו, והוא הטעים, כי בתפקידיו עסק ב"גריפת ביבים", ו"מי שמטהר את צינורות החברה משחיתות — מזוהם בעצמו". (עתים)

הורי תלמידים ברפיח הדפו מסיתים חמושים בסכינים

מאת רפאל גאון, כתב "על המשמר"

שישה צעירים רעולי פנים והמושים בסכינים, שהגיעו אתמול בבוקר לבית־הספר התיכון "עדאויה" ברפיח, נהדפו על־ידי משמרת הורים למניעת מעשי הסתה והפרות סדר הפועלת בבית־הספר.

בין משמרת ההורים לצעירים התפתח מאבק, במהלכו נפצע אחד התוקפים מהסכין שהחזיק בידיו והועבר לטיפול בבית־החולים. כוחות הבטחון עצרו שני צעירים נוספים ונעשים מאמצים לאתר את שלושת הסכינאים האחרים שנמלטו.

משמרות של קבוצות הורים — 10 בכל קבוצה — החלו לפעול בשישה בתי־ספר ברפיח אחרי שבשבוע שעבר הגיעו לשם צעירים רעולי פנים והוציאו את התלמידים להפגנות באיומי סכין. לאחר שני ימי מהומות, בהם הפגינו התלמידים, השליכו אבנים לעבר כלי רכב, קראו סיסמאות לאומניות והניפו דגלי פלשתין, נאלצו כוחות הבטחון להשקיט את המצב על־ידי שימוש בגז מדמיע נגד מפגינים ועצרו 130 תלמידים, מהם 40 הועמדו לדין והיתר שוחררו.

מנהלי בתי־הספר וההורים, שהביעו רצונם שהלימודים יימשכו כסדרם, סיכמו עם ראש המינהל האזרחי, תת־אלוף שייקה ארז, על [illegible]

בג"ץ מבקר [illegible] הכספים בעירי[illegible]

קיבל את עתירת נציג מפ[illegible] בהוצאות המשפט

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

בית־המשפט העליון, בשבתו בהרכב של שלושה שופטים בראשותו של השופט בייסקי, קיבל אתמול את עתירתו של אריה צוקר, נציג מפ"ם במועצת עיריית ת"א, שהוגשה באמצעותו של עו"ד [illegible] ישראל לבנת, בעניין פרעון הלוואה בסך מיליון דולר שנטלה חברת "עתידים".

בסוף שנת 1984 נטלה חברת "עתידים", המשותפת לעיריית ת"א ולאוניברסיטת ת"א, הלוואה בסך מיליון דולר. עיריית ת"א, שערבה [illegible]

[illegible] זה, שהוצא כבר בשנת 1984.

השופט, משה בייסקי, הביע את מורת רוחו מנוהלי הוצאת הכספים בעיריית ת"א וחייב את העירייה בתשלום הוצאות המשפט בסך 2000 ש"ח.

השלטון המקומי מאיים בהשבתת בתי־הספר

אם משרד־החינוך לא יפרע חובו לרשויות

מאת אשר שילוני, כתבנו לעניינים מוניציפאליים

מרכז השלטון המקומי מתכונן לנקוט צעדים חריפים, עד כדי סגירת בתי־הספר, אם משרד־החינוך לא יעביר בחודש את הכספים שהוא חייב לרשויות המקומיות.

יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית פתח־תקווה, חנן תבורי, אמר לכתבנו, שמדובר בחוב של מיליוני שקלים [illegible]

תבורי הוסיף, כי שר־האוצר, משה ניסים, טוען שהוא מעביר למשרד־החינוך כסדרם את הכספים שנקבעו במסגרת התקציב, ואילו משרד־החינוך טוען שאין כספים אליו מספיקים ומגלגל את הכדור אל מגרש השלטון המקומי.

הנושא יועלה היום בישיבת הנהלת מרכז השלטון המקומי.

בפלילים

ניסה להונות את ביה"ד לעבודה ונשלח למאסר

צבי אבני (48) מחיפה, שהורשע בזיוף מכתב פיטורין לעצמו כדי להטעות את בית־הדין האזורי לעבודה בתביעה לתשלום פיצויים ובשורה של מעשי מירמה אחרים, נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה ל־16 חודשי מאסר.

הנאשם הועסק בשנת 1984 בתחנת דלק ופוטר מעבודתו. לטענת התביעה הוא זייף מיסמך על נייר מכתבים של תחנת הדלק שבה עבד, וכתב הודעת פיטורין המופנית לעצמו והחתומה, כביכול, על־ידי בעלי התחנה. הנאשם עשה זאת, לדברי התביעה, כדי להטעות את בית־הדין האזורי בחיפה בתביעת פיצויי פיטורין שהגיש נגד מעבידיו.

כמו־כן הורשע הנאשם בגניבת המחאות של ידיד והפצתן בחנויות שונות. (עתים)

הסכין קפצה "במקרה" מהכיס

מאת יואב אפרת, כתב "על המשמר"

"הסכין נפל לי במקרה מהכיס, לא התכוונתי לאיים על אף אחד" — כך טען אתמול בבית־משפט השלום בחיפה יעקב צרפתי בן 43 מקריית־ים, החשוד באיום בסכין על עובדת סוציאלית במחלקת שירותי הרווחה בעיר.

בבקשה להארכת מעצרו טענה המשטרה, כי לפני כיומיים נכנס החשוד למשרדה של העובדת הסוציאלית עם סכין שעשים ואיים עליה. לדבריה, החשוד נעצר כשהוא בגילופין והוא מוכר כשיכור כרוני.

החשוד טען בבית־המשפט כי הוא אלכוהוליסט הנמצא בתהליך גמילה. "הייתי שיכור ובאתי לקבל הפניה לטיפול גמילה. סכין הסטייק שלי נפל במקרה מהכיס כשלהבו בחוץ", אמר החשוד.

השופט חנוך שילוני קבע כי זהו מקרה חמור והורה להאריך את מעצרו בשבעה ימים.

חצי שנה מאסר על שוד מזויין בבית־הסוהר

מאת שלי יוזמוביץ', כתבת "על המשמר"

שישה חודשי מאסר בפועל ו־18 חודש על תנאי נגזרו על אסף אסוליין בן 22 מבאר־שבע, לאחר שהורשע בשוד בנסיבות מחמירות בעת היותו אסיר בכלא באר־שבע.

בכתב־האישום נאמר, כי הנאשם, ביוזמתו ויחד עם ארבעה אסירים אחרים, התנפל על אסיר אחר שהיה כלוא עימו בתא, פרוספר רוזה. החמישה תקפו אותו כשהם מזויינים ברוקרני ברזל ושדדו ממנו טבעת זהב בשווי 450 ש"ח. לאחר מכן שפכו על רוזה מים חמים והיכו אותו בפניו.

מעורבותו של הנאשם במעשה התגלתה לאחר שריצה את עונשו ושוחרר.

למרים מורן ומשפחתה
אתך באבלך על מות האם
סלמה מורן
מחברי המחלקה לכלכלה
הקיבוץ הארצי

לצבי ולקיבוץ יסעור
משתתפים בצערכם במות
סלמה
חברים בהזורע

למשקה ויצחק פטיש והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האם
קיבוץ עין־המפרץ

במלאת שנה
לפטירת חברנו היקר
דוד דרורי ז"ל
נתייחד עם זכרו
ביום שני 3.11.86 בשעה 15.00 בבית הקברות בעין־החורש
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

מפ"ם
מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועית
מה־30.10.86 — 5.11.86

30.10 בית חקבת"א – 14.00 – הדור הצעיר – כנס סטודנטים חברי קיבוצים
טייבה – 17.00 – הדור הצעיר – מפגש נוער יהודי ערבי
מעיליה – 18.00 – ח"כ חייקה גרוסמן, מנחם רז – חנוכת מועדון – חלוקת פנקסי חבר למצטרפים
סניף הדר יוסף נוה שרת – 19.00 – חיים שחורי, מיגל ביק – אסיפת חברים
סניף רמת־אביב – 20.00 – אברהם מזרחי, ירון אל יוסף – מפגש הסניף עם משלחת השוה"צ
31.10 סניף רחובות – 08.00 – חנן ארז – רכזי מחלקות מרכז תוכנית עבודת הסניף
סניף כרמיאל – 20.00 – חוסיין פארס – חוג בית
1.11 קיבוץ שובל – 10.00 – אלעזר גרנות – מפגש עם חברים מסניף באר־שבע בקיבוץ
קיבוץ הזורע – 11.00 – חנן ארז – מפגש עם חברים מסניף חולון ומסניף ראשון לציון בקיבוץ
2.11 הרי אפרים – מוסד חינוכי – 08.30 – ח"כ חייקה גרוסמן – מפגש עם הבוגרים
סניף נצרת – 13.00 – יום עיון לגננות
בית דגאן – 17.00 – ח"כ אמירה סרטני – חוג חברות
נהריה – 17.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – פתיחת לשכה פרלמנטרית
סניף חיפה – 19.00 – הדור הצעיר – פגישה עם תא סטודנטים
3.11 סניף נצרת – 17.30 – אילן גילאון, אידריס מואסי – פגישת הסניף עם נוער מפ"ם
סניף תל־אביב – 19.00 – הדור הצעיר – פגישה עם תא הסטודנטים
מרכז מפ"ם – הדור הצעיר – קבלת משלחת צעירי ס.פ.ד. כאורחי הדור הצעיר
סניף תל־אביב – 19.00 – נחום שור – אסיפת חברים
סניף חיפה – 20.00 – יונתן דה־פריז – שינוי שיטות הבחירות – דיון עם עמוס יובל – לעולים מארה"ב וקנדה – בבניין A.C.I בחיפה
סניף נהריה – 20.00 – חנן ארז, ולדי מורג, שייקה גורן – חנוכת מועדון הסניף – אריה חררי, מוטי הורוביץ – חלוקת פנקסי חבר למצטרפים
4.11 גבעת חביבה – 08.00 – נחום שור – הרצאה בסמינר גרעינים
סניף רמת־גן־גבעתיים – 10.00 – אברהם אלון – מועדון לחבר – סרט ודיון
סניף רמת־גן־גבעתיים – 19.00 – נחום שור – אסיפת חברים
סניף ירושלים – 19.00 – הדור הצעיר – פגישה עם תא סטודנטים
5.11 5.11 שעה 12.30 — בית המרכז – תדריך פעילים על קרנות פנסיה וקופ"ח עם דב פלג
בית המרכז – 14.00 – הדור הצעיר – מפגש ועדה בינלאומית הדור הצעיר עם משלחת ס.פ.ד.

איגוד מקצועי

2.11 סניף תל־אביב – 12.00 – חיים שחורי, מיגל ביק – כריכיות כורכים – מפגש עובדים
סניף תל־אביב – 17.00 – חיים סרוה, רבקה יעקובוביץ – העובדת השכירה
4.11 מרכז – 09.30 – משה סמולה, נטע מן – מזכירות ותיקי התנועה
5.11 סניף תל־אביב – 10.00 – חיים שחורי, רבקה יעקובוביץ – העובדת השכירה
סניף נצרת עלית – 17.00 – נטע מן – אסיפת גימלאים

אל חברי המזכירות והמרכז
אנא, רשמו לפניכם את לוח הישיבות להלן, והבטיחו את השתתפותכם

5.11.86 יום ד' – 16.00 – מזכירות מפ"ם + מזכירות הברית העולמית. סדר היום: 1. בחירת נציגנו להנהלה הציונית; 2. תכנית הפעולה במגזר הערבי.
6.11.86 יום ה' – 15.00 – מרכז מפ"ם – באולם אהל־שם; סדר היום: 1. בחירת מזכיר מדיני (עירוני); 2. כינוס מועצה וועידה בשנת תשמ"ז; 3. אישור עיקרי תקנון וע. ביקורת; 4. שונות
12.11.86 יום ד' – 16.00 – במרכז – ועדה חברתית־כלכלית; ועדת ארגון; ועדה מוניציפלית
19.11.86 יום ד' – 16.00 במרכז – מזכירות מפ"ם. סדר היום: תכנית הפעולה של הדור הצעיר
26.11.86 יום ד' – 16.00 – מזכירות מפ"ם. סדר היום: מרחבי הערים הגדולות
3.12.86 יום ד' – 16.00 – מזכירות מפ"ם. סדר היום: תקבה"א ומפ"ם

סכסוך המעונות דוחה פתיחת הלימודים באוניברסיטה העברית

לאחר ששר־השיכון סירב לשחרר את תעריפי המעונות מצו ההקפאה. הנהלת האוניברסיטה: סכסוד המעונות יגרום לגרעון של מיליון ד[ולר]

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

נשיא האוניברסיטה העברית בפועל, פרופ' אמנון פזי, הודיע אתמול, כי הוחלט לדחות את פתיחת שנת הלימודים האקדמית, שנועדה ליום א' הקרוב.

את ההחלטה נימק פזי באי־יכולתה של האוניברסיטה לממן גרעון חדש של מיליון דולר, שייגרם כתוצאה מסכסוך מעונות הסטודנטים אם הממשלה תעמוד בסירובה לשחרר את צו ההקפאה החל עליהם.

לדברי פרופ' פזי, אי־אפשר להתחיל בלימודים ולא לאכניס את ה־ סטודנטים למעונות משום ששליש מהם, כ־5000 סטודנטים, יישארו ללא מקום לינה. אם שנת הלימודים תיפתח עלולים הסטודנטים מחוץ לירושלים להיות מקופחים.

האוניברסיטה תובעת להעלות את שכר הדירה מ־55 ש"ח ל־80 ש"ח, כאשר סכום זה כולל גם את השימוש במים, חשמל וכו'.

מן האוניברסיטה נמסר, כי ההסכם עם הסטודנטים מצמיד את הוצאות הדיור למדד, אבל בשל ההקפאה נאלצה אשתקד האוניברסיטה להזד־ רז לסטודנטים 600.000 דולר. על־פי המלצת בורר בנושא זה פנתה האוניברסיטה ב־4.6.86 למפקח על המחירים וביקשה להפשיר את הקפאת דמי השימוש במעונות.

אנשי משרד־המסחר־והתעשייה וה־ אוצר המליצו על הפשרה, אך שר הבינוי־והשיכון נמנע מלהשיב, ר תשובתו השלילית הגיעה אליה רק שלשום באמצעות העתונות.

נציגת מפ"ם בוועדת החינ[וך] אמירה סרטני, אמרה, שהיא [...] להעלאת שכר הדירה, אבל ה[...] נתבעת לכסות את הוצאות שנתבעת האוניברסיטה לשי[...]

החורף יהיה דומה לזה ש[...] אשתקד כשתי טיפות גש[ם]

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

וסוכנויות עתים

השנה צפויה לישראל שנת שחונה ולכל היותר עשויים לרדת גשמים בממוצע של אשתקד. ואפילו ב־10% אחוזים פחות מכך — אמר אתמול יהודה טוקטלי, מנהל השירות המטאורולוגי, שסיכם את דיוני מומחי המים בישראל במסגרת כנס האגודה להידרולוגיה בירושלים.

טוקטלי אמר, כי על־פי חיזוי המבוסס על נתוני הגשמים באוקטובר אשתקד, הרי שגם השנה קיים מצב דומה. אשר עלול להעיד כאותו התחזיות המשוואות של אשתקד. [illegible] המטאורולוגית, דומה להפליא לאוקטובר אשתקד, ועל־פי זה עלולים הגשמים להיות בשיעורם הממוצע של אשתקד לכל היותר, אמר טוקטלי.

גם הקיצוץ לא ישתנה

הקיצוץ במכסות המים בשנה הקרובה, כך המיגורים, יהיה כאשתקד. גם מחיר המים לחקלאים, לתעשייה ולציבור הרחב לא ישתנה. דברים אלה אמר אתמול סגן שר־החקלאות, אברהם כץ־עוז, בתשובה לחמש הצעות לסדר היום בנושא מצוקת משק המים.

סגן השר מסביר, כי ישראל לא תיווצר קיום (התפלת מים), שכן מחיר גבוה. באילת עולה מ"ק מים מותפלים 26 סנט ובאשדוד 60־70 סנט, זאת כאשר מ"ק לצורכי חקלאות עולה באזור 15 סנט.

כץ־עוז אמר, כי משרדו ימקד בשנה הקרובה בשלושה פרויקטים: [illegible] גבול פרויקט מים בערבה, ופרויקט דומה [illegible]

עקורי איקרית ובירעם דוחים „תוכנית אוגנדה" של ד"ר גינת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„אנו דוחים את „תוכנית אוגנדה" שהציע לנו ד"ר גינת, ומשום שלדעתינו היא לא תפתור אלא תנציח את בעיית עקורי „איקרית ובירעם" — אמר אתמול לכתבנו יו"ר ועד עקורי בירעם, איוב מטנס מגוש חלב.

מטנס דחה אתמול בתוקף את ההצעות שהגישה הוועדה שבראשה עומד ד"ר גינת, יועצו של השר ארנס לענייני ערביים. „למדנו מכם, היהודים, להיצמד לעקרונות. כאשר העדפתם להמשיך לחלום על פלשתין במקום לקבל את תוכנית אוגנדה", אמר מטנס.

יו"ר הוועד ציין, שהפגישה שהתקיימה אתמול במשרדו של גינת בירושלים עם נציגי איקרית ובירעם לא פתרה דבר. לדבריו, אין שום חידוש בהצעת גינת. גם בשנת 1950 הוצעו פיצויים לעקורי איקרית ובירעם והם דחו זאת, למעט 8 משפחות שקיבלו את ההצעה בראשית שנות ה־60'.

עקורי בירעם, המתגוררים ברובם בכפר גוש חלב, אמרו, כי הם נמצאים היום במרחק 4 ק"מ מהכפר בירעם. וד"ר גינת רוצה להרחי[ק] אותם עוד יותר מהמקום. הם צי[ינו] שאין להם צורך לא בקבלנים [...] בעזרה לבנות את בתיהם החדש[ים] וכל הדרוש להם הוא אישור לב[נות] את בתיהם. „לא נקבל שום הצ[עה] אחרת מלבד חזרה לבתינו בבירעם עצמה", אמרו תושבי בירעם.

חנא חורי, דובר ועד עקור[י] איקרית, אמר לאחר הפגישה עם יועץ השר ד"ר גינת, כי מבחינה עקרונית הוא מסכים עם ההצעות, אך ישנם עדיין פרטים טכניים שיש לדון בהם. אולם לכתבנו נודע, שלא כל אנשי איקרית תמימי דעים עימו.

העבודה אישרה שוב עמדתה שלא להטיל מס על קצבאות

שדולת הגימלאים בכנסת, המונה למעלה מ־60 חברי כנסת, פנתה לשר האוצר ודרשה ממנו לדחות על הסף את הכוונה להטיל מס על קצבאות זקנה ושאירים. בראש השדולה עומדת חה"כ נאוה ארד. על פי דרישתה חזרה ואישרה סיעת העבודה את החלטתה הקודמת, המתנגדת בתוקף לכל הטלת מס על הגימלאים.

821 שוטרים התפטרו השנה על רקע המשכורת הנמוכה

המשטרה שוקלת העסקת פנסיונרים באכיפת חוקי התנועה

מאת זהבה מרום, כתב „על המשמר"

המשטרה בודקת אפשרות של הפעלת מתנדבים אזרחיים בפיקוח שוטרים, פנסיונרים באכיפת חוקי התנועה, כדי להקל על העומס המוטל על המשטרה.

דברים אלה אמר אתמול מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, בהופעתו ב„במת המחנך" של הסתדרות המורים ב„בית המורה" בתל־אביב.

המפכ"ל הוסיף, כי בשנים האחרונות חלה ירידה מתמדת במספר תאונות הדרכים ואין הסבר לתאונות הקשות שארעו מתחילת 1986. מאז תחילת השנה נרשמה עלייה של כ־15 אחוז בתאונות הדרכים.

כדברו על עבודתה של המשטרה ציין המפכ"ל, כי מאז 1976 לא גדל מספר השוטרים והוא עומד היום על כ־18 אלף איש. „המצב קשה עד כדי סיכון יכולת המשטרה עמוד מול המשימות", אמר המפכ"ל.

לדבריו, מתחילת השנה התפטרו 821 שוטרים כשהסיבה העיקרית לכך היא בעיית השכר. הוא הביא לדוגמה רב־סמל המשרת כ־13 שנה במשטרה שמשכורתו נעה בין 750 ש"ח ל־800 ש"ח, כולל תוספת עבודה במשמרות ובשבתות.

המפכ"ל חושש, כי שוטרים רבים עוסקים בעבודות נוספות ללא קבלת אישור לכך, דבר הפותח פתח לכירסום בטוהר מידותיה של המשטרה.

המפכ"ל סיפר, כי בהצעת התקציב לשנה הבאה תוצג הדרישה לצייד את המשטרה במערכות מתוחכמות ומודרניות, כמו מערכת קשר רב־גל ממוחשבת, שתהיה חסוייה מפני האזנות, כמו כן דרושה למשטרה מערכת טביעות אצבעות ממוחשבת. במאגרה קיימים כיום מיליון וחצי טביעות אצבעות ועדיין עובדים בו בעבודה ידנית.

בעוברו לנושא הסמים אמר קראוס, כי המשטרה אינה מסוגלת לשאת את מעמסת הסמים לבדה וכי פנה בעניין לנשיא המדינה וביקש ממנו לקיים דיון במשכן לנשיאי ישראל בהשתתפות כל הגורמים הקשורים למלחמה בשימוש בסמים. נוסף לכך מתכוננת משטרת ישראל להגדיל את מספר קציני הקישור באירופה, העובדים עם משטרות זרות בשיתוף פעולה הדוק בכל הקשור בהברחות סמים.

עובדי בתי־המלון בתל־אביב ובירושלים שוקלים עיצומים

בגלל דחיית תביעותיהם לשיפור שכרם

מאת ירדן אליוסף ובצלאל עמיקם, כתבי „על המשמר"

עובדי בתי־המלון בת"א הודיעו אתמול, כי אם לא יחול מפנה של הרגע האחרון יפתחו מחר בעיצומים במחאה על אי־היענות בעלי בתי המלון לתביעות לשיפור שכרם.

העובדים דורשים, בין היתר, שכר מינימום בסך 480 ש"ח, ושיפור מרכיב השכר בדמי השירות, שנשחקו לטענתם, ב־35 אחוז. תביעות אלה נדחו, כאמור, על־ידי התאחדות בעלי בתי־המלון, מוכירי הסתדרות והאירוח במועצת פועלי ת"א מסרו, כי כל נסיונות ההידברות עם התאחדות בעלי בתי־המלון עלו על שרטון, וגם התערבותו של הממונה הארצי על יחסי העבודה, נחמן אורי, לא הועילה.

כנס חירום בירושלים

כנס חירום של כל ועדי עובדי בתי־המלון בירושלים יתקיים היום בבית מועצת פועלי ירושלים ביוזמת הסתדרות בתי־המלון והאירוח במועצה.

דובר ההסתדרות בבירה, חיים ממן, אמר, כי חברי הוועדים במועצת הפועלים וחברי ועדי בתי־המלון דורשים תוספת שכר משמעותית לכל העובדים שאם לא כן ינקטו, עוד השבוע, צעדים עד כדי השבתת 6000 עובדי בתי־המלון בירושלים. הוא הוסיף, כי מועצת הפועלים הכריזה סיכסוך עבודה עם בתי־המלון לפני כחודש.

● קריאה לחזק את החינוך הדתי כסכר נגד תופעות האלימות והמתי־רנות השמיעו הרבנים הראשיים לישראל בכנס ארצי של רבנים שהתקיים אתמול בירושלים, ביוזמת המרכז לחינוך הדתי בישראל.

מזג האויר

ירושלים 17־28; רמת־הגולן 18־29; נהריה 19־28; צפת 17־28; טבריה 19־31; חיפה 19־28; נצרת 19־31; עפולה 18־32; שומרון 17־30; תל־אביב 19־27; לוד 17־28; יריחו 20־32; עזה 19־27; באר־שבע 17־30; אילת 23־35 (עתים)

מסד ראשון

סונטת־סתיו לארבע ידיים

„אני לא רפורטר" מאת הרב גארדנר, המוצג בתיאטרון הקאמרי בבמוייו של הי קיילוס, הוא בבחינת שתי הצגות בכרטיס אחד. חלקה הראשון של ההצגה הוא דרשיה מבריק, משעשע ונוגע ללב בין שני זקנים, בין יהודי, שהיה כל ימיו קומוניסט, אותו מגלם אבנר חזקיהו בשפע מרדקונים, חן שופע, כשרון משחקי וירטואוזי, לבין שכנו לספסל בסנטראל פארק של ניו־יורק, שרת כושי בן יותר מ־80 שמוני משושנב מעניק לו קול, יציבה ופנים ייחודיים ובכל זאת טיפוסיים. ובזכות דיאלוג ארוך זה בין שני הקשישים הנפלאים והתפאורה הסופר־ריאליסטית של אדיאן ווקס, הכוללת עלים בורדים, הנעשים מדי פעם בפיוטיות, כדאי לחזות בהגיגה המשחקית.

אבל חלקו השני של הערב אינו אלא מלודראמה תוצרת ארה"ב, שיטחית, סוחטת דמעות, ומיותרת. וחבל על טישטוש ההישג המשחקי הצהרר של החלק הראשון.

הבעיה הרצינית שמתחת לשעשוע הגריאטרי הזה אינה מטופלת על־ידי המחזאי, כי לו כל הזקנים היו בעלי חיוניות כמו שני אלה, ושכלם היה בהיר כמו זה של היהודי בעל־הדמיון והבלופר, ה„מתקן את המציאות", כדבריו, או היו ניתנים לבבות ויושרנות כשל עמיתו השחור — לא היתה בעיית הזיקנה קיימת.

כל זה אפשרי ונכון רק על גבי הבימה. וגם תפאורה ריאליסטית ומשחק מבריק אינם מסוגלים לפתור את הטרגדיה האנושית של הזמן החולף.

גיורא מנור

אלוף מימון יתמנה לראש השב"ס בדצמבר

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

אלוף דוד מימון עומד לפשוט בימים הקרובים את מדיו ולהשתחרר משירות בצה"ל, כדי להתחיל בתפקידו החדש כנציב שירות בתי הסוהר. שר המשטרה, חיים בר־לב, סיכם אתמול עם מימון, כי מועד כניסתו ומינויו לגונדר יהיה בתחילת דצמבר.

אלוף מימון הוא בן העדה התימנית וילייד ראשון לציון (1929). בשנת 1945 התנדב ל„הגנה" והמשיך בשירות ממושך בצה"ל. בתפקידו האחרון שימש נשיא בית־הדין הצבאי לערעורים. בעבר שימש מפקד רצועת עזה ושהה תקופה ממושכת בלבנון. עם כניסתו לתפקיד ראש השב"ס, יוחדל גונדר סוויסה לשמש בתפקיד זה.

אלפונסין הבטיח לקיסר לבקר בקרוב בארץ

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

נשיא ארגנטינה, ראול אלפונסין, הבטיח אתמול, במגישה שקיים עם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כי יבקר בקרוב בארץ.

קיסר סיים אתמול את ביקורו באמריקה הלאטינית ויצא לארצות־הברית, שם יפגש עם שר החוץ ג'ורג' שולץ ועם נשיא תנועת העובדים ליין קירקלנד.

קיסר התקבל אצל אלפונסין בארמון הנשיאות בבואנוס־איירס. בקבלת הפנים השתתף שגריר ישראל בארגנטינה, אפרים טרי, והנציג המדיני של ההסתדרות בארצות אמריקה, איתן סלע.

במהלך ביקורו בארגנטינה, נפגש קיסר עם שר העבודה הארגנטיני ועם השר לענייני קואופרציה. בסיכום הביקור, נחתמה הצהרה משותפת עם פדרציית האיגודים בארגנטינה.

קיסר יסיים את ביקורו באמריקה ביום ב' הקרוב.

ואך־כהנא מחדשים הקואליציה בקריית־ארבע

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

הקואליציה בין שלום ואך לתומכי כהנא עומדת להתחדש בקריית ארבע, לאחר שהמועצה נקראה אמש לישיבה לאישור התקציב. בשעת מסירת הידיעה טרם נודעו תוצאות הישיבה.

משרד הפנים חידש בעת האחרונה את הזרמת הכספים למועצה המקומית, לאחר שעיכב את התשלומים בעקבות הליקויים שנתגלו בה. לא מכבר קיבלה המועצה כמאה אלף שקלים.

כתבנו מעיר, כי כדי לא לפזר את המועצה, העמיד משרד־הפנים כמה תנאים, והעיקריים שבהם, שהמועצה תוכל לקבל החלטות, ולא יתמוטטו השירותים לתושבים. עם חידוש הזרמת הכספים, שיאפשר חידוש הקואליציה העירונית, מתרחקת האפשרות לפיזור המועצה.

הקואליציה בין ואך לתומכי כהנא נפלה, לאחר שוואך לא היה יכול להיענות לכמה דרישות, וביניהן דרישות כספיות של תומכי כהנא. לפיכך, לא הצביעו תומכי כהנא למען אישור התקציב והקואליציה נפלה.

ממשרד הפנים הוכרז לכתבנו, כי על־פי החוק, חייבים לסייע למועצה המקומית אך ורק לצורך תשלום משכורות.

„אל־על" תפעיל טיסות סדירות מלונדון לאילת

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

לראשונה תפעיל „אל־על" החורף טיסות סדירות, ללא נחיתת־ביניים, מלונדון לאילת — אמר מנכ"ל „אל־על" לכתבים, במהלך סיור עיתונאים באילת.

נוסף לטיסות לונדון־אילת, מתכוונת „אל־על" להפעיל החורף טיסות יומיות לאילת מכל בירות אירופה, עם נחיתת־ביניים בלוד, לנופשים מצפון אמריקה הרוצים לחזור מאילת ישירות לבתיהם, תפעיל „אל־על" וטיסות־קשר פעמיים בשבוע.

מלבד הטיסות ללונדון, יופעלו גם טיסות לפאריס ולציריך. מספר הטיסות תלוי בתנועת התיירים, על־כל־פנים, מתכננים 172 טיסות לאילת בחורף הקרוב.

מנכ"ל „אל־על" הוסיף, כי „אל־על" מבצעת 30 אחוז מן התנועה הפנים־ארצית לאילת, ורבע מתנועת תיירות־החוץ.

בפגישה השתתף גם ראש עיריית אילת, שאמר, כי בעוד 22 חודש, יופעל בעיר שדה־התעופה החדש, והשטח התפוס ע"י שדה־התעופה הקיים ייהפך לאזור בתי־מלון, מרכז מסחרי ומגורים.

במלאת שנה להנהגת אזור הסחר החופשי באילת, אמר מנהל המכס ומס ערך המוסף, כי לא נרשמו נסיונות לניצול הפטור לשם עשיית רווחים קלים, על־פי שעה, לא נתגלו נסיונות כאלה עד כה.